

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۱۸

جمعه ۱۴۰۱/۱۲/۱۹

آزمون‌های سراسری گاج

گزینه درستی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

سوالات آزمون

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۹۰	مدت پاسخگویی: ۹۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	وضعیت پاسخگویی	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
				از	تا	
۱	ریاضیات	۱۵	اجباری	۱	۱۵	۳۰ دقیقه
		۱۰	زوج کتاب	۱۶	۲۵	
		۱۰		۲۶	۳۵	
۲	اقتصاد	۱۰	اجباری	۳۶	۴۵	۱۰ دقیقه
۳	علوم و فنون ادبی	۱۵	اجباری	۴۶	۶۰	۲۵ دقیقه
		۱۰	زوج کتاب	۶۱	۷۰	
		۱۰		۷۱	۸۰	
۴	جامعه‌شناسی	۱۰	اجباری	۸۱	۹۰	۳۰ دقیقه
		۱۰		۹۱	۱۰۰	
		۱۰		۱۰۱	۱۱۰	

۱- اگر در یک دنباله $a_{2n-6} = \frac{2n-2}{n+2}$ باشد، مقدار a_8 کدام است؟

- (۱) $\frac{2}{3}$ (۲) $\frac{3}{2}$ (۳) $\frac{4}{3}$ (۴) $\frac{3}{4}$

۲- اگر $a_n = (2k-3)n^2 + kn - 5$ جمله n ام یک دنباله حسابی باشد، جمله پنجم این دنباله کدام است؟

- (۱) $1/5$ (۲) $2/5$ (۳) 1 (۴) 2

۳- در یک دنباله حسابی با جمله n ام a_n داریم: $a_8 = 13$ و $a_{13} = 5$ ، مقدار a_{25} کدام است؟

- (۱) -7 (۲) -8 (۳) -9 (۴) -10

۴- در یک دنباله حسابی مجموع جملات سیزدهم، پانزدهم و هفدهم برابر -24 است. مجموع جملات هفتم و بیست و سوم کدام است؟

- (۱) -4 (۲) -8 (۳) -12 (۴) -16

۵- مجموع اعداد طبیعی دورقمی بخش پذیر بر ۳ کدام است؟

- (۱) 1555 (۲) 1565 (۳) 1655 (۴) 1665

۶- در یک دنباله حسابی جمله چهارم -9 و جمله هفتم برابر صفر است. مجموع چند جمله ابتدایی این دنباله برابر با جمله اول آن است؟

- (۱) 10 (۲) 11 (۳) 12 (۴) 13

۷- در یک دنباله بازگشتی با رابطه $a_1 = \frac{1}{4}$ و $a_{n+1} = 3 + a_n$ ، اگر S_n مجموع n جمله اول دنباله باشد، حاصل S_{27} کدام است؟

- (۱) $1066/5$ (۲) $1068/5$ (۳) $1076/5$ (۴) $1078/5$

۸- در یک دنباله هندسی جمله هفتم $\frac{27}{8}$ جمله چهارم است. اگر جمله پنجم 24 باشد، جمله اول کدام است؟

- (۱) $\frac{127}{8}$ (۲) $\frac{63}{8}$ (۳) $\frac{128}{27}$ (۴) $\frac{64}{27}$

۹- m عددی مثبت و واسطه هندسی بین دو عدد $\frac{1}{4}$ و 8 است. در یک دنباله حسابی جمله هفتم برابر m و جمله یازدهم برابر 16 است. جمله

اول دنباله حسابی کدام است؟

- (۱) -16 (۲) -17 (۳) -18 (۴) -19

۱۰- تزریق هر بار نوعی مایع شوینده باعث می شود تا 80 درصد میکروب های محیط در یک ظرف آزمایشگاهی از بین برود. اگر در ابتدا 35×10^4

میکروب وجود داشته باشد، پس از سه بار تزریق چه مقدار از میکروب ها در ظرف آزمایشگاهی وجود دارند؟

- (۱) 2800 (۲) 2400 (۳) 2600 (۴) 2200

۱۱- اگر $x-6$ واسطه هندسی بین $x-4$ و $x+4$ باشند، مقدار x کدام است؟

- (۱) $\frac{8}{3}$ (۲) $\frac{11}{3}$ (۳) $\frac{13}{3}$ (۴) $\frac{17}{3}$

۱۲- بین دو عدد $\frac{1}{9}$ و 81 ، پنج واسطه هندسی درج کرده ایم. بزرگ ترین آن ها کدام است؟

- (۱) 9 (۲) 27 (۳) 36 (۴) 54

۱۳- در یک دنباله هندسی با جملات مثبت، مجموع جملات اول و دوم 36 و مجموع دو جمله بعدی 324 است. جمله پنجم کدام است؟

- (۱) 729 (۲) 768 (۳) 624 (۴) 527

۱۴- نیمه عمر یک ماده 8 سال است. اگر مقدار اولیه آن 180 گرم باشد، پس از حداقل چند سال مقدار آن به کم تر از 6 گرم می رسد؟

- (۱) 24 (۲) 32 (۳) 40 (۴) 56

۱۵- حاصل $\frac{1}{3} + \frac{1}{6} + \frac{1}{12} + \dots + \frac{1}{768}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{127}{384}$ (۲) $\frac{255}{384}$ (۳) $\frac{255}{768}$ (۴) $\frac{511}{768}$

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سوالات زوج درس ۱ (ریاضی و آمار (۱)، شماره ۱۶ تا ۲۵) و زوج درس ۲ (ریاضی و آمار (۲)، شماره ۲۶ تا ۳۵)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

ریاضی و آمار (۱) (سوالات ۱۶ تا ۲۵)

۱۶- برای ۵۰ داده آماری نمودار جعبه‌ای رسم شده است. اگر میانگین سبیل‌های سمت چپ و راست جعبه به ترتیب ۲۷ و ۴۰ و میانگین کل داده‌ها ۳۵ باشد، میانگین داده‌های داخل و روی جعبه کدام است؟

۳۶/۸ (۲) ۳۷/۳ (۳) ۳۷/۸ (۴) ۳۶/۳ (۱)

۱۷- نمودار جعبه‌ای نوعی خاص از نمودار است که در آن متغیر سوم متناسب با است.

(۱) راداری - شعاع دایره‌ها (۲) راداری - مساحت دایره‌ها

(۳) پراکنش نگاشت - شعاع دایره‌ها (۴) پراکنش نگاشت - مساحت دایره‌ها

۱۸- در یک نمودار جعبه‌ای متغیر سوم، میزان صادرات دو محصول A و B است. اگر میزان صادرات محصول B برابر ۲۵۰۰ تن و شعاع دایره مربوط به A در این نمودار ۱/۵ برابر شعاع دایره B باشد، میزان صادرات محصول A چقدر از میزان صادرات محصول B بیشتر است؟

۳۱۲۵ (۱) ۳۱۰۰ (۲) ۵۶۲۵ (۳) ۲۱۳۵ (۴)

۱۹- کدام گزینه می‌تواند زاویه بین دو شعاع متوالی در نمودار راداری باشد؟

۲۲° (۱) ۲۳° (۲) ۲۴° (۳) ۲۵° (۴)

۲۰- نمودار راداری مقابل مربوط به امتیازات کارمندان برحسب درصد می‌باشد.

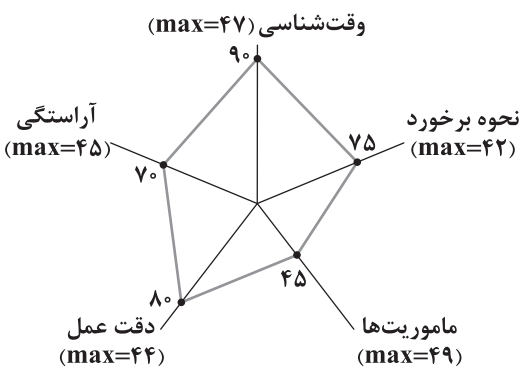
مجموع امتیاز متغیرهای «نحوه برخورد» و «دقت عمل» کدام است؟

۶۵/۷ (۱)

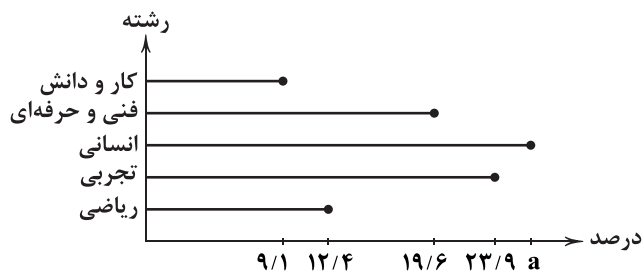
۶۶/۷ (۲)

۶۷/۳ (۳)

۶۸/۳ (۴)

۲۱- درصد فراوانی دانش‌آموزان یک شهر از نظر رشته تحصیلی در ۵ گروه با نمودار میله‌ای مشخص شده است. در نمودار دایره‌ای متناظر آن، بزرگ‌ترین زاویه مرکزی کدام است؟

۱۲۲° (۱)

۱۲۴° (۲)

۱۲۶° (۳)

۱۲۸° (۴)

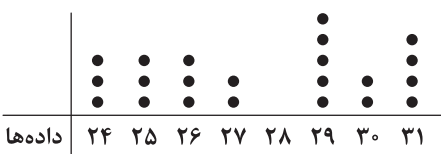
۲۲- بر اساس نمودار نقطه‌ای زیر، تفاضل مد و میانگین کدام است؟

صفر (۱)

۰/۵ (۲)

۱ (۳)

۲ (۴)

۲۳- در رسم نمودار جعبه‌ای داده‌های آماری زیر، انحراف معیار داده‌های داخل جعبه کدام است؟

۲۷, ۷, ۱۸, ۳, ۱۲, ۴, ۱۳, ۱۰, ۱۵, ۱۱, ۱۴, ۸, ۹

۲ (۴)

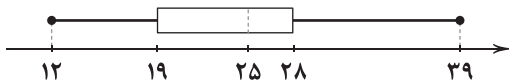
۲/۵ (۳)

۱ (۲)

۱/۵ (۱)

۲۴- در مورد نمودار جعبه‌ای زیر، کدام گزینه نادرست است؟

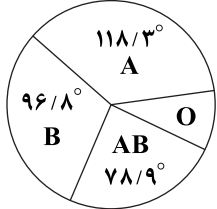
(۱) پنجاه درصد داده‌ها کم‌تر از ۲۵ هستند.

(۲) دامنه تغییرات کل سه برابر دامنه میان چارکی است.

(۳) هفتاد و پنج درصد داده‌ها بیشتر از ۲۸ هستند.

(۴) میزان پراکندگی داده‌ها در سبیل راست جعبه بیشتر از سایر قسمت‌ها است.

۲۵- نمودار دایره‌ای زیر مربوط به ۱۴۴۰ نفر از افراد مراجعه کننده به یک ایستگاه انتقال خون است. چند نفر از آن‌ها گروه خونی O دارند؟

(۱) ۲۶۲

(۲) ۲۶۴

(۳) ۲۶۶

(۴) ۲۶۸

زوج درس ۲

ریاضی و آمار (۲) (سوالات ۲۶ تا ۳۵)

۲۶- میزان حقوق ماهیانه دریافتی اعضای یک جامعه آماری مورد بررسی، به صورت زیر است (اعداد بر حسب میلیون تومان). با استفاده از روش مناسب، خط فقر برای این جامعه آماری چند میلیون تومان است؟

۱۳/۵, ۷/۵, ۵, ۹, ۵۹, ۱۶, ۸۰, ۱۲, ۱۸, ۸/۵

(۴) ۱۲/۵

(۳) ۱۲/۳۲۵

(۲) ۶/۳۷۵

(۱) ۶/۲۵

۲۷- با توجه به جدول زیر به روش میانگین، چند نفر زیر خط فقر هستند؟

تعداد اعضای خانوار	۲	۳	۱	۴
متوسط درآمد ماهانه خانوار (میلیون تومان)	۱۰	۱۲	۱۶	۳۲

(۱) صفر

(۲) ۱

(۳) ۲

(۴) ۳

۲۸- قیمت دو کالا A و B در سال پایه به ترتیب برای هر واحد کالا ۲۰ و ۲۵ هزار تومان و در سال مورد نظر به a و ۴۰ هزار تومان رسیده است. اگر تعداد مصرف این دو کالا به ترتیب ۳۰۰ و ۲۵۰ واحد باشد و شاخص بهای این دو کالا ۲۲۰ باشد، a کدام است؟

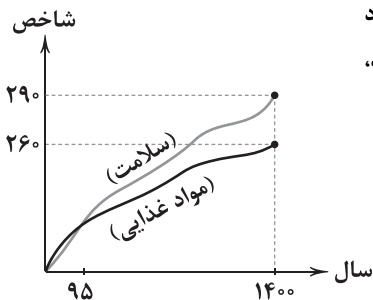
(۴) ۵۶/۵

(۳) ۵۸/۵

(۲) ۵۷/۵

(۱) ۵۹/۵

۲۹- بر اساس نمودار مقابل که مربوط به بهای کالا و خدمات است، اگر سال ۹۵ سال پایه در نظر گرفته شود و هزینه «گروه مواد غذایی» و «بخش سلامت» در سال پایه به ترتیب ۱۸ و ۵ میلیون تومان باشد، مجموع هزینه مصرفی «گروه مواد غذایی» و «بخش سلامت» در سال ۱۴۰۰ کدام است؟

(۱) ۶۱/۳ میلیون تومان

(۲) ۶۱/۸ میلیون تومان

(۳) ۶۴/۳ میلیون تومان

(۴) ۶۴/۸ میلیون تومان

۳۰- قیمت یک نوع از خدمات اجتماعی در سال ۱۴۰۱ برابر ۸۱۷ هزار تومان است. اگر قیمت این نوع از خدمات با تورم ۹۰ درصد افزایش قیمت داشته باشد، قیمت آن در سال ۹۵ کدام بوده است؟

(۴) ۴۴۰ هزار تومان

(۳) ۴۳۰ هزار تومان

(۲) ۴۲۰ هزار تومان

(۱) ۴۱۰ هزار تومان

۳۱- جمعیت یک کشور ۳۶ میلیون نفر است که ۸ میلیون نفر آن‌ها کم‌تر از ۱۶ سال سن دارند. اگر نرخ بیکاری در این کشور ۸ درصد باشد، تعداد افراد بیکار کدام است؟

(۴) ۲۳۶۰۰۰۰

(۳) ۲۳۴۰۰۰۰

(۲) ۲۲۶۰۰۰۰

(۱) ۲۲۴۰۰۰۰

۳۲- جمعیت فعال شهر ۳۴۰ هزار نفر است. اگر ۳۰۰ هزار نفر آن‌ها شاغل باشند، چه تعداد شغل باید ایجاد شود تا نرخ بیکاری به ۵ درصد برسد؟

(۴) ۲۳۰۰۰

(۳) ۲۲۵۰۰

(۲) ۲۲۰۰۰

(۱) ۲۱۵۰۰

۳۳- در یک کتاب ۱۵ درصد کلمات دشوار و میانگین تعداد کلمات در هر سطر برابر ۱۱ است. شاخص پایه آموزش کدام است؟

(۴) ۱۲

(۳) ۱۱

(۲) ۱۰

(۱) ۹

۳۴- اندازه قد فردی ۱۷۰ سانتی متر و وزن او ۸۰ کیلوگرم است. اگر او بخواهد شاخص توده بدنی (نماتوب) خود را به ۲۵ برساند، چند کیلوگرم باید کاهش وزن داشته باشد؟

۸/۷۵ (۴)

۸/۲۵ (۳)

۷/۷۵ (۲)

۷/۲۵ (۱)

۳۵- اگر شاخص پوسیدگی دندان در سال ۹۰ برابر ۳ و در سال ۱۴۰۰ برابر ۵ باشد، این شاخص از سال ۹۰ تا ۱۴۰۰ چند درصد افزایش داشته است؟

۶۶/۶ (۴)

۵۵ (۳)

۴۵ (۲)

۳۳/۳ (۱)

DriQ.com

۳۶- اطلاعات مندرج در جدول زیر، نشان‌دهنده تولیدات مختلف یک کشور در سال گذشته است؛ با توجه به این موضوع:

ماشین‌آلات: ۲۵۰ عدد	هر عدد ۲,۵۰۰,۰۰۰
پوشاک: ۱۲۰,۰۰۰ عدد	هر عدد ۱۴۵,۰۰۰
لوازم الکترونیک	۱,۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰
مواد غذایی: ۳۵۰۰ کیلو	هر کیلو ۱۲۵,۰۰۰
جمعیت کشور	۸۰,۰۰۰,۰۰۰ نفر

(الف) تولید ناخالص داخلی سرانه کدام است؟

(ب) GDP در کدام گزینه به درستی آمده است؟

(۱) الف: ۲۴۵/۱۵ ب: ۲۷,۳۶۹,۶۰۰,۰۰۰

(۲) الف: ۳۴۲/۱۲ ب: ۱۹,۶۱۲,۵۰۰,۰۰۰

(۳) الف: ۳۴۲/۱۲ ب: ۲۷,۳۶۹,۶۰۰,۰۰۰

(۴) الف: ۲۴۵/۱۵ ب: ۱۹,۶۱۲,۵۰۰,۰۰۰

۳۷- کدام گزینه در مورد رابطه ثروت و عدالت اجتماعی، صحیح است؟

(۱) این‌که کشوری در رشد وضعیت مطلوبی دارد، به این معنا است که عدالت اجتماعی لزوماً وضعیت مناسبی دارد و مردم آن کشور همگی شرایط اقتصادی مناسبی دارند.

(۲) افزایش درآمد و ثروت موجود در یک کشور می‌تواند به این معنا باشد که در کسب درآمد، عدالت برقرار است، اما این موضوع همیشه صادق نیست و در برخی موارد رد می‌شود.

(۳) اصل و قاعده کلی در اقتصاد این است که افزایش تولیدات و شاخص‌های تولید کل منجر به برابری درآمد یا حداقل کاهش فاصله طبقاتی می‌شود.

(۴) همه اقتصادهای بزرگ دنیا و کشورهایی که خود را موفق می‌دانند، درگیر اختلاف طبقاتی و همین‌طور نابرابری درآمدی هستند و این موضوع به تجربه در همه موارد ثابت شده است، مثل آمریکا و چین.

۳۸- اطلاعات مندرج در جدول زیر نشان‌دهنده سهم دهک‌های مختلف در یک جامعه فرضی

است؛ با توجه به این‌که اختلاف دهک سوم و پنجم ۲/۳، دهک ششم و اول ۸ و نهم و دهم ۱/۵ باشد:

(الف) دهک سوم، ششم و نهم به ترتیب چند درصد هستند؟

(ب) این کشور در مقایسه با کشوری که دهک اول آن ۴٪ و دهک دهم آن ۲۰٪ درآمد داشته باشد، وضعیت بهتری دارد یا بدتر؟

(۱) الف: ۵/۷ - ۱۰ - ۱۷/۵ ب: بدتر

(۲) الف: ۶/۸ - ۱۰ - ۱۷/۵ ب: بهتر

(۳) الف: ۵/۷ - ۱۱ - ۱۶/۵ ب: بدتر

(۴) الف: ۶/۸ - ۱۱ - ۱۶/۵ ب: بهتر

۳۹- کدام گزینه دوره تاریخی مربوط به عبارت‌های زیر را به درستی مشخص کرده است؟

(الف) در حالی‌که در اروپا زنان حق مالکیت نداشته‌اند، در ایران زنان از خود وقف‌نامه‌هایی به جا گذاشته‌اند.

(ب) دولت به عنوان کارفرمای بزرگی در عرصه اقتصاد مطرح شده بود و ساختارهای اساسی اقتصادی کشور نیز، زیر سلطه بیگانگان بود.

(ج) یکپارچگی سیاسی، اقتصادی، فرهنگ و دینی ایجاد شده از بین رفت و حکومت رو به ضعف نهاد.

(د) معدود حرکت‌های ملی و مذهبی انجام شده اثرگذار نبود و توان اقتصادی کشور از بین رفت.

(۲) شکوفایی اسلامی - پهلوی - نیمه دوم صفویه - قاجار

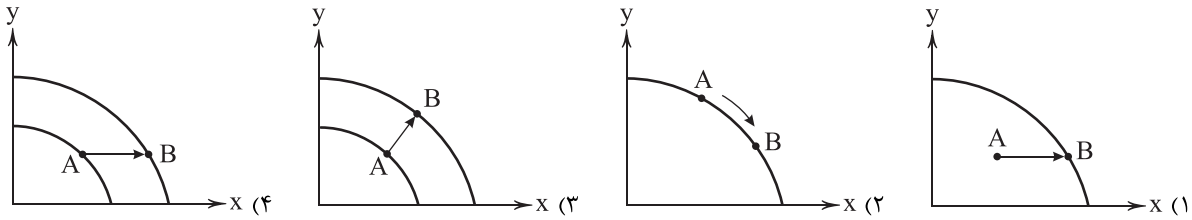
(۱) باستان - قاجار - نیمه اول صفویه - پهلوی

(۴) شکوفایی اسلامی - پهلوی - نیمه اول صفویه - پهلوی

(۳) باستان - قاجار - نیمه دوم صفویه - قاجار

۴۰- کدام منحنی بیانگر رشد فقط در تولید یک کالا است؟

۴۱- کدام گزینه پاسخ درستی به پرسش‌های زیر می‌دهد؟

(الف) چرا در تولید داخلی، فقط تولیدات نهایی محاسبه می‌شود؟

(ب) به ترتیب کدام شاخص مربوط به رشد و کدام مربوط به توسعه است؟

(ج) کدام عبارت در ارتباط با دوران قاجار صحیح است؟

(۱) الف: برای جلوگیری از محاسبه چندباره ب: GDP - مصرف سوخت‌های فسیلی ج: سیاست‌های رکودی و انقباضی

(۲) الف: به علت قانونی بودن آن‌ها ب: امید به زندگی - مصرف سوخت‌های فسیلی ج: سیاست‌های رکودی و انقباضی

(۳) الف: به علت قانونی بودن آن‌ها ب: امید به زندگی - میزان سواد بزرگسالان ج: گسترش زیرساخت‌های مواصلاتی

(۴) الف: برای جلوگیری از محاسبه چندباره ب: GDP - میزان سواد بزرگسالان ج: گسترش زیرساخت‌های مواصلاتی

۴۲- تولید ناخالص کشوری در سال ۱۳۹۷، ۵,۷۸۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان بوده و این رقم در سال بعد ۱۸ درصد افزایش داشته است. اگر تورم در این سال ۲۲٪ باشد، تولید ناخالص واقعی را در سال ۱۳۹۸ محاسبه کنید.

(۲) ۵,۹۷۲,۰۰۰,۰۰۰

(۱) ۵,۴۱۰,۰۰۰,۰۰۰

(۴) ۶,۱۲۰,۸۵۰,۰۰۰

(۳) ۵,۵۵۰,۷۲۰,۰۰۰

۴۳- کدام عبارت‌ها در تولید ناخالص داخلی محاسبه نمی‌شود؟

(الف) علی تلفن همراهی ساخت چین خریده است که به شدت گوشی باکیفیتی در بازار به شمار می‌رود.

(ب) زهرا در ابتدای سال کرم صورتی را خرید که تولید سال قبل بوده است، اما منقضی نشده است.

(ج) وحید لباسی را از بوتیکی در محل خود خریده است. این کالا به شدت باکیفیت و تولید خود فروشنده است.

(د) مادر حمیده در خانه خود ترشی درست می‌کند و به همسایه‌های خود می‌فروشد.

(۲) ب - ج

(۱) الف - ب

(۴) الف - د

(۳) ج - د

۴۴- کدام گزینه به دو پرسش زیر، پاسخ صحیحی می‌دهد؟

(الف) کدام یک، هزینه فرصت رشد است؟

(ب) اقتصاد مقاومتی اقتصادی ، و دانش بنیان است.

(۱) الف: کالاهایی که در زمان حال می‌توانستند تولید شوند. ب: پیشرفته - مردمی

(۲) الف: کالاهایی که در زمان حال می‌توانستند تولید شوند. ب: مقتدر - مدبر

(۳) الف: منابعی که می‌توانسته صرف تولیدات آینده شوند. ب: مقتدر - مدبر

(۴) الف: منابعی که می‌توانسته صرف تولیدات آینده شوند. ب: پیشرفته - مردمی

۴۵- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) در کشور ما رشد و توسعه نه تنها بخشی از پیشرفت بلکه در یک دید همه آن، به شمار می‌رود.

(ب) گاهی درآمدهای مردم قابل محاسبه و ثبت نیست، آن‌گاه به جای آن از هزینه و محاسبه شکاف هزینه‌ای استفاده می‌کنند.

(ج) اگر همه مردم سخت‌کوش، مجاهدت خود را همراه با خودباوری و تلاش به کار گیرند، می‌توان اقتصاد مقاومتی را ایجاد کرد.

(د) بعد از انقلاب اسلامی تنها خواسته‌های صحیح و به جای امام خمینی (ره) در خطوط کلی قانون اساسی تجلی یافت.

(۲) غ - ص - ص - غ

(۱) ص - غ - غ - ص

(۴) ص - غ - ص - غ

(۳) غ - ص - غ - ص

- ۴۶- در همه گزینیه‌ها به آثاری از نویسندگان «دهه ۶۰» اشاره شده است؛ به جز
 (۱) آینه‌های دردار
 (۲) سفر ششم
 (۳) زمین سوخته
 (۴) روزگار سپری شده مردم سال خورده
- ۴۷- کدام بیت، یادآور نام «اولین تجربه داستان‌نویسی سیمین دانشور» است؟
 (۱) حیرت از لذت دیدار توام غافل کرد
 (۲) شمع تصویر من از داغ هم افسرده‌تر است
 (۳) ذوق آرایشیم از وضع سلامت دور است
 (۴) پرفشان است نفس لیک ز خود رستن کو؟
 چشمه آینه‌ام بی‌خبر از جوش خودم
 این‌قدر سوخته آتش خاموش خودم
 چون صدف خسته‌دل از فکر در گوش خودم
 با همه شور جنون در قفس هوش خودم
- ۴۸- شعر زیر در چه سالی سروده شد؟
 «ققنوس، مرغ خوش‌خوان، آوازه جهان
 آواره مانده از وزش بادهای سرد
 بر شاخ خیزان
 بنشسته است فـرد
 برگرد او به هر سر شاخی پرندگان
 او ناله‌های گمشده ترکیب می‌کند ...»
 (۱) ۱۳۰۰ شمسی
 (۲) ۱۳۰۱ شمسی
 (۳) ۱۳۱۶ شمسی
 (۴) ۱۳۲۱ شمسی
- ۴۹- واژه «بو» در کدام بیت، موجب پدید آمدن آرایه «ایهام» شده است؟
 (۱) به بوی آن‌که هم روزی برآید اختر بختم
 (۲) هواگرفتم و جان را به دست آه سپردم
 (۳) گل و بنفشه چو زلف و رخت به رنگ و به بوی
 (۴) هر سحری که نسترن پرده ز رخ برافکند
 ز مهرم اختر افشانده همه شب تا سحر، دیده
 به بوی آنکه چو بادش بدان دیار رساند
 کجاست، ای رخ و زلفت گل و بنفشه من
 باد صبا به بوی گل رو به چمن نهد چو من
- ۵۰- در همه گزینیه‌ها آرایه «ایهام تناسب» وجود دارد؛ به جز
 (۱) بر خاک ریخت آن گل دولت که باغ ملک
 (۲) اگر کمر بگشایی و زلف باز کنی
 (۳) چو خالش در نظر آرم سراسر نافه مشکم
 (۴) گره در کار من افتاد از تنگ دهان او
 با صد هزار ناز پیرورد در برش
 میان موی تو گم گردد آن میان که تو راست
 مزاج آهوان گیرم به صحرای ختن گردم
 نمی‌شد کار بر من تنگ اگر او را دهان بودی!
- ۵۱- در کدام بیت، هر دو آرایه «ایهام تناسب» و «اغراق» وجود دارد؟
 (۱) اگرچه خاک کند کشته از نظر پنهان
 (۲) به چمن رفتی و از شرم گل عارض تو
 (۳) می‌جهد چون سنگ و آهن آتش از بال و پرش
 (۴) نیست یک گندم خیانت در سرشت آسمان
 ز کشتگان تو شد خاک سر به سر پنهان
 غنچه خمیازه حسرت نتوانست کشید
 گر بگیرد استخوانم را هما بر روی دست
 هر چه بردی، جو به جو پس می‌دهد این آسیا
- ۵۲- در چند بیت، «آرایه ایهام» به کار رفته است؟
 الف) نیست از دار فنا اندیشه منصور مرا
 ب) سرو هر چند به بالای تو می‌ماند راست
 ج) ز جام عشق تو عقیلم خراب می‌گردد
 د) می‌کند سودای زلفش روز مسکینان سیاه
 ه) هر دل که شد نشانه آن تیر دل‌نشین
 آنشیم از چوب دربان روی‌گردان نیستیم
 بنده تا قَد تو را دید، شد از سرو آزاد
 ز تاب مهر تو جانم کباب می‌گردد
 ای سیه‌روزان مسکین، ترک این سودا کنید
 فردای محشر از همه صاحب‌نشان تر است

۵۳- در کدام گزینه، آرایه‌های «ایهام و ایهام تناسب» وجود دارد؟

- ۱) گر صید بتان شد دل من عیب مگیرید
- ۲) نقاب اگر به رخ دلبران حجاب شود
- ۳) دور از رخت چو خواجه دورم ز صبر و طاقت
- ۴) منعم مکن از صحبت احباب که بلبل

۵۴- در ابیات زیر، چند «اختیار وزنی» به کار رفته است؟

- «من حذر می‌کنم از عشق، ولی فایده نیست
آفت سیل به همسایه رساند روزی
- ۱) ۵ ۲) ۶ ۳) ۷ ۴) ۸

۵۵- در کدام گزینه، هیچ «اختیار وزنی» به کار نرفته است؟

- ۱) با لب او چه خوش بود گفت و شنید و ماجرا
- ۲) ماکان زر و سیمیم دشمن کجاست زر را
- ۳) با تو حیات و زندگی بی تو فنا و مردنا
- ۴) از گل و بلبل اگر برگ و نوا می‌طلبی

۵۶- در کدام بیت، هر دو اختیار «قلب و ابدال» به کار رفته است؟

- ۱) گر به تو پیچد جهان میبچ بر خویشان
- ۲) گفت که ای هم‌نفس عتاب از این گونه بس
- ۳) باد مگو ناله‌ای ز جان گیتی به در
- ۴) آن‌که کردی به تن راست سلاح سفر

۵۷- در کدام بیت، امکان به کارگیری اختیار وزنی «ابدال» وجود ندارد؟

- ۱) دورم به صورت از در دولتسرای تو
- ۲) گفتم تو گوی خوبی از دلبران ربودی
- ۳) به دور زلف تو کفر آنچنان رواج گرفت
- ۴) از طاق دو ابروی تو، ای کعبه مقصود

۵۸- در کدام گزینه «اختیار قلب» به کار رفته است؟

- ۱) گر نه کمند بلاست بر دل عشاق تو
- ۲) بو که بیاید ز تو شستن نعل سمند
- ۳) گریه کنم تا مگر ز ابرو اشارت کنی
- ۴) پیش تو مردن مرا چون نگذارد رقیب

۵۹- در همه گزینه‌ها اختیار وزنی «به کار بردن فاعلاتن به جای فعاتن» استفاده شده است؛ به جز

- ۱) اگر ت دیو طبیعت شکند پنجه عقل
- ۲) روح را کس نکند دست‌خوش نفس خسیس
- ۳) روی از این قبله بگردان که نمازی نبود
- ۴) تا به کی گوش کنی بر نفس پرده‌سرای؟

۶۰- کدام گزینه با بیت «گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد / اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم» تناسب معنایی دارد؟

- ۱) مدار نقطه بینش ز خال توسط مرا
- ۲) در جهان نایاب شد خاک سیه چون کیمیا
- ۳) داشتم ناقص مسی وز کیمیا مهر تو
- ۴) جهان کیمیا تأثیر استعداد می‌خواهد

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (علوم و فنون ادبی (۱)، شماره ۶۱ تا ۷۰) و زوج درس ۲ (علوم و فنون ادبی (۲)، شماره ۷۱ تا ۸۰)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

علوم و فنون ادبی (۱) (سؤالات ۶۱ تا ۷۰)

- ۶۱- در همه گزینه‌ها به ویژگی‌های «نثر سده‌های پنجم و ششم» اشاره شده است؛ به‌جز
 (۱) تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی، افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی بر جمع عربی
 (۲) کاربرد لغات مهجور عربی، ترکی و مغولی و اصطلاحات علمی و فنی، رواج نثر داستانی، تمثیلی و عرفانی
 (۳) کاربرد آیات، احادیث و اشعار در متن، استفاده از ترکیبات دشوار
 (۴) استفاده از آرایه‌های ادبی مانند: موازنه، سجع، مراعات نظیر، تشبیه و ... آوردن مترادف‌ها و توصیف‌های فراوان
- ۶۲- در کدام گزینه به نام دو تن از شاعران معروف آذربایجان اشاره شده، که سبک شعر فارسی را از شعر قرن‌های پیش از خود متمایز کردند؟
 (۱) رودکی، ناصر خسرو (۲) سنایی، انوری (۳) خاقانی، نظامی (۴) جمال‌الدین عبدالرزاق
- ۶۳- در همه گزینه‌ها به عوامل مهم پیشرفت زبان و ادب فارسی در «قرن‌های پنجم و ششم» اشاره شده است، به‌جز
 (۱) توسعه مدارس و مراکز تعلیم (۲) لشکرکشی‌ها و فتوحات غزنویان و سلجوقیان
 (۳) علاقه‌مندی شاهان در جلب عالمان و ادیبان به دربار (۴) تشدید انتقادهای سیاسی و اجتماعی در شعر و نثر
- ۶۴- در کدام گزینه میان دو واژه‌ای که با هم «جناس» دارند، «اشتقاق» نیز وجود دارد؟
 (۱) ذوق دیدار تو دارد زنده‌دل هر خطری را
 (۲) کرده تسخیر دو عالم هم از اقبال عشق
 (۳) به درگه که کنم استغاثه چون فیاض
 (۴) ای حریصان رحم بر احوال یک‌دیگر کنید
 و نه بی روی تو هر خاطری بار خود است
 گردن گردون به زیر منت باج من است
 چو نیست در همه عالم مرا به‌جز تو غیاث
 آب شد سعی نفس جان شما و جان حرص
- ۶۵- در کدام گزینه، آرایه‌های «جناس همسان و موازنه» وجود دارد؟
 (۱) صبح‌دم در باغ اگر دستت دهد
 (۲) حال چوگان چون نمی‌دانی که چیست
 (۳) هر زمان کز دوستان یاد آورم
 (۴) ای تن از جان بر دل چون نال، نال
 خوش برآ چون سرو و طَرف جوی، جوی
 ای نصیحت‌گو به ترک گوی، گوی
 خون روان گردد ز چشمم جوی جوی
 وی دل از غم بر تن چون موی، موی
- ۶۶- قافیه کدام بیت، طبق الگوی «مصوت + صامت + حروف الحاقی» نیست؟
 (۱) بگذار تا مقابل روی تو بگذریم
 (۲) چون دایره ما ز پوست پوشان توایم
 (۳) چند بشاید به صبر دیده فرو دوختن؟
 (۴) پیوسته تو دل ربوده‌ای معذوری
 دزدیده در شمایل خوب تو بنگریم
 در دایره حلقه به گوشان توایم
 خرمن ما را نماند حیل به‌جز سوختن
 غم هیچ نیازموده‌ای معذوری
- ۶۷- قافیه کدام بیت نادرست است؟
 (۱) خود را به مقام شیر می‌دانستم
 (۲) مجنون اگر احتمال لیلی نکند
 (۳) خلقان همه بر درگهت ای خالق پاک
 (۴) گر قرب خدا می‌طلبی دل جو باش
 چون خصم آمد به روبهی مانستم
 شاید که به صدق عشق دعوی نکند
 هستند پی قطره آبی غمناک
 و اندر پس و پیش خلق نیکوگو باش
- ۶۸- کدام بیت «ذوقافیتین» است؟
 (۱) رفتم به طبیب و گفتم از درد نهان
 (۲) گر زحمت مردمان این کوی از ماست
 (۳) ای بی تو فراخای جهان بر ما تنگ
 (۴) از ساحت دل غبار کثرت رفتن
 گفتم از غیر دوست برنشد زبان
 یا جرم ترش بودن آن روی از ماست
 ما را به تو فخر است و تو را از ما تنگ
 به ز آن‌که به هرزه در وحدت سفتن

۶۹- «قاعده قافیه» در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) به بوی آن که شبی در حرم بیاسایند
- ۲) کاش کان دلبر عیار که من کشته اویم
- ۳) وه که گر من باز بینم روی یار خویش را
- ۴) لاابالی چه کند دفتر دانایی را؟

۷۰- در ساخت قافیه کدام گزینه از تبصره استفاده نشده است؟

- ۱) جز تو کس نیست اندر این خانه
- ۲) در هیچ زمین و هیچ فرسنگی نیست
- ۳) بر خاک من آن غریب خاکی
- ۴) زلف را بر هر دو رخ جامی کنی

- هزار بادیه سهل است اگر بیمایند
- بار دیگر بگذشتی که کند زنده به بویم
- تا قیامت شکر گویم کردگار خویش را
- طاقت و عطف نباشد سر سودایی را

- چند ترسی ز چشم بیگانگه؟
- کز دست غمت نشسته دل تنگی نیست
- نالند به دروغ و دردناکی
- غارت جان، قصد دل‌ها می‌کنی

زوج درس ۲

علوم و فنون ادبی (۲) (سوالات ۷۱ تا ۸۰)

۷۱- ابیات زیر با توجه به «ویژگی‌های سبکی» می‌تواند سروده کدام شاعر باشد؟

سیل می‌روید ز راه خود خس و خاشاک را	نیست از زخم زبان غم عاشق بی باک را
زلف چون پنهان کند آن روی آشناک را؟	پیش خورشید قیامت ابر نتواند گرفت
پرده پوشی چون کنم من سینه صد چاک را؟	بخیه انجم بر دهان صبح نتوانست زد
۴) نظامی گنجوی	۱) فرخی سیستانی
۳) صائب تبریزی	۲) مولانا جلال‌الدین

۷۲- در همه گزینه‌ها به «ویژگی‌های زبانی سبک نثر دوره هندی» اشاره شده است؛ به جز

- ۱) کاربرد افعال با پیشوندهای متعدّد، آوردن تنابع اضافات در مقام تعارف و تمجید از بزرگان به سبب قرینه‌پردازی و موازنه
- ۲) کاربرد وجه وصفی، جمع بستن واژه‌های فارسی و ترکی و مغولی با «ات»
- ۳) فراوانی لغات ترکی و مغولی، درآمیختگی نظم و نثر
- ۴) مطابقت صفت و موصوف به تقلید از عربی، کوتاه بودن جملات

۷۳- تعداد «اضافه‌های تشبیهی» در کدام گزینه بیشتر است؟

- ۱) رخس امل از عرصه تقلید برون ران
- ۲) بسی تحمّل خار جفا بیاید کرد
- ۳) داغ است برگ عیش گلستان روزگار
- ۴) به خنده ای بت بادام چشم شیرین لب

۷۴- در همه گزینه‌ها آرایه «استعاره مصرّحه» وجود دارد، به جز

- ۱) مرغ دل باز هوادار کمان‌برویی ست
- ۲) گلبرگ را ز سنبل مشکین نقاب کن
- ۳) طمع به قند وصال تو حدّ ما نبود
- ۴) بگشا به شیوه نرگس پرخواب مست را

۷۵- در همه گزینه‌ها، آرایه «کنایه» به کار رفته است، به جز

- ۱) گفستی که چگونه‌ای تو بی ما
- ۲) ای غم عشق تو آتش زده در خرمن دل
- ۳) نشد از گوش دلم زمزمه نغمه چنگ
- ۴) عاقلان خوشه‌چین از سرّ لیلی غافل‌اند

۷۶- در همه گزینه‌ها هر دو «اضافه تشبیهی و استعاری» به کار رفته‌اند؛ به جز

- ۱) چو هست ملک قناعت دیار مألوفم
- ۲) روی زمین به خون دلم، نم گرفته است
- ۳) پنجه نفس به بازوی ریاضت بشکن
- ۴) خوش آن صبوح که آتشرخان ساغرگیر

- عنان عزمم از آن رو سوی دیار خود است
- پشت فلک ز بار غمم، خم گرفته است
- گوی مقصود به چوگان قناعت بربای
- به باده، لعل لب آبدار می‌شویند

۷۷- کدام گزینه با بیت «گر تو سری قدم شوم و تو کافی علم شوم / و بر روی عدم شوم بی تو به سر نمی‌شود» هم‌وزن است؟

- (۱) مات شو و لعب گفت‌وگویی رها کن
- (۲) آن که از آن طرّاری باز بر او برشکنی
- (۳) باده‌ او را نخورم و نخورم پس که خورد
- (۴) چون بگشاید این دلم جز به امید عهد دوست

۷۸- وزن کدام گزینه را می‌توان به دو صورت «رکن‌بندی» کرد؟

- (۱) هزار سوسن نادر ز روی گل بشکفتی
- (۲) امشب غنیمت دارم باشم غلام و چاکرت
- (۳) رعد همی‌زند دهل زنده شده‌ست جزو و کل
- (۴) گر بحر می‌بریزی ما سیر و پر نگرديم

۷۹- وزن کدام گزینه، ویژگی وزن‌های «همسان دولختی» را ندارد؟

- (۱) چون باشد آن درخت که برگش تو داده‌ای
- (۲) دریای جمال تو چون موج زند ناگه
- (۳) پای در آتش بنه همچو خلیل ای پسر
- (۴) به از این چه شادمانی که تو جائی و جهانی

۸۰- وزن همه‌گزینه‌ها یکسان است؛ به جز

- (۱) گر به مراد من روی و نروی تو حاکمی
- (۲) گر دلم در عشق تو دیوانه شد عیبش مکن
- (۳) طرفه مدار اگر ز دل نعره بیخودی زخم
- (۴) کاش که در قیامتش بار دگر بدیدمی

جامعه‌شناسی (۳)

۸۱- هر یک از موارد زیر به ترتیب در کدام قسمت جدول جای می‌گیرد؟

«دانش - ناپلئون بناپارت - قدرت - سازمان»

منابع قدرت	ابزار اعمال قدرت	ارزش‌های اجتماعی	مثال	موارد نقض
(الف)	(ب)	(ج)	(د)	شخصیت
(و)	ثروت	(ز)	سهامداران شرکت‌های بزرگ	
اقتناعی	(ط)	نظام مهندسی	مدیران خیریه‌ها	

(۱) ط - د - ب - ح

(۲) ح - ج - ه - ط

(۳) ط - د - الف - ح

(۴) ح - ج - ب - ط

۸۲- کدام گزینه به ترتیب شامل یک عبارت نادرست و یک عبارت درست در خصوص «نظام لیبرال دموکراسی» است؟

- (۱) لیبرالیسم به معنای مجاز دانستن همه‌ امور برای انسان‌ها است - این نظام سیاسی با خواست و اراده اکثریت مردم شکل می‌گیرد.
- (۲) این نظام سیاسی، هیچ حقیقت و فضیلتی را به رسمیت نمی‌شناسد - با فرهنگ جهان غرب که رویکردی سکولار و دنیوی دارد، سازگار است.
- (۳) ثبات، رفاه و سلطه بر طبیعت از جمله ارزش‌های مهم این نظام به شمار می‌رود - دموکراسی به معنای حاکمیت اکثریت مردم بر اساس خواست و میل خودشان است.
- (۴) در این نظام، ثروت مهم‌ترین ارزش اجتماعی است - در این نظام نمی‌توان از مشروعیت و مقبولیت قدرت سخن گفت.

۸۳- کدام عبارت‌ها در خصوص رویکرد تفسیری، پیرامون مفهوم «سیاست»، اطلاعات صحیحی را ارائه می‌کند؟
 الف) با محدود کردن علم به علوم تجربی و محدود کردن مطالعات به موضوعات مادی و محسوس، از مطالعه ارزش‌هایی مثل سیاست منصرف شد.
 ب) این رویکرد، سیاست را پدیده‌ای معنادار و ارزشی می‌داند اما در مطالعه این‌گونه مفاهیم فقط به توصیف اکتفا می‌کند و معیاری برای ارزیابی پیدا نمی‌کند.

ج) سیاست خارج از ذهن افراد، جنبه محسوس و واقعی دارد که این رویکرد به دلیل تمرکز بر ذهنیت‌ها، توان مطالعه و بررسی این جنبه را ندارد.
 د) این رویکرد در جامعه‌شناسی با ارزش‌زدایی و معنازدایی از این پدیده، آن را پدیده‌ای فاقد معنا معرفی می‌کند و از شناسایی آن باز می‌ماند.

(۱) الف - د (۲) ج - د (۳) الف - ب (۴) ب - ج

۸۴- هر یک از موارد زیر به ترتیب با کدام موضوع ارتباط دارند؟

- افق

- قدرت در قرون اخیر

- سازمان

(۱) تغییر نگرش و اعتقادات - وابستگی به غایات اخلاقی - خصلت‌های جسمانی و فکری

(۲) تبعیت نشانه کار درست است - تبدیل شدن به جوهر سیاست - ثروت و درآمد

(۳) ناآگاهانه بودن در برخی موارد - جنبه الزام‌آور سیاست است - ارزش‌ها یا برداشت‌های مشترک

(۴) عدم محاسبه سود و زیان در برخی موارد - تبدیل شدن به وجه ذهنی و نامحسوس - جمع افراد با منافع مشترک

۸۵- هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام‌یک از مفاهیم جامعه‌شناختی است؟

الف) وحدت یا کثرت هویت‌ها

ب) مخالفت با رهاسازی و کنترل مطلق

ج) تأکید بر بُعد فرهنگی هویت و بُعد سیاسی آن

(۱) تنازع هویت‌ها - عدالت اجتماعی - مدل تکثرگرا (۲) الگوی همانندسازی - موافقان قشربندی اجتماعی - تنازع هویت‌ها

(۳) الگوی تکثرگرا - عدالت اجتماعی - مدل همانندسازی (۴) تعارف هویت‌ها - موافقان قشربندی اجتماعی - عدالت اجتماعی

۸۶- به ترتیب روش جامعه‌شناسی تفسیری، موضوع جامعه‌شناسی تبیینی و هدف جامعه‌شناسی انتقادی کدام است؟

(۱) تفسیر - پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی - انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی

(۲) نگاه از درون - کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن - انتقاد از وضع موجود

(۳) تفسیر - کنش‌های اجتماعی و معنای آن‌ها - ارائه راه‌حل برای تغییر وضعیت

(۴) نگاه از درون - پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی - تجویز وضع مطلوب

۸۷- با ظهور جهان متجدد، دولت‌های غربی مبنای هویت خود را براساس تعریف کردند، در این دوران مدل رایج سیاست‌گذاری هویتی

..... است، در حالی‌که الگوی مطلوب قرآنی، است.

(۱) تنوع مذهبی - ملی‌گرایی و ناسیونالیسم - شناخت متقابل در عین وحدت نژادی و قومی

(۲) قومیت و نژاد - همانندسازی - تکثر و تنوع نژادی و زبانی در عین وحدت و همدلی

(۳) تاریخ و جغرافیا - الگوی تکثرگرا - وحدت و همدلی و تکثر نژادی و مذهبی

(۴) تنوع قومی و نژادی - تنازع هویت‌ها - صرفاً تنوع و تکثر نژادی و قومی

۸۸- هر یک از باورهای زیر در مورد نابرابری‌های اجتماعی، به ترتیب با کدام مدل سازگاری دارد؟

- رقابت امری ضروری است اما نقطه شروع رقابت یکسان نیست.

- رعایت میانه‌روی امری ضروری است.

- تمام وسایل تولید در مالکیت عموم است.

(۱) طرفداران قشربندی اجتماعی - طرفداران عدالت اجتماعی - مدل لیبرالیستی

(۲) مخالفان قشربندی اجتماعی - مدل کمونیستی - مخالفان قشربندی اجتماعی

(۳) مدل کمونیستی - مخالفان قشربندی اجتماعی - طرفداران عدالت اجتماعی

(۴) مدل لیبرالیستی - طرفداران عدالت اجتماعی - مدل کمونیستی

۸۹- کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

- ۱) افراد با اراده و اختیار خود، جهان اجتماعی خود و قوانین آن را می‌سازند؛ از طرف دیگر جهان اجتماعی برای افراد فرصت‌ها و محدودیت‌هایی به وجود می‌آورد که به اراده و آگاهی انسان‌ها بستگی ندارد و مستقل از آن‌ها است.
- ۲) تا زمانی که جهان اجتماعی از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجا باشد، الزام‌ها و پیامدهای آن نیز پابرجا هستند و با تغییر جهان اجتماعی موجود و برداشته شدن الزام‌های آن، جهان اجتماعی جدیدی شکل می‌گیرد.
- ۳) جامعه‌شناسی انتقادی با عبور از رویکرد تفسیری، معتقد است که تمام معانی و ارزش‌ها، حاصل اراده افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها است؛ پس چون هر فرد و فرهنگی اراده مخصوص به خود را دارد، معانی ویژه‌ای برای خود خلق می‌کند.
- ۴) در زمانه و زمینه جهان متجدد، جامعه‌شناسان انتقادی در جست‌وجوی ملاک و معیارهایی هستند که براساس آن‌ها بتوانند به نقد و ارزیابی زندگی اجتماعی انسان‌ها بپردازند.

۹۰- هر یک از زوج‌های زیر به ترتیب، در کدام نقطه با هم اشتراک دارند؟

- جامعه‌شناسی تفسیری و تبیینی

- سن و هوش

- مدل عدالت اجتماعی و مدل لیبرالیستی

- ۱) منفعل ساختن انسان - تفاوت‌های طبیعی - حوزه رقابت
- ۲) یکسان بودن موضوع - تفاوت‌های اجتماعی - حوزه رقابت
- ۳) محافظه‌کارانه بودن - تفاوت‌های اسمی - حوزه برابری
- ۴) محدود شدن به علوم تجربی - تفاوت‌های رتبه‌ای - حوزه برابری

جامعه‌شناسی (۱)

۹۱- هر یک از موارد زیر به ترتیب مصداق کدام نوع از قدرت است؟

(الف) زندانی کردن یک مجرم

(ب) تشویق شاگرد اول کلاس

(ج) نظام‌های دیکتاتوری در کشورهای غربی

- ۱) قدرت مقبول و مشروع - قدرت مقبول و نامشروع - قدرت نامشروع و مقبول
- ۲) قدرت مشروع و غیرمقبول - قدرت مقبول و مشروع - قدرت نامشروع و مقبول
- ۳) قدرت مقبول و نامشروع - قدرت مقبول و نامشروع - قدرت غیرمقبول و نامشروع
- ۴) قدرت غیرمقبول و مشروع - قدرت مقبول و مشروع - قدرت غیرمقبول و نامشروع

۹۲- هر یک از عبارات‌های «خواست و اراده افراد»، «ابدئولوژی‌های ساختگی» و «دین‌مداری یا دنیامداری» به ترتیب با کدام یک از گزینه‌های زیر،

تناسب بیشتری دارد؟

۱) مدار مقبولیت - قدرت نامشروع - ملاک ارسطو برای شناسایی جوامع

۲) مدار مقبولیت - مشروعیت دروغین - تفاوت نظام‌شناسی فارابی و ارسطو

۳) تبعیت با رضایت - مشروعیت حقیقی - تفاوت نظام‌شناسی فارابی و ارسطو

۴) تبعیت با رضایت - قدرت مشروع - ملاک ارسطو برای شناسایی جوامع

۹۳- در ارتباط با مفهوم «لیبرال دموکراسی»، کدام گزینه جدول زیر را به درستی کامل می‌کند؟ (به ترتیب)

(الف)	معنای لیبرالیسم
فرهنگ غرب	(ب)
(ج)	مفهوم لیبرال دموکراسی

۱) حاکمیت مردم - خاستگاه این نظام - نظامی که براساس فضیلت و خواست اکثریت سازمان می‌یابد.

۲) مباح دانستن همه امور - جامعه سازگار با آن - نظامی که براساس فضیلت و خواست اکثریت سازمان می‌یابد.

۳) اباحت - جامعه سازگار با آن - نظامی که با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد.

۴) دنیاگرایی - خاستگاه این نظام - نظامی که با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد.

۹۴- با توجه به ارتباط متقابل نظام سیاسی و نظام فرهنگی، به ترتیب در صورتی که «نظام سیاسی از عقاید نظام فرهنگی عدول کند»، «نظام سیاسی در جهت عقاید نظام فرهنگی عمل کند» و «نظام سیاسی از ارزش‌های جامعه دور بماند»، چه اتفاقاتی رخ خواهد داد؟

- (۱) کاهش اقتدار نظام سیاسی - تأمین اقتدار نظام سیاسی - ایجاد تعارضات و بحران‌های فرهنگی و هویتی
- (۲) کاهش اقتدار نظام سیاسی - بسط و توسعه فرهنگ - حذف یا تغییر ارزش‌ها و عقاید جهان اجتماعی
- (۳) معدوم کردن نظام سیاسی - تأمین اقتدار نظام سیاسی - حذف یا تغییر ارزش‌ها و عقاید جهان اجتماعی
- (۴) معدوم کردن نظام سیاسی - بسط و توسعه فرهنگ - ایجاد تعارضات و بحران‌های فرهنگی و هویتی

۹۵- به ترتیب عامل پیدایش مفاهیم «قدرت اجتماعی»، «اقتدار» و «سیاست» کدام است؟

- (۱) اثرگذاری بر اراده و آگاهی دیگران - مقبولیت و مشروعیت - سازوکارهای اعمال هر نوع تدبیر و سازمان‌دهی
- (۲) به خدمت گرفتن کار ارادی دیگران - مقبولیت و پذیرش رسمی - سازمان‌یابی قدرت برای رسیدن به هدف خاص
- (۳) جلب تبعیت دیگران - مقبولیت و پذیرش رسمی - سازوکارهای اعمال هر نوع تدبیر و سازمان‌دهی
- (۴) انجام کار با اراده و آگاهی - مقبولیت و مشروعیت - سازمان‌یابی قدرت برای رسیدن به هدف خاص

۹۶- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) در صورتی که جهان اجتماعی با کاهش یا رشد جمعیت روبه‌رو شود، نهادهای اقتصادی مسئولیت هماهنگی سایر نهادها را بر عهده دارند.

(ب) برخی کشورهای سلطه‌گر غرب که جمعیت را اساس همه‌چیز می‌دانند، پاشنه آشیل ایران اسلامی را جمعیت آن می‌دانند.

(ج) افزایش جمعیت یک جهان اجتماعی می‌تواند زمینه‌ساز بسط و توسعه جهان اجتماعی باشد.

(د) هویت هر جهان اجتماعی، براساس عقاید و ارزش‌های کلان آن شکل می‌گیرد که به آن هویت فرهنگی می‌گویند.

- (۱) ص - ص - غ - ص (۲) غ - غ - ص - ص (۳) غ - غ - ص - ص (۴) غ - غ - ص - ص

۹۷- کدام گزینه در خصوص اقتصاد وابسته به نفت، اطلاعات نادرستی را ارائه می‌کند؟

(۱) دولت بزرگی را ایجاد می‌کند که به دنبال افزایش رفاه اقتصادی از طریق فروش نفت است - دولت می‌خواهد به کمک درآمدهای نفتی، هزینه‌های بهداشت را تأمین نماید.

(۲) در کشور باعث ایجاد یک وضعیت شکننده می‌شود - تولید ملی یا به شکل مستقیم یا به صورت غیرمستقیم به نفت وابسته خواهد شد و بسیار ضعیف خواهد بود.

(۳) اقتصاد وابسته به نفت، درآمد هنگفت و بدون زحمتی را ایجاد خواهد کرد - اقتصاد ضعیفی که از این طریق شکل می‌گیرد، مورد سوءاستفاده طمع‌ورزان بین‌المللی قرار می‌گیرد.

(۴) این اقتصاد در کوتاه‌مدت احساس رفاه بیشتری را برای مردم کشور فراهم می‌کند - به دلیل فروش مدام نفت، اقتصاد کشور، بدون نوسان و پایدار اما ضعیف و شکننده خواهد بود.

۹۸- کدام گزینه جدول زیر را به درستی کامل می‌کند؟ (به ترتیب)

اولین شرط بقای هر جامعه	(ب)	راه گسترش فرهنگ
(ج)	کاهش جمعیت جهان اجتماعی	(الف)

(۱) شناختن - فراهم شدن زمینه تسلط سایر جهان‌های اجتماعی - جمعیت

(۲) پذیرفتن - محدود شدن گستره یک فرهنگ - سرزمین

(۳) عمل کردن - افزایش فردگرایی و اصالت فرد در جهان اجتماعی - اقتصاد

(۴) اندیشیدن - باز ماندن از پیشرفت و تعامل با سایر جهان‌های اجتماعی - سیاست

۹۹- ایران، آرمان بازسازی هویت اقتصادی خود را چگونه دنبال می‌کند و چرا تهاجم اقتصادی استعمارگران با واکنش مواجه می‌شود؟

(۱) اجرای قانون اساسی - زیرا اقتصاد، روزنه ورود استعمار و نابودی هویت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع به شمار می‌رود.

(۲) حفظ اقتدار و عزت ملی - زیرا اقتصاد، روزنه ورود استعمار و نابودی هویت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع به شمار می‌رود.

(۳) سیاست‌های اقتصاد مقاومتی - چون کشورهای غیرغربی اقتصاد خود را براساس اتکا به دانش و فناوری و حفظ اقتدار و عزت ملی پایه‌ریزی می‌کنند.

(۴) درون‌زدایی در عین برون‌گرایی - چون کشورهای غیرغربی اقتصاد خود را براساس اتکا به دانش و فناوری و حفظ اقتدار و عزت ملی پایه‌ریزی می‌کنند.

۱۰۰- به ترتیب پیامد «اجرای طرح‌های توسعه‌طلبانه در فلسطین اشغالی»، «تأمین سلطه اروپاییان در قاره آمریکا» و «پذیرش رویکرد سکولار در جوامع غیرغربی» در کدام گزینه مشاهده می‌شود؟

- (۱) حذف فیزیکی اعراب مسلمان - ایجاد اقتصاد وابسته در این مناطق - پیدایش هویت سرمایه‌داری در جوامع غیرغربی
- (۲) آواره کردن اعراب مسلمان - نسل‌کشی در مناطق آمریکایی - پیدایش هویت سرمایه‌داری در جوامع غیرغربی
- (۳) جذب یهودیان مهاجر - نسل‌کشی در مناطق آمریکایی - نابودی هویت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی آن‌ها
- (۴) تغییر ترکیب جمعیتی فلسطین - ایجاد اقتصاد وابسته در این مناطق - نابودی هویت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی آن‌ها

جامعه‌شناسی (۲)

۱۰۱- به ترتیب، چرا جنبش عدالتخانه، یک انقلاب اجتماعی است و چه زمانی برای آن نام مشروطه، برگزیده شد؟

- (۱) زیرا باعث تغییر ساختار سیاسی جامعه ایران شد - در جریان اصلاحات فعالیت‌های رقابت‌آمیز
- (۲) زیرا باعث تغییر ساختار سیاسی جامعه ایران شد - در جریان بست‌نشینی در سفارتخانه انگلیس
- (۳) چون ساختار اجتماعی جامعه ایران را تغییر داد - در جریان بست‌نشینی در سفارتخانه انگلیس
- (۴) چون ساختار اجتماعی جامعه ایران را تغییر داد - در جریان اصلاحات فعالیت‌های رقابت‌آمیز

۱۰۲- به ترتیب، هدف جنبش عدالتخانه چه بود و علت مطلوب نبودن این نوع حاکمیت چیست؟

- (۱) اصلاح کار خاصی از پادشاه، لغو قراردادهای استعماری و تأسیس مجلسی که علاوه بر تدوین قوانین عادلانه، شاه را ملزم به اجرای آن‌ها کند - در نیل به اهداف خود ناموفق بود.
- (۲) اصلاح رفتار خاصی از پادشاه با ایجاد عدالتخانه و به دنبال تحقق حاکمیتی بود که فساد آن از حکومت استبدادی و ظالمانه کم‌تر باشد - مدار استبداد را تغییر می‌داد.
- (۳) اصلاح شیوه زمامداری و تأسیس مجلسی که قوانین عادلانه را تدوین کند و شاه را ملزم سازد تا در چارچوب قوانین عادلانه عمل کند - معیارهای مطلوبیت حاکمیت در فقه اجتماعی تشیع متفاوت است.
- (۴) اصلاح شیوه زمامداری، لغو قراردادهای استعماری و مقاومت در برابر بیگانگان و تحقق حاکمیتی که فساد آن از حکومت استبدادی کم‌تر باشد - ساختارهای سیاسی جامعه آن زمان را تغییر می‌داد.

۱۰۳- کدام گزینه جدول زیر را به درستی کامل می‌کند؟ (به ترتیب)

فعالیت اجتماعی - سیاسی	ویژگی	نمونه تاریخی
-	همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه	(الف)
-	(ج)	جنبش تنباکو
انقلاب اجتماعی	(ب)	-

- (۱) تدوین رساله‌های جهادیه - تغییر ساختار سیاسی - اصلاح ساختار حکومت
- (۲) جنبش عدالتخانه - فعالیت رقابت‌آمیز - اصلاح رفتار حاکمان
- (۳) اصلاحات امیرکبیر - اصلاح ساختار حکومت - مقاومت منفی
- (۴) حکم میرزای شیرازی - اصلاح رفتار حاکمان - اصلاح ساختار حکومت

۱۰۴- کدام گزینه به ترتیب، عبارت‌های زیر را به درستی کامل می‌کند؟

- انقلاب اسلامی ایران، بازگشت مردم ایران به حرکت ناتمامی بود که در آغاز کرده بودند.
- منظور از فعالیت رقابت‌آمیز، ورود فعال به عرصه زندگی در جهت رقابت با قدرت حاکم است.
- تعامل عالمان شیعی با قاجار، براساس بود.

- (۱) مشروطه - سیاسی - فعالیت رقابت‌آمیز
- (۲) جنبش تنباکو - نظامی - مقاومت منفی
- (۳) جنبش تنباکو - اقتصادی - فعالیت رقابت‌آمیز
- (۴) مشروطه - اجتماعی - مقاومت منفی

۱۰۵- در کدام یک از گزینه‌های زیر به یک فرآیند و روند صحیح اشاره شده است؟

- ۱) شکست رهبران دینی در انقلاب مشروطه ← بازگشت به مقاومت منفی ← جنبش تنباکو ← بازگشت به فعالیت رقابت‌آمیز
- ۲) تدوین رساله‌های جهادیه ← جنبش تنباکو ← فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی در قالب اصلاح رفتار ← جنبش عدالتخانه و مشروطه
- ۳) تغییر ساختار و انقلاب اجتماعی ← شکست رهبران دینی در انقلاب مشروطه ← بازگشت به مقاومت منفی ← اعتراض امام خمینی (ره) به کاپیتولاسیون
- ۴) فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی ← مقاومت منفی ← بازگشت به فعالیت رقابت‌آمیز ← تدوین رساله‌های جهادیه

۱۰۶- کدام گزینه در مورد انقلاب اسلامی ایران، به ترتیب شامل یک گزاره درست و نادرست است؟

- ۱) محدوده رسالت خود را به ایران محدود نکرد، بلکه رسالت خود را گسترش عدالت در جهان قرار داد - فطرت الهی همه انسان‌ها را مخاطب پیام خود قرار داد.
- ۲) با آرمان‌ها و ارزش‌های خود فراتر از جهان اسلام، فرصت رشد و ظهور یافت - شاهدهی گویا برای ظهور و حضور فرهنگ‌های غیرغربی بود.
- ۳) راه نوینی را پیش روی کشورهای غربی قرار داد - در دهه نخست خود غرب را به این فکر فرو برد که تنها رقیب او، بلوک شرق نیست.
- ۴) قطب‌بندی شرق و غرب را بر هم زد - با رویکرد دینی و معنوی خود، باعث از بین رفتن آرمان‌های انقلاب فرانسه و شکل‌گیری نظریه‌های ناظر به افول سکولاریسم شد.

۱۰۷- تا قبل از انقلاب اسلامی ایران، به ترتیب رویکرد نسل دوم روشنفکران به «مسائل جهان اسلام» و «مسئله فلسطین» چگونه بود؟

- ۱) از نوع مشکلاتی است که در نظام لیبرالیسم غربی اتفاق افتاده است - به رسمیت شناختن دولت اسرائیل
- ۲) برای مواجهه با غرب باید رویکرد مارکسیستی و سوسیالیستی داشت - تشکیل جبهه مقاومت و پایداری
- ۳) در اثر عوامل تاریخی و عقب‌ماندگی‌های تاریخی از جوامع غربی رخ داده است - تشکیل جبهه مقاومت و پایداری
- ۴) تنها از طریق ایجاد سلسله جنبش‌ها و انقلابات گسترده قابل حل است - به رسمیت شناختن دولت اسرائیل

۱۰۸- در کدام گزینه، مورد اول مربوط به «نظریه پایان تاریخ فوکویاما» و دومی در ارتباط با «نظریه جنگ تمدن‌ها» است؟

- الف) بلوک شرق فرو می‌ریزد و در پی آن نظام لیبرال دموکرات غرب پیروز می‌شود.
 - ب) نظام لیبرال دموکراسی محصول نهایی تاریخ بشر و بهترین نظام سیاسی است.
 - ج) رویکرد خصمانه و مقابله نظامی جهان غرب به جنبش‌های اسلامی را توجیه می‌کند.
 - د) سعی در بی‌اهمیت جلوه دادن فرهنگ اسلامی و کاستن از جایگاه رفیع آن دارد.
- ۱) ب - ج ۲) الف - ب ۳) د - الف ۴) ج - د

۱۰۹- هر یک از موارد زیر به ترتیب با کدام گزینه در ارتباط است؟

الف) بهار عربی

ب) توجه انقلاب اسلامی به آموزه‌های اسلام

ج) انتقال پایداری از سطح نخبگان به متن مردم

۱) غربی شدن کشورهای عربی - پاسداری انقلاب از عزت و اقتدار جهان اسلام - بیداری اسلامی

۲) غربی شدن کشورهای عربی - دفاع از محرومان و مستضعفان جهان - بطلان نظریه پایان تاریخ فوکویاما

۳) اسلامی شدن کشورهای غربی - مخاطب قرار دادن فطرت الهی همه انسان‌ها - بیداری اسلامی

۴) اسلامی شدن کشورهای غربی - حل مشکلات معرفتی و معنوی بشریت - بطلان نظریه پایان تاریخ فوکویاما

۱۱۰- چه تعداد از موارد زیر شامل اقدامات جهان غرب برای مقابله با حرکت‌ها و جنبش‌هایی است که در دامان جهان اسلام، صورت می‌گرفتند؟

- مقابله نظامی و سیاسی از طریق حضور مستقیم

- تحریم‌های اقتصادی از طریق نهادهای بین‌المللی

- تبلیغ معنویت‌های کاذب و سکولار در کشورهای اسلامی

- تصویرسازی‌های خشن و غیرعقلانی از فرهنگ اسلامی به وسیله وهابیت

- حمایت از اسلام آمریکایی و ارائه تفسیرهای سکولار از اسلام

۵ (۴)

۴ (۳)

۳ (۲)

۲ (۱)

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۱۸

جمعه ۱۴۰۱/۱۲/۱۹

آزمون‌های سراسر کاج

گزینه درستی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

سوالات آزمون

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۱۰۰	مدت پاسخگویی: ۱۰۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	وضعیت پاسخگویی		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	زبان عربی (اختصاصی)	۲۰	اجباری	۱۱۱	۲۰ دقیقه
۲	تاریخ	۱۰	اجباری	۱۳۱	۲۰ دقیقه
		۱۰	زوج کتاب	۱۴۱	
		۱۰	زوج کتاب	۱۵۱	
۳	جغرافیا	۱۰	اجباری	۱۶۱	۲۰ دقیقه
		۱۰	زوج کتاب	۱۷۱	
		۱۰	زوج کتاب	۱۸۱	
۴	فلسفه و منطق	۱۰	اجباری	۱۹۱	۳۰ دقیقه
		۱۰	اجباری	۲۰۱	
		۱۰	اجباری	۲۱۱	
۵	روان‌شناسی	۱۰	اجباری	۲۲۱	۱۰ دقیقه

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ أَوْ الْمَفْرَدَاتِ (۱۱۹ – ۱۱۱):

۱۱۱- «لِيَنْفَقَ ذَوْسَعَةً مِنْ سَعْتِهِ»

- ۱) «چون هر توانمندی می‌بایست از توانایی خود انفاق نماید!»
- ۲) «برای این‌که هر دارای توانایی‌ای از توانایی‌اش انفاق کند!»
- ۳) «دارای توانایی باید که از توانایی خویش انفاق می‌کرد!»
- ۴) «باید هر توانمندی از توانمندی خودش انفاق کند!»

۱۱۲- «مَا أَجْمَلَ لِلْمَرْءِ أَنْ يَتَعَلَّمَ الْعِلْمَ وَ يَفْقَهُ الْجَاهِلُ فَإِنَّمَا بُعِثَ النَّبِيُّ لِلتَّعْلِيمِ!»:

- ۱) برای انسان آن‌چه زیباتر است آن است که علم را یاد بگیرد و آن را به جاهل یاد دهد، چرا که فقط پیامبر برای یاد دادن برانگیخته شده است!
- ۲) چه زیباست برای آدمی این‌که علم بیاموزد و نادان را دانا کند، چه پیامبر، تنها برای یاد دادن برانگیخته شده است!
- ۳) چقدر زیباست این‌که انسان دانشی را آموخته، نادانی را دانا کند، چون‌که پیامبر، فقط برای تعلیم فرستاده شده است!
- ۴) این‌که آدمی دانش فراگیرد و نادان را دانا کند، بسیار زیباست، برای این‌که پیامبر را فقط برای تعلیم برانگیخته است!

۱۱۳- «لَمْ يُقْبَلِ الْوَالِدُ مِنْ أَوْلَادِهِ إِلَّا ابْنَهُ الصَّغِيرَ فَانْزَعِ النَّبِيُّ (ص) وَ قَالَ: لَمْ تُفَرِّقْ بَيْنَ أَوْلَادِكَ!»:

- ۱) پدر تنها پسر خردسال خود را بوسید، پس پیامبر (ص) آزرده شد و فرمود: «میان فرزندان خود تبعیض قائل مشو!»
- ۲) پدر از فرزندان فقط پسر کوچکش را بوسید، لذا پیامبر (ص) آزرده شد و فرمود: «برای چه میان فرزندان تفاوت می‌گذاری؟!»
- ۳) پدر از میان فرزندان خود پسر خردسالش را بوسید و پیامبر (ص) را آزرده خاطر کرد، پس فرمود: «چرا میان فرزندان تفاوت گذاشتی؟!»
- ۴) پدر فرزندان را نبوسید مگر پسر کوچکش را، پس پیامبر (ص) آزرده خاطر گشت و فرمود: «برای چه میان فرزندان تفاوت می‌گذاری؟!»

۱۱۴- «مِنْ مَهْدَدَاتِ الطَّبِيعَةِ الْأَمْطَارُ الْحَمْضِيَّةُ الَّتِي يُسَبِّبُهَا تَلَوُّثُ الْهَوَاءِ!»:

- ۱) از تهدیدکننده‌های طبیعی، باران‌های اسیدی است که باعث آلودگی هوا می‌شوند!
- ۲) بارش اسیدی که سبب آلوده شدن هوا می‌شود، از تهدیدکننده‌های طبیعت است!
- ۳) از تهدیدکننده‌های طبیعی باران اسیدی است که آلودگی هوا باعث و علت آن است!
- ۴) باران‌های اسیدی که آلودگی هوا باعث آن‌ها می‌شوند، از تهدیدکننده‌های طبیعت هستند!

۱۱۵- «كَثِيرٌ مِنَ النَّاجِحِينَ وَوُلْدُوا فُقَرَاءَ أَوْ مَعْوَقِينَ لَكِنَّ الْمَشَاكِلَ لَمْ تَمْنَعِهِمْ عَنِ النَّجَاحِ وَ نَيْلِ الْأَهْدَافِ!»:

- ۱) بسیاری از افراد موفق فقیر یا معلول به دنیا آمدند، اما مشکلات آنان را از موفقیت و رسیدن به اهداف باز نداشت!
- ۲) بیشتر افراد موفق در فقر یا معلولیت متولد شده‌اند اما مشکلاتشان هرگز مانع رسیدنشان به موفقیت و اهدافشان نبوده است!
- ۳) بسیاری از انسان‌های موفق فقیر و معلول متولد شدند اما این مشکلات نتوانسته است مانع ایشان در رسیدن به موفقیت و اهداف شود!
- ۴) بیشتر انسان‌های موفق در هنگام تولد فقیر و معلول بوده‌اند، اما مشکلات آنان را از موفق شدن و رسیدن به اهداف باز نداشت است!

۱۱۶- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- ۱) أُعْبِدُوا اللَّهَ عِبَادَةَ الْمُخْلِصِينَ! مَخْلَصَانَهُ خِدَاوَنَدَ رَا پَرَسْتَش كَنِيد!
- ۲) قُمْ عَنِ مَجْلِسِكَ لِأَبِيكَ وَ مَعْلَمِكَ قِيَامًا! بَرَاي پَدَر وَ مَعْلَمْتِ از جَايْتِ حَتْمًا بِرْخِيْز!
- ۳) مَنْ يَعْتَمِدُ عَلَي قَدْرَاتِهِ يَدْرِكُ التَّجَاحَ إِدْرَاكًا! هَرْكَسْ بَه تَوَانِيِي خُودِ تَكِيَه كَنْد، بَه مَوْفَقِيَّتِ دَسْتِ مِي يَابَد!
- ۴) طَالِعُوا دَرُوسَكُمْ مَطَالَعَةً دَقِيْقَةً حَتَّى تَنْجَحُوا فِي الْإِمْتِحَانَاتِ! دَرَسْ هَايْتَانِ رَا حَتْمًا دَقِيْقِ مَطَالَعَه كَنِيد تَا دَرِ اِمْتِحَانَاتَانِ مَوْفَقِ شُويْد!

۱۱۷- عَيْنُ الْخَطَأِ:

- ۱) كَانِ وَالِدَهَا يُعَيِّنُ الضَّعْفَاءَ فَأَطْلِقُوهَا! پَدَرِ اُو بَه ضَعِيْفَانِ كَمَكِ كَرْدَه بُوْدِ پَسِ وِي رَا اَزَادِ كَنِيد!
- ۲) جَالِسُوا جَمَاعَةً يَتَعَلَّمُونَ وَ يُعَلِّمُونَ! بَا گَرْوَهِي هَمْنَشِيْنِي كَنِيد كِه يَادِ مِي گِيْرَنْدِ وَ يَادِ مِي دَهَنْد!
- ۳) عَلَيْنَا أَنْ نَرْحَمَ الصَّغِيرَ وَ نَحْتَرِمَ الْكَبِيرَ! مَا بَايْدِ بَه كُوجَكِ مَهْرُوزِي كَنِيمِ وَ بَه بَزْرِكِ اِحْتِرَامِ بَكْدَارِيْم!
- ۴) لَمْ نُشَاهِدْ فِي حَيَاتِنَا أَجُودَ وَ لَا أَكْرَمَ مِنْهُ! دَرِ زَنْدَكِيْمَانِ بَخْشَنْدَه تَرِ وَ گِرَامِي تَرِ ازِ اُو نَدِيْدِيْم!

۱۱۸- «رَسُولُ خِذَا الْكُوْبِي نِيْكَو بَرَايِ جَهَانِيَانِ اسْت!»: عَيْنُ الْخَطَأِ:

- ۱) يَكُونُ رَسُولُ اللَّهِ أُسْوَةً حَسَنَةً لِلْعَالَمِينَ!
- ۲) رَسُولُ اللَّهِ لِلْعَالَمِينَ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ!
- ۳) كَانِ رَسُولُ اللَّهِ أُسْوَةً حَسَنَةً لِلْعَالَمِينَ!
- ۴) صَارَ رَسُولُ اللَّهِ لِلْعَالَمِينَ أُسْوَةً حَسَنَةً!

۱۱۹- عین الخطأ في التعريف:

- (۱) الطباشير: ما يكتب به على السبورة و نحوها!
(۲) الأعمى: الذي له قدرة بصر ضعيفة و مؤنثه: الأعمية!
(۳) الأصم: الذي لا قدرة له على السمع و مؤنثه: الصماء!
(۴) الحزام: ما يوضع حول وسط الإنسان و جمعه: الأحزمة!

■ إقرأ النص التالي بدقة ثم أجب عن الأسئلة التالية بما يناسب النص (۱۲۴ - ۱۲۰):

اللغة وسيلة ارتباطية بين الكائنات الحية و لغة يستفيد منها الإنسان لبيان ما في ضميره أو للتواصل أو لغيرها ترتبط بثقافته و ارتباطها مع الأخرى منذ القديم حتى الآن! كما نرى أن اللغويين قاموا بأبحاث كثيرة عن أمثال شاعت بين كل أمة و هي التي تعبر عن ما يريد المتكلم بكلام أبلغ و أفصح و تؤثر على المخاطب تأثيراً كبيراً سريعاً. و يرجع أصل الأمثال عند كل شعب إلى حادثة تاريخية أو دينية أو اجتماعية يقصد بها المتكلم مفهومها و مضمونها، حيث استفاد منها كثير من الشعراء في إنشاداتهم أو الكتاب في كتاباتهم أو قصصهم. و أما عامة الناس فهم قد يستخدمونها أيضاً إما في حواراتهم اليومية أو تعلق اللوحات التي كتبت فيها تلك الأمثال على جدار البيوت للترزين أو الاهتمام بها!

۱۲۰- عین الصحيح (حسب النص):

- (۱) مازالت اللغات في العالم يؤثر البعض على البعض منها!
(۲) اللغة ناتجة من الأمثال!
(۳) إذا يطلب المتكلم تأثيراً أسرع على مخاطبه فلا حاجة إلى ذكر مثل!
(۴) توضع لوحات من الأمثال في المنازل ليستفيد الناس منها في حواراتهم!

۱۲۱- عین الخطأ عن الأمثال:

- (۱) أثارَت النفات اللغويين بسبب ميزاتِها الخاصّة و معانيها القيمة!
(۲) نجد فيها ما يجلب انتباهنا و يرشدنا إلى نماذج تربوية!
(۳) فيها جملات بليغة فصيحة خلال كلمات قليلة!
(۴) إنها بين الأمم مشتركة فلا نجد اختلافاً فيما بينها!

۱۲۲- عین الخطأ:

- (۱) إنَّ اللغة لا تنحصر في أبناء البشر فكل الموجودات لها لغة خاصة بها!
(۲) قلّما نشاهد الناس و هم يستخدمون الأمثال في حياتهم بسبب صعوبتها في البيان!
(۳) قد أثرت الثقافة تأثيراً عظيماً على تكوين الأمثال!
(۴) نرى أنّ الأمثال أستخدمت في النظم و النثر!

■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۱۲۳ و ۱۲۴):

۱۲۳- «الحية - ترتبط - شاعت - أمة»:

- (۱) الحية: مفرد مؤنث - معرب - معرفة (بال) / صفة و مجرور
(۲) ترتبط: مزيد ثلاثي (من باب افتعال) - لازم - معلوم / الجملة فعلية و خبر
(۳) شاعت: فعل ماضٍ - للغائبة (= للمفرد المؤنث الغائب) - مجرّد ثلاثي / الجملة تصف «أمثال»
(۴) أمة: اسم - مؤنث (جمعه: أمم) - معرفة (علم) / مضاف إليه و مجرور

۱۲۴- «المتكلم - تأثيراً - الشعراء - يستخدمون»:

- (۱) المتكلم: مفرد مذکر - معرفة - اسم فاعل (من فعل مصدره على وزن تفعيل) / فاعل و مرفوع
(۲) تأثيراً: اسم - نكرة - معرب - مصدر / مفعول مطلق للنوع (أو للبيان)
(۳) الشعراء: اسم - جمع مكسر - اسم فاعل (من المجرّد الثلاثي) / مجرور بحرف «من» الجرّ
(۴) يستخدمون: مزيد ثلاثي (بزيادة ثلاثة حروف) - متعدّد - للغائبين / مفعوله ضمير «ها» المتصل

■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۱۳۰ - ۱۲۵):

۱۲۵- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) متى أضححت هيلين كيلر معروفة في العالم!
(۲) نطّف الطلّاب مدرّستهم فصارت المدرّسة نظيفة!
(۳) إزحموا عالماً ضاع بين جهال!
(۴) أخيراً استطاعت أن تُسافر إلى البلدان المُحتلّة!

۱۲۶- «ليس للإنسان إلا ما سعى»: عین غیر المناسب لمعنى الآية الكريمة:

- (۱) «عاقبت جوینده، یابنده بُود!»
(۲) «به راحتی نرسید، آن که زحمتی نکشید!»
(۳) «لا یكلف الله نفساً إلا وسعها»
(۴) «لها ما کسبت و علیها ما اکتسبت»

۱۲۷- «نريد أن نمنع الطلاب عن التكاثر فيجب أن نقول لهم: «.....»: أكمل الفراغ:

- (۱) لا تتكاسلون و أنتم أدکبیا!
(۲) لا تتكاسلوا إذا تريدون النجاح!
(۳) إنکم لم تتکاسلوا لبلوغ الأهداف!
(۴) لا يتکاسلوا فیبتعد النجاح عنهم!

۱۲۸- عین خبر الفعل الناقص مختلفاً:

- (۱) كان حاتم الطائي لا يرد من أنه في حاجة خائفاً!
(۲) كيف رسيت في الامتحان و أنت كنت مثاليّة لدى الجميع!
(۳) بعد أن لعبنا على شاطئ البحر صرنا نشيطين فسرنا نحو المنزل!
(۴) ليس الحلیم من عجز فهجم و إذا قدر انتقم!

۱۲۹- عین «اللام» بمعنى «يجب»:

- (۱) قلت لتلاميذي: يجب عليكم القراءة المتواصلة!
(۲) إذا يُريد أن يصير محبوباً عند الناس فليُكن متواضعاً!
(۳) لأستطيع أن أستفيد من أوقاتي أحسن قمتُ بالتخطيط!
(۴) المسلمون يحاولون ليناووا منزلة رفيعة في العلوم!

۱۳۰- عین الخطأ عن المفعول المطلق:

- (۱) عاملي الآخرين في حياتك تعامل الصادقين!
(۲) يطير الطائر الذكيّ بعد خداع المفترس طيراناً مفاجئاً!
(۳) الأعداء انسحبوا من أراضينا انسحاب الخائفين!
(۴) إنّي أجاهد النفس الأمانة جهاداً!

تاریخ

۱۳۱- روند قدرت گیری رضا شاه از آغاز تا به سلطنت رسیدن، حدود چند سال به طول انجامید و در این مدت به ترتیب به چه مناصبی دست یافت؟

- (۱) دو - وزارت جنگ - نمایندگی مجلس - نخست وزیر
(۲) دو - فرماندهی ارتش - وزارت جنگ - نمایندگی مجلس
(۳) پنج - وزارت جنگ - فرماندهی ارتش - نمایندگی مجلس
(۴) پنج - فرماندهی ارتش - وزارت جنگ - نخست وزیر

۱۳۲- افزایش محبوبیت رضاخان در غیاب احمد شاه قاجار در بین مردم معلول چه بود؟

- (۱) تبلیغات طرفداران او
(۲) ایجاد امنیت توسط وی
(۳) بی علاقهی احمد شاه به سرنوشت ایران
(۴) حمایت همه جانبه نمایندگان مجلس از او

۱۳۳- چه عاملی موجب شد که رضا شاه اقدام به اسکان اجباری عشایر کند؟

- (۱) تلاش برای تقلید از غرب و اشاعه فرهنگ غربی در کشور
(۲) کاهش رونق دامداری و وابستگی کشور از نظر دامی به بیگانه
(۳) افزایش قدرت ایلات و بروز شورش توسط آن ها در برخی مناطق در اواخر دوره قاجار
(۴) تصاحب و مصادره مستقیم املاک مرغوب و پردرآمد عشایر

۱۳۴- به ترتیب نظام سیاسی حاکم بر ایتالیا پیش از روی کار آمدن موسولینی و اولین سمت سیاسی او چه بود؟

- (۱) پادشاهی مشروطه - صدر اعظم
(۲) جمهوری - صدر اعظم
(۳) پادشاهی مشروطه - نخست وزیر
(۴) جمهوری - نخست وزیر

۱۳۵- کدام گزاره های داده شده، عبارت زیر را به نادرستی کامل می کند؟

- « در پی وقوع انقلاب میجی »
(الف) ژاپنی ها کشورهای غربی را سرمشق قرار دادند.
(ب) ژاپن اولین گام ها را در راه صنعتی شدن برداشت.
(ج) قدرت سیاسی از اختیار امپراتور و فرماندهان نظامی خارج شد.
(د) ژاپن به همراه آلمان و ایتالیا اتحاد مثلث را تشکیل داد.

(۴) ب - ج

(۳) ج - د

(۲) الف - د

(۱) الف - ب

۱۳۶- کدام کشور بعد از جنگ جهانی اول، بیشترین سهم را از تقسیم دنیا به دست آورده بود؟

- (۱) فرانسه (۲) آمریکا (۳) ایتالیا (۴) انگلستان

۱۳۷- دولت انگلستان پس از حق نظارت کامل بر «شرکت نفت پارس و انگلیس» را به دست آورد و به این ترتیب، این شرکت به بازوی پر قدرت اقتصادی و سیاسی دولت انگلیس تبدیل شد.

- (۱) عقد قرارداد داری با مظفرالدین شاه
(۲) به دست آوردن امتیاز نفت شمال
(۳) خریداری ۵۱ درصد از سهام شرکت
(۴) حفر اولین حلقه چاه نفت در مسجد سلیمان

۱۳۸- طرح ملی شدن صنعت نفت ایران توسط چه کسانی پیشنهاد شد؟

- (۱) اقلیتی از نمایندگان عضو جبهه ملی به رهبری مصدق
(۲) نمایندگان مخالف قرارداد الحاقی در مجلس شانزدهم
(۳) محافل سیاسی و مطبوعاتی مخالف با اعطای امتیاز نفت شمال
(۴) شخصیت‌های ملی و مذهبی به رهبری آیت‌الله کاشانی

۱۳۹- دولت مصدق برای مقابله با تهدیدات و تحریم‌های اقتصادی انگلستان چه کرد؟

- (۱) برنامه اقتصاد بدون نفت را اجرا کرد.
(۲) در دیوان بین‌المللی لاهه علیه انگلستان شکایت کرد.
(۳) اقدام به قطع رابطه سیاسی با انگلستان کرد.
(۴) مهندس بازرگان را برای خارج کردن تأسیسات نفتی از حوزه اختیار شرکت نفت ایران و انگلستان به خوزستان فرستاد.

۱۴۰- در فاصله دو دوره نخست‌وزیری دکتر مصدق چه کسی به مقام نخست‌وزیری منصوب شد؟

- (۱) حاجعلی رزم‌آرا (۲) فضل‌الله زاهدی (۳) علی امینی (۴) احمد قوام

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (تاریخ ۱)، شماره ۱۴۱ تا ۱۵۰ و زوج درس ۲ (تاریخ ۲)، شماره ۱۵۱ تا ۱۶۰، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

تاریخ (۱) (سؤالات ۱۴۱ تا ۱۵۰)

۱۴۱- هنر مادی متکی بر چه بود و آثار هنری به دست آمده از این دوره، نشان‌دهنده مهارت هنرمندان مادی در چه زمینه‌هایی است؟

- (۱) ترکیب تجربیات و سبک‌های هنری اقوام غیر ایرانی با شیوه‌های بومی - معماری، فلزکاری و نقاشی
(۲) ترکیب تجربیات و سبک‌های هنری اقوام غیر ایرانی با شیوه‌های بومی - سفالگری، نقاشی و معماری
(۳) تجربیات و دستاوردهای هنری بومیان غرب فلات ایران - جواهرسازی، معماری و نگارگری
(۴) تجربیات و دستاوردهای هنری بومیان غرب فلات ایران - فلزکاری، جواهرسازی و سفالگری

۱۴۲- کدام گزینه درباره ویژگی‌های هنر دوره هخامنشی نادرست است؟

- (۱) تأثیرپذیری از دستاوردهای هنری اقوام و ملت‌های تابع حکومت
(۲) نمایش شکوه شاهانه و تشریفات و تجملات درباری
(۳) پیروی از دستاوردهای فرهنگی و هنری یونانیان و رومی‌ها
(۴) استفاده از عناصر موجود در طبیعت مانند حیوانات و گیاهان در آثار هنری

۱۴۳- بقایای قدیمی‌ترین بناهای ساخته‌شده در دوره هخامنشی از کجا به دست آمده است؟

- (۱) تخت جمشید (۲) شوش (۳) بابل (۴) پاسارگاد

۱۴۴- پژوهشگران با مقایسه نقش برجسته‌های دوره هخامنشی با دوران پیش از آن به چه نکته‌ای رسیدند؟

- (۱) در همه نقش برجسته‌ها، اهوره مزدا به شکل پرنده‌ای در حال پرواز بر بالای سر پادشاه نمایان است.
(۲) موضوع همه آن‌ها، اعطای مناصب شاهی از سوی اهوره مزدا به پادشاه است.
(۳) سنگ تراشان دوره هخامنشی از نقش برجسته‌های بین‌النهرین الگو و الهام گرفته‌اند.
(۴) همه آن‌ها بر روی دیوار بناهای حکومتی به ویژه کاخ‌ها و آرامگاه‌ها کنده‌کاری شده‌اند.

۱۴۵- کدام گزینه، دلیلی بر در اوج قرار داشتن هنر بافندگی در عصر هخامنشی است؟

- (۱) طرح جامه‌های پر نقش و نگار شاه و سپاهیان در نقش برجسته‌های هخامنشی
(۲) کشف بقایای کارگاه‌های بافت پارچه‌های ابریشمی و زربافت در شوش
(۳) پیداشدن آثار مربوط به منسوجات ایرانی دوره هخامنشی در سرزمین‌های دیگر
(۴) به دست آمدن قالی بهارستان و پارچه‌های ابریشمی پر نقش و نگار ایرانی مربوط به آن دوره

۱۴۶- کدام گزینه دربارهٔ ظریف‌ترین آثار هنری دوران هخامنشیان، صحیح است؟

(۱) اختصاصاً برای پادشاه و درباریانش ساخته شده‌اند.

(۲) توسط بنایان و کارگران ماهر با مصالح ساختمانی عالی ساخته شد.

(۳) به دستور داریوش یکم در تخت جمشید بنا شد.

(۴) بعدها هنرمندان کشورهای مختلف از نقوش آن‌ها تقلید کردند.

۱۴۷- کدام گزینه به ترتیب دربارهٔ نقش برجسته‌های به جا مانده و سفال‌های دورهٔ اشکانی، صحیح است؟

(۱) در مقیاس‌های بسیار بزرگ بوده و اغلب در فارس قرار دارند - متأثر از هنر یونانی بود.

(۲) بیشتر مربوط به پیروزی پادشاهان اشکانی بر سرداران رومی است - نقش و طرح‌های متنوعی داشتند.

(۳) از نظر فنی و هنری در سطح نقش برجسته‌های هخامنشی و ساسانی نیستند - دارای لعابی اغلب به رنگ سبز بودند.

(۴) اغلب دارای نقوشی از حیوانات واقعی و افسانه‌ای هستند - شامل انواع بشقاب، سینی و کاسه بود.

۱۴۸- در دورهٔ ساسانی دورهٔ اشکانی

(۱) همانند - طرح و نقشهٔ شهرها به شکل دایره بود.

(۲) برخلاف - هنر مجسمه‌سازی متأثر از هنر یونانی بود.

(۳) همانند - هنر سفالگری رونق گذشته را نداشت.

(۴) برخلاف - استفاده از نقاشی دیواری در ساخت بنا رواج یافت.

۱۴۹- چه تعداد از عبارتهای زیر دربارهٔ هنر دورهٔ ساسانی، صحیح است؟

(الف) ریشه در هنرهای کهن ایران و هنر هخامنشی و اشکانی داشت.

(ب) از هنر یونانی و رومی نیز تأثیر پذیرفته بود.

(ج) هنر اسلامی تأثیر به‌سزایی از آن پذیرفت.

(د) یکی از دوره‌های درخشان موسیقی ایران است.

(ه) مهم‌ترین آثار معماری این دوره را کاخ‌ها، آتشگاه‌ها و آرامگاه‌ها تشکیل می‌دادند.

(و) به لحاظ عظمت و شکوه نسبت به هنر روم برتری داشت.

(۱) ۴

(۲) ۵

(۳) ۶

(۴) ۳

۱۵۰- معماری ساسانی با ساخت؛ این بنا،

(۱) کاخ اردشیر در فیروزآباد فارس آغاز شد - یکی از باشکوه‌ترین و زیباترین بناهای این دوره است.

(۲) کاخ تیسفون در کنار دجله به اوج رسید - دارای بخشی به نام طاق کسری است.

(۳) کاخ اردشیر در فیروزآباد فارس به اوج رسید - از روش‌های گوناگونی چون گچ‌بری و موزائیک کاری برای تزیینات داخلی آن استفاده شده است.

(۴) کاخ تیسفون در کنار دجله آغاز شد - به شکل گنبد چهارطاقی بود.

زوج درس ۲

تاریخ (۲) (سوالات ۱۵۱ تا ۱۶۰)

۱۵۱- چه تعداد از عبارتهای زیر، دربارهٔ «طریقت صفوی در قرن نهم هجری» صحیح است؟

(الف) تحت تأثیر شرایط فکری و فرهنگی جامعهٔ ایران به مذهب تشیع گرایش یافت.

(ب) رهبران آن به فعالیت‌های سیاسی و نظامی رو می‌آوردند.

(ج) حاکمان صفوی درگیر رقابت سیاسی و دشمنی با فرمانروایان قراقویونلو و آق‌قویونلو شدند.

(د) در نتیجهٔ رقابت‌ها، چند تن از رهبران طریقت صفوی کشته شدند.

(۱) ۲

(۲) ۱

(۳) ۴

(۴) ۳

۱۵۲- شاه عباس صفوی به منظور برقراری نظم و امنیت و ایجاد ثبات سیاسی

(۱) سپاهی دائمی و حرفه‌ای ایجاد کرد.

(۲) قدرت سیاسی و نظامی ایلات قزلباش را به طور چشمگیری کاهش داد.

(۳) نیروهای عثمانی را شکست داد و مناطق اشغالی غرب ایران را آزاد کرد.

(۴) از دانش‌ها، تجارب فنی، اقتصادی و تجاری ارامنه به نفع کشور بهره برد.

۱۵۳- چه تعداد از عبارات‌های زیر درباره «اهداف شاه عباس صفوی از برقراری مناسبات اقتصادی و دوستانه با اروپاییان» صحیح است؟
«بهبود وضع مردم و رفاه و آسایش عمومی - اتحاد با اروپایی‌ها برای ممانعت از توسعه‌طلبی سیاسی و نظامی عثمانی‌ها - بهره‌برداری از

دانش نظامی و فنی اروپاییان - توسعه تجارت خارجی - تأسیس پایگاه‌های تجاری و نظامی در خلیج فارس»

۳ (۱) ۲ (۲) ۴ (۳) ۵ (۴)

۱۵۴- شاخص‌ترین چهره فلسفی عصر صفوی بود؛ او

- ۱) میرداماد - از بنیان‌گذاران مکتب فلسفی اصفهان بود.
- ۲) شیخ بهایی - در همه علوم دینی و عقلی و طبیعی عصر خود صاحب نظر بود.
- ۳) صدر المتألهین - فلسفه مشاء، اشراق، کلام و عرفان را در هم آمیخت و نظام فلسفی نوینی ایجاد کرد.
- ۴) ملاصدرا - از شاگردان میرعماد و مؤسس مکتب فلسفی حکمت متعالیه بود.

۱۵۵- نماد معماری عصر صفوی چیست و از جمله ویژگی‌های آن کدام است؟

- ۱) کاخ عالی قاپو - به عنوان نماد قدرت نظامی بر مراکز پر رفت و آمد شهر اشراف داشت.
- ۲) میدان نقش جهان - دارای شکوه و عظمت و کاربردهای متنوع بود.
- ۳) مسجد جامع عباسی - از نظر فن معماری و زیباشناسی از آثار بی‌نظیر معماری ایران به شمار می‌رود.
- ۴) مسجد شیخ لطف الله - به لحاظ وسعت و ابعاد بزرگ‌تر از مسجد امام بود.

۱۵۶- کدام عامل زمینه‌ساز پیدایش «مکتب هنری تبریز» شد؟

- ۱) فتح هرات توسط شاه اسماعیل
- ۲) کتابت و تصویرگری شاهنامه تهماسبی
- ۳) نوآوری‌های آقارضا عباسی
- ۴) ظهور هنرمندان بزرگی چون سلطان محمد تبریزی و جلال‌الدین میرک

۱۵۷- کدام اقدام شارلمانی در راستای سنت نیاکان خود بود و نتیجه چه شد؟

- ۱) احیای نهاد اداری امپراتوری روم - اداره بخش‌های مختلف امپراتوری فرانک‌ها به کنت‌ها واگذار شد.
- ۲) تشکیل ارتش دائمی - بخش اعظمی از اروپای غربی و مرکزی را تحت سلطه خود درآورد.
- ۳) اتحاد با پاپ - لقب امپراتور مقدس روم گرفت.
- ۴) توجه به دانش و تعلیم و تربیت - مدرسه‌ای در کاخ سلطنتی در پایتخت خود تأسیس نمود.

۱۵۸- جنگ‌های صلیبی در نهایت چگونه پایان یافت؟

- ۱) شکست صلیبیان و بازپس‌گیری بیت‌المقدس توسط سلجوقیان
- ۲) اشغال بخش‌های وسیعی از سرزمین آندلس توسط صلیبیان و شکست مسلمانان
- ۳) پیروزی مسلمانان و بیرون‌راندن صلیبیان از سواحل شام
- ۴) پیشروی سلجوقیان در آسیای صغیر و شکست صلیبیان

۱۵۹- چه تعداد از عبارات‌های زیر درباره اندیشه‌ها و گرایش‌های اومانیزم‌ها در عصر رنسانس، صحیح است؟

- الف) شیفته مروج ادبیات و آثار کهن یونانی و لاتینی بودند.
- ب) برای تعالی و رشد جسمی و روحی انسان اهمیت و ارزش فراوانی قائل بودند.
- ج) اعتقاد داشتند که معیارهای اخلاقی و ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی باید بر پایه خواسته‌های انسان و تمایلات دنیوی او ایجاد شود.
- د) به شیوه تعلیم و تربیت و محتوای آموزشی که تحت نظارت کلیسا در مدارس تدریس می‌شد، انتقاد داشتند.
- ه) بر اصل آموزش‌پذیری انسان و شکوفایی استعدادها و توانمندی‌های بالقوه او از طریق آموزش به شدت تأکید می‌کردند.

۵ (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴)

۱۶۰- در پی چه رویدادی خرید و فروش برده به سرعت افزایش یافت و این تجارت ابتدا در انحصار چه کسانی بود؟

- ۱) وقوع انقلاب صنعتی - اسپانیایی‌ها
- ۲) کشف قاره آمریکا - پرتغالی‌ها
- ۳) کشف قاره آمریکا - اسپانیایی‌ها
- ۴) وقوع انقلاب صنعتی - پرتغالی‌ها

۱۶۱- افزایش تقاضا در زمینه حمل و نقل در پنجاه سال اخیر به شکل کیفی آن در چه زمینه‌هایی بوده است؟

- (۱) کاهش هزینه‌ها - دسترسی عادلانه همه مردم - افزایش ایمنی
(۲) افزایش سرعت - افزایش وسایل حمل و نقل - کاهش هزینه‌ها
(۳) افزایش مسیرها - بهبود سرعت - حفظ محیط زیست
(۴) افزایش ایمنی و رفاه - بهبود سرعت - کاهش زمان

۱۶۲- اصطلاح جغرافیایی مناسب با عبارت زیر کدام است؟

«کلیه فعالیت‌های برنامه‌ریزی و اجرایی با هدف بهینه کردن سامانه‌های حمل و نقل»

- (۱) حمل و نقل پایدار
(۲) جغرافیای حمل و نقل
(۳) مدیریت حمل و نقل
(۴) حمل و نقل توسعه یافته

۱۶۳- به ترتیب، رابطه بین «طول مسیر و هزینه احداث»، «حجم محموله و هزینه حمل و نقل» و «قیمت انرژی مصرف شده و هزینه حمل» چگونه است؟

- (۱) مستقیم - مستقیم - مستقیم
(۲) مستقیم - معکوس - مستقیم
(۳) معکوس - معکوس - مستقیم
(۴) معکوس - مستقیم - معکوس

۱۶۴- با توجه به عامل دسترسی در مدیریت و برنامه‌ریزی حمل و نقل، چه تعداد از گزاره‌های داده شده عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

- «برای رفتن از یک مکان به مکان‌های دیگر، هر چه تعداد نقاطی که بر سر راه قرار می‌گیرند،»
الف) بیشتر باشد، تراکم رفت و آمد در آن بیشتر است.
ب) کم‌تر باشد، قابلیت دسترسی آن مطلوب‌تر است.
ج) بیشتر باشد، هزینه احداث مسیر بیشتر است.
د) کم‌تر باشد، زمان جابه‌جایی کم‌تر است.

- (۱) ۱ (۱) (۲) ۴ (۳) ۲ (۴) ۳

۱۶۵- با توجه به عوامل مورد توجه در مدیریت و برنامه‌ریزی حمل و نقل، کدام گزینه متفاوت از سایر گزینه‌هاست؟

- (۱) نوع سواحل از نظر بریدگی یا مخاطرات طبیعی مانند سونامی بر احداث و مدیریت بندرگاه‌ها تأثیر می‌گذارد.
(۲) نواحی که در آن جمعیت زیادی نیاز به جابه‌جایی دارند نسبت به نواحی‌ای که تقاضای حمل و نقل فصلی دارند، در اولویت قرار می‌گیرند.
(۳) احداث خط آهن در نواحی مرتفع و تپه ماهوری با نواحی مسطح فرق دارد.
(۴) در کشورهایی چون اسکانداویا با توجه به زمستان‌های سخت و بارش برف، تجهیزات خاصی در پاکسازی جاده‌ها یا احداث فرودگاه‌ها به کار می‌رود.

۱۶۶- یکی از مخاطرات طبیعی با منشأ «سونامی» است که برخلاف

- (۱) برون‌زمینی - زمین‌لرزه، ناشی از فرایندهای اقلیمی است.
(۲) درون‌زمینی - سیل، ناشی از فرایندهای دینامیک درونی است.
(۳) درون‌زمینی - زمین لغزش، در پی مداخلات انسان در محیط پدید می‌آید.
(۴) برون‌زمینی - زمین‌لرزه، در دریاها رخ می‌دهد.

۱۶۷- کدام گزینه درباره «زمین‌لرزه» نادرست است؟

- (۱) جنبش ناگهانی و کوتاه‌مدت پوسته زمین است که به علت آزاد شدن انرژی در محل گسل‌ها روی می‌دهد.
(۲) زمانی اتفاق می‌افتد که سنگ‌های پوسته زمین مقاومت خود را در برابر نیروهای واگرا، همگرا و برشی از دست بدهند.
(۳) همه آن‌ها خطرناک نیستند و بعضی از آن‌ها اصلاً احساس نمی‌شوند.
(۴) هر چه عمق کانونی آن‌ها بیشتر باشد میزان تخریب و خسارت ناشی از آن‌ها افزایش می‌یابد.

۱۶۸- علت اصلی لرزه‌خیزی بالای سرزمین ایران چیست؟

- (۱) قرارگیری در اطراف کمربند زمین‌لرزه آلپ - هیمالیا
(۲) همگرایی صفحات عربستان و اقیانوس هند - اوراسیا
(۳) واگرایی پوسته تشکیل‌دهنده قاره آسیا از پوسته تشکیل‌دهنده قاره آفریقا
(۴) امتداد لغز پوسته قاره آسیا - اروپا با پوسته استرالیا و آمریکای شمالی

۱۶۹- علت حرکت صفحات زمین چیست؟

(۱) جابه‌جایی مواد خمیرمانند سنگ‌کره

(۲) آزاد شدن انرژی در محل گسل‌های قدیمی

(۳) فشار مداوم نیروهای زمین‌ساخت در اطراف قطعات گسل‌ها

(۴) حرکت همرفتی مواد در گوشته فوقانی

۱۷۰- به نقطه‌ای در عمق زمین که در آن انرژی انباشته‌شده در سنگ برای نخستین بار آزاد می‌شود و گسل شروع به از هم گسیختن می‌کند، چه می‌گویند؟

(۱) کمر بند زمین‌لرزه

(۲) مرکز سطحی زمین‌لرزه

(۳) کانون زمین‌لرزه

(۴) ناحیه لرزه‌خیز

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سوالات زوج درس ۱ (جغرافیای ایران، شماره ۱۷۱ تا ۱۸۰) و زوج درس ۲ (جغرافیا ۲)، شماره ۱۸۱ تا ۱۹۰، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

جغرافیای ایران (سوالات ۱۷۱ تا ۱۸۰)

۱۷۱- مهم‌ترین عوامل طبیعی اثرگذار در پیدایش و تغییر سکونتگاه‌ها کدام است؟

(۱) آب، نوع خاک و میزان جمعیت

(۲) آب، خاک و شیب زمین

(۳) وضعیت ناهمواری‌ها، نوع خاک و نوع فعالیت‌های اقتصادی

(۴) میزان دسترسی به منابع طبیعی، چگونگی قرارگیری پدیده‌های طبیعی و میزان جمعیت

۱۷۲- قدیمی‌ترین نوع سکونتگاه در ایران کدام بوده و کدام عبارت درباره این شیوه زندگی نادرست است؟

(۱) روستایی - فعالیت اغلب آن‌ها به زمین وابسته است.

(۲) عشایری - زندگی قبیله‌ای دارند و از ایل و طایفه تشکیل شده‌اند.

(۳) عشایری - به‌طور غیرمستقیم از منابع طبیعی استفاده می‌کنند.

(۴) روستایی - وجود کوه‌های البرز و زاگرس اوضاع مساعدی را برای فعالیت‌های کشاورزی آنان فراهم آورده است.

۱۷۳- شکل سکونتگاه‌های شهری متأثر از کدام عوامل بوده و در کدام شکل آن، شهر دارای یک مرکز است؟

(۱) چگونگی پیدایش و کارکرد آن - شعاعی

(۲) محل قرارگیری پدیده‌های طبیعی و میزان جمعیت آن - شطرنجی

(۳) چگونگی پیدایش و میزان دسترسی آن به راه‌های ارتباطی - خطی

(۴) میزان جمعیت و نوع کارکرد آن - ستاره‌ای

۱۷۴- کدام گزینه، درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را درباره «تغییرات جمعیتی سکونتگاه‌ها در ایران» به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) در سه دهه اخیر، ایران شاهد تغییرات زیادی در جمعیت و ظاهر سکونتگاه‌های خود بوده است.

(ب) تغییرات سکونتگاه‌ها در شیوه زندگی اجتماعی - سیاسی آن‌ها نیز اثر داشته است.

(ج) کلان شهرها به عنوان شهرهایی با جمعیت بیش از ده میلیون نفر، ماحصل پدیده گرایش به شهرنشینی است.

(۱) ص - غ - غ

(۲) ص - ص - غ

(۳) غ - ص - ص

(۴) غ - غ - ص

۱۷۵- شهر «بوشهر» به دلیل قرارگیری در کنار دریا دارد و شهر «اصفهان» به دلیل نقش دارد.

(۱) نقش بندری - استقرار مراکز بزرگ سیاسی - اداری

(۲) نقش تجاری - قرارگیری در امتداد راه‌های مهم - ارتباطی

(۳) شکل متمرکز - وجود آثار باستانی - تاریخی

(۴) شکل خطی - وجود کارخانه‌های مهم و متعدد - صنعتی

۱۷۶- کدام گزاره‌ها درباره مهم‌ترین فعالیت‌های بخش کشاورزی نادرست است؟

(الف) زراعت ← انواع غلات، انواع گوناگون میوه‌ها، سبزیجات و محصولات جالیزی در این بخش تولید می‌شود.

(ب) دامداری ← تولید محصولات دامی موجب رونق صنایع غذایی در کشور شده است.

(ج) باغداری ← هر ساله ارز فراوانی را وارد کشور می‌کند.

(د) باغداری ← وجود نیروی متخصص و روند رو به رشد صنایع تبدیلی موجب رشد این بخش شده است.

(۱) الف - ج

(۲) الف - د

(۳) ب - ج

(۴) ب - د

۱۷۷- رابطه (علت ← معلول) در کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی محدود در ایران ← عدم توسعه همه مناطق کشور متناسب با نیازهای خود
- (۲) بی‌توجهی به همه توان‌ها و ظرفیت‌های تولیدی کشور ← محدودیت در بهره‌برداری از ظرفیت‌های محیطی
- (۳) کمبود ذخایر و مواد اولیه ← عدم رشد صنعتی نواحی شرقی و مرکزی کشور
- (۴) عدم توجه به توان و ظرفیت‌های محیطی ایران ← عدم تعادل در پراکندگی قطب‌های صنعتی در کشور

۱۷۸- بخش محرک اصلی رشد، موفقیت و نوآوری کشورهاست و

- (۱) خدمات - بسیاری از مشاغل به طور مستقیم و غیرمستقیم به آن وابسته‌اند.
 - (۲) صنعت - کمک زیادی به ترسیم سایر بخش‌های اقتصادی می‌کند.
 - (۳) صنعت - در تجارت، تحقیق، توسعه و بهره‌وری سهم قابل توجهی دارد.
 - (۴) خدمات - به طور مستقیم در بهبود کیفیت و کمیت تولیدات کشور تأثیرگذار است.
- ۱۷۹- چه تعداد از عبارات‌های زیر از جمله پیامدهای وجود سیستم حمل‌ونقل و ارتباطات مناسب با آن است؟

(الف) امکان اتصال بین نواحی مختلف و تبادل کالا

(ب) تداوم فعالیت‌های اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی جامعه

(ج) بهره‌وری بهینه از استعدادها محیطی

(د) اشتغال‌زایی، توسعه، رونق اقتصادی و ارتباطات جهانی سازنده

۲ (۴)	۱ (۳)	۴ (۲)	۳ (۱)
-------	-------	-------	-------

۱۸۰- کدام گزینه درباره مزایای کشت گلخانه‌ای نادرست است؟

(۴) کنترل بهتر وضعیت کشت	(۳) تولید در نواحی خاص	(۲) تولید در طول سال	(۱) کاهش مصرف آب

زوج درس ۲

جغرافیا (۲) (سوالات ۱۸۱ تا ۱۹۰)

۱۸۱- منظور از «ناحیه سیاسی ملی» چیست؟

- (۱) ناحیه‌ای که نظام مدیریت خاص خود را دارد.
- (۲) هر کشور مستقلی که نظام حکومتی مستقلی دارد.
- (۳) محلی که قدرت سیاسی از آن نقطه در سطح ناحیه سیاسی اعمال می‌شود.
- (۴) یک واحد جغرافیایی که تحت اداره یک نظام مدیریت منطقه‌ای قرار دارد.

۱۸۲- چه تعداد از عبارات‌های زیر درباره «شبه‌جزیره کریمه» صحیح است؟

- (الف) یک منطقه گردشگری و کشاورزی است.
- (ب) در جنوب دریای سیاه و شمال اوکراین واقع شده است.
- (ج) تا پیش از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی بخشی از خاک این کشور بود.
- (د) روسیه در آن پایگاه دریایی دارد.
- (ه) دولت‌های غربی تسلط بر آن را، فرمانروایی بر دریای سیاه و منطقه اوراسیا می‌دانند.

۳ (۴)	۱ (۳)	۴ (۲)	۵ (۱)
-------	-------	-------	-------

۱۸۳- تونل مانس که میان کشورهای انگلستان و احداث شد،

- (۱) فرانسه - انگلستان را به اروپا متصل کرد.
- (۲) آلمان - روابط تجاری انگلستان با اروپا را تسهیل کرد.
- (۳) فرانسه - امکان دسترسی به آب‌های آزاد را برای انگلستان فراهم کرد. (۴) آلمان - امکان رفت و آمد مردم میان دو کشور را فراهم آورد.

۱۸۴- هر یک از عبارات‌های زیر متناسب با کدام مفاهیم است؟

- (الف) نشان‌دهنده استقلال و اقتدار سیاسی یک کشور است.
- (ب) عرصه‌ای برای فعالیت‌های اقتصادی و کار و زندگی مردم آن کشور محسوب می‌شود.
- (ج) حدود حاکمیت و اداره یک حکومت را تعیین می‌کنند.

(۲) حاکمیت - قلمرو جغرافیایی - نظام سیاسی	(۱) حاکمیت - سرزمین - مرزها
(۴) نظام سیاسی - سرزمین - نواحی سیاسی	(۳) مدیریت - فضای جغرافیایی - سرزمین

۱۸۵- دریای سرزمینی آب‌های داخلی

- (۱) برخلاف - در مالکیت هیچ کشوری قرار ندارد.
- (۲) برخلاف - به آب‌های پشت خط مبنا (به طرف ساحل) گفته می‌شود.
- (۳) همانند - متعلق به کشور مجاور دریاست.
- (۴) همانند - در پایین‌ترین حد جزر دریا قرار دارد.

۱۸۶- به ترتیب، کدام گزینه از جمله وظایف عمده مدیریت کشور در «اداره ساختار انسانی» و «اداره امور سرزمین» است؟

- (۱) حراست از قلمرو و مرزهای کشور - پیشگیری از جنگ
- (۲) وضع قوانین و مقررات - روابط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی با سایر کشورها
- (۳) رسیدگی به اختلافات - برقراری نظم و امنیت
- (۴) خدمات‌رسانی به مردم و رفاه و تأمین اجتماعی - حفظ منابع طبیعی و بهره‌برداری از آنها

۱۸۷- کدام گزینه، درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

- (الف) نظام سیاسی فدرال ← قدرت سیاسی از یک کانون به سایر نواحی کشور اعمال می‌شود.
- (ب) نظام سیاسی یکپارچه ← اختیارات محلی محدود و نظام قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری متمرکز است.
- (ج) نظام سیاسی ناحیه‌ای و ترکیبی ← بخش اعظم کشور به صورت تک‌ساخت است.

- (۱) غ - ص - غ (۲) ص - ص - ص (۳) غ - ص - ص (۴) ص - ص - غ

۱۸۸- کدام مورد از مناطق ژئوپلیتیکی جهان امروز نیست؟

- (۱) اتحادیه اروپا
- (۲) خلیج فارس
- (۳) آسیای جنوب شرقی
- (۴) دریای خزر و قفقاز

۱۸۹- مبنای نظریه‌های ژئوپلیتیکی چیست؟

- (۱) رابطه عوامل جغرافیایی با سیاست و قدرت
- (۲) ارتباط نظام مدیریت با ساختار انسانی و قلمرو جغرافیایی
- (۳) ارتباط حاکمیت با ساختار انسانی و جمعیت
- (۴) رابطه قدرت و سیاست با فضای جغرافیایی

۱۹۰- نظارت حکومت بر همه بخش‌های کشور در کدام اشکال آن با مشکل مواجه می‌شود؟

- (۱) طویل و چند تکه
- (۲) محاطی و دنباله‌دار
- (۳) چند تکه و محاطی
- (۴) طویل و دنباله‌دار

فلسفه و منطق

فلسفه (۲)

۱۹۱- کدام عبارت با دیدگاه‌های هراکلیتوس درباره لوگوس ناسازگار است؟

- (۱) لوگوس تنها به معنی عقل و کلام فهمیده می‌شود.
- (۲) لوگوس هر دو کاربرد عقل را شامل شده است.
- (۳) همه چیز از جمله جهان و اشیا وجهی از لوگوس‌اند.
- (۴) عقل و نطق دو مصداق لوگوس به شمار می‌روند.

۱۹۲- کدام عبارت به دیدگاه فرانسیس بیکن یا اوگوست کنت، مربوط نمی‌شود؟

- (۱) ارائه تفسیری تجربه‌گرایانه از جهان و تأکید بر نارسایی روش فیلسوفان قدیم
- (۲) محدود کردن توانایی عقل به امور تجربی و حسی و تقلیل آن به عقل تجربی
- (۳) مورد انتقاد قرار دادن همه راه‌ها و روش‌های رسیدن انسان به دانش و معرفت
- (۴) تلقی کردن استدلال عقلی محض به عنوان مانع اصلی پیشرفت دانش بشری

۱۹۳- کدام مورد، بیانگر وجه مشترک دیدگاه دکارت با تجربه‌گرایانی مانند هیوم است؟

- (۱) توجه به همه توانایی‌های عقل به ویژه تجربه
- (۲) عقل را صرفاً دستگاه تفکر و استدلال به حساب آوردن
- (۳) امکان اثبات وجود خدا، نفس مجرد و اختیار انسان
- (۴) عدم اعتقاد به عالم عقل به عنوان یک عالم برتر و متعالی

۱۹۴- کدام عبارت به پاسخ فیلسوفان به کسانی که با فلسفه و منطق، تحت عنوان دستاوردی یونانی و غیراسلامی مخالفت کردند، اشاره دقیق‌تری می‌کند؟

- (۱) فلسفه، فعل اندیشیدن درباره مسائل مربوط به هستی و حقیقت اشیا است که با مطالعه کتب فلسفی و آرای دیگران که هیچ ضرورتی به بهره‌گیری آن‌ها نیست، به کلی متفاوت است.
- (۲) ملاک درستی یا نادرستی یک دانش و داوری درست درباره آن زمانی میسر است که اصول بنیادین آن دانش بتواند با همه مبانی و اصول فلسفی سازگاری و مطابقت داشته باشد.
- (۳) فلسفه بحث استدلالی درباره حقیقت اشیا است نه پیروی از آرای فیلسوفان مشهور، هر چند که بهره‌گیری از دستاوردهای متفکران در هر دانشی همراه با نقد و بررسی ضروری است.
- (۴) بررسی بسیاری از آرای سقراط، افلاطون و ارسطو نشان می‌دهد که نظراتشان با تمام مبانی عقلی و آموزه‌های دینی و اسلامی سازگاری دارد، بنابراین پیروی از آرای آنان ایرادی ندارد.

۱۹۵- کدام عبارت با نظرات فارابی در تبیین ماهیت عقل بالمستفاد سازگار است؟

- (۱) همه انسان‌ها از همان ابتدا در آن شریک‌اند.
- (۲) مرتبه پرورش یافته و نهایی عقل انسان است.
- (۳) می‌توان آن را مرادف عقل فعال دانست.
- (۴) عقلی مفارق از نفس و دارای وجودی مستقل است.

۱۹۶- کدام عبارت درست است؟

- (۱) یکی از نتایج مهمی که فیلسوفان مسلمان از تعارض میان دستاوردهای عقل و داده‌های وحی می‌گیرند، این است که برای رهایی از تعارض باید تلاش علمی خود را افزایش دهیم.
- (۲) فارابی و ابن‌سینا در براهین خود در توصیف و ارزیابی تعارض حقیقی میان داده‌های عقل و دستاوردهای وحی، هر یک به شیوه‌ای، این تعارض را مورد تبیین و بررسی عقلی قرار داده‌اند.
- (۳) فیلسوفان مسلمان، دلیل تعارض حقیقی میان دستاوردهای عقل و داده‌های وحی را در دچار اشتباه شدن انسان یا در استدلال عقلی و یا در درک و فهم وحی می‌دانستند.
- (۴) فیلسوفان مسلمان، دلیل احساس تعارض میان یافته‌های عقل و داده‌های وحی را توانمندی‌های عقلی محدود و متفاوت انسان و بروز خطا در استدلال عقلی یا فهم وحی می‌دانند.

۱۹۷- کدام گزینه درباره مقام علمی و فلسفی فارابی درست است؟

- (۱) نظریه‌پردازی در فلسفه سیاست و ارائه دیدگاهی مشابه دیدگاه ارسطو
 - (۲) نقد و بررسی نقاط مختلف اندیشه‌های افلاطون و ارسطو در یک کتاب مستقل
 - (۳) آشنایی با میراث فلسفی یونان به ویژه آرای ارسطو درباره مدینه فاضله
 - (۴) شرح آرای ارسطو در کتاب مابعدالطبیعه و آشکار ساختن نکات پیچیده آن کتاب
- ۱۹۸- با توجه به نظر فارابی، از «مدنی بالطبع بودن انسان» کدام مطلب را می‌توان به نحو مناسب‌تری برداشت کرد؟

- (۱) برآورده شدن برترین نیازهای بشر از طریق گرایش اکتسابی به اجتماع
- (۲) تن دادن بشر به تشکیل جامعه بشری به طور ناخواسته و ناآگاهانه
- (۳) گذر مسیر سعادت و کمال انسان در دنیا و آخرت از زندگی اجتماعی
- (۴) امکان دستیابی به سعادت و کمال بشر بدون تشکیل زندگی اجتماعی

۱۹۹- با توجه به آرای سیاسی و اجتماعی فارابی درباره مدینه فاضله، کدام گزینه درست است؟

- (۱) تقسیم وظایف هر عضو جامعه بر حسب نیاز جامعه
- (۲) تقدم برخی از اعضای جامعه بر برخی دیگر در وظایف
- (۳) برابری همه اعضای جامعه با همدیگر در حرفه‌ها
- (۴) برخورداری همه اعضای جامعه از ویژگی‌های ممتاز

۲۰۰- از دیدگاه معلم ثانی، چه عاملی به پیامبر این امکان را می‌دهد که جامعه را به درستی و در جهت نیل به سعادت حقیقی رهبری کند؟

- (۱) وسعت روح برتر و سرشتی عالی داشتن
- (۲) اتصال دائمی با ملک وحی یا عقل فعال
- (۳) دارا بودن برخی از ویژگی‌های رهبر کامل
- (۴) آراستگی به فضایل و قدرت عقل قوی داشتن

منطق

۲۰۱- در چند شکل از اشکال قیاس اقترانی معتبر، هر چهار قضیه محصوره در نتیجه به دست می‌آید؟

- (۱) شکل‌های اول و چهارم (۲) شکل‌های دوم و سوم (۳) فقط شکل دوم (۴) فقط شکل اول

۲۰۲- وقتی مقدمه قیاس اقترانی معتبر باشد، نتیجه قیاس است.

- (۱) یک - موجه - قطعاً موجه (۲) دو - کلی - شاید کلی (۳) یک - سالبه - شاید سالبه (۴) دو - کلی - قطعاً جزئی

۲۰۳- در استدلال زیر، با کدام یک از مقدمات، قیاس معتبر، فقط با نتیجه داده شده، تشکیل می‌شود؟

»

هر الف ب است.

∴ هر الف ج است.

- (۱) برخی ب ج است. (۲) هر الف ج است. (۳) هر ب ج است. (۴) بعضی ج الف است.

۲۰۴- وقتی محمول هر دو مقدمه قیاس اقترانی، در نتیجه قیاس حذف شده باشد، آن قیاس حتماً شکل، و اگر محمول مقدمه دوم در

نتیجه حاضر باشد، آن قیاس قطعاً شکل خواهد بود.

- (۱) اول - سوم (۲) دوم - سوم یا اول (۳) دوم - اول (۴) چهارم - دوم یا اول

۲۰۵- در قیاس نامعتبر زیر، اگر به جای مقدمه از آن استفاده کنیم، استدلال ما معتبر خواهد شد.

«بعضی الف ب نیست. هر الف ج است ← ∴ بعضی ب ج است.»

- (۱) اول - عکس مستوی (۲) دوم - متداخل (۳) اول - نقیض (۴) دوم - متضاد

۲۰۶- در شبه استدلال‌های: «درخت، اسم است. هر درختی مفید است. ∴ اسم مفید است» و «دوش خراب است. دوش دارای سه حرف است. ∴

خراب دارای سه حرف است» حد وسط

(۱) عیناً از لحاظ لفظ و معنی تکرار نشده و قیاس معتبر نیست.

(۲) در مقدمات هر دو قیاس علامت منفی می‌گیرد و قیاس معتبر نیست.

(۳) از لحاظ معنی تکرار نشده و در قیاس مغالطه رخ داده است.

(۴) از لحاظ معنی تکرار نشده و مغالطه اشتراک لفظ رخ داده است.

۲۰۷- با کدام دو مقدمه، یک قیاس معتبر با نتیجه «بعضی ج الف نیست» ساخته می‌شود؟

- (۱) بعضی ج ب است - هر ج الف است. (۲) هیچ الف ب نیست - بعضی ج ب است.

- (۳) هیچ الف ب نیست - بعضی ج ب نیست. (۴) بعضی ج ب است - هر الف ب نیست.

۲۰۸- اگر نتیجه یک قیاس معتبر، قضیه «هر الف ج است» باشد، درباره آن قیاس می‌توانیم بگوییم

(۱) شکل اول است و محمول در مقدمه دوم علامت مثبت دارد.

(۲) شکل سوم است و محمول در هر دو مقدمه علامت منفی دارد.

(۳) «الف» و «ج» به ترتیب در مقدمات علامت منفی و مثبت دارند.

(۴) شکل اول است و حد وسط در مقدمه اول علامت منفی دارد.

۲۰۹- کدام گزینه مطلب درستی را بیان می‌کند؟

(۱) تعیین شکل اول و چهارم فقط براساس مقدمات قیاس صورت نمی‌گیرد.

(۲) اگر قیاس با نتیجه سالبه کلی معتبر باشد، شاید با نتیجه جزئی هم معتبر باشد.

(۳) اگر نتیجه قیاس سالبه جزئی باشد، قطعاً شرط سوم اعتبار قیاس رعایت شده است.

(۴) در قیاس شکل دوم، نتیجه معتبر قیاس، می‌تواند موجه جزئی و یا سالبه کلیه باشد.

۲۱۰- نتیجه کدام یک از قیاس‌های معتبر و صادق زیر، دارای متضاد کاذب و عکس مستوی صادق خواهد بود؟

- (۱) هر الف ب است. (۲) هر ب الف است. (۳) هر الف ب است. (۴) هیچ ب الف نیست.

- هر ج الف نیست. هیچ ب ج نیست. هر الف ج است. هر ج ب است.

فلسفه (۱)

۲۱۱- درباره این‌که چه فعلی، فضیلت اخلاقی و چه فعلی رذیلت اخلاقی محسوب می‌شود، کدام مطلب دقیق‌تر است؟

- (۱) ارسطو، شاگرد افلاطون، درباره معیار فضیلت اخلاقی، نظری تقریباً مخالف استاد خود دارد.
- (۲) دیدگاه‌های فیلسوفان نامدار یونان، گاهی تکمیل‌کننده و گاهی کاملاً متضاد با یک‌دیگر است.
- (۳) بدون شناخت بهتر دیدگاه افلاطون، شناخت قواعد اخلاقی فیلسوفان بعدی غیرممکن است.
- (۴) در این‌که «اساساً معیار فعل اخلاقی چیست و از کجا نشئت می‌گیرد؟» دیدگاه‌های متفاوتی وجود دارد.

۲۱۲- با توجه به دیدگاه‌های اخلاقی ارسطو، کدام یک جزء شرایط عقل برای منع افراط و تفریط قوه شهوت و غضب نیست؟

- (۱) دستیابی عقل به درجات مناسبی از معرفت
- (۲) رشد عقل و دچار نشدن خودش به افراط و تفریط
- (۳) اتصاف عقل به حد وسطی به نام شجاعت
- (۴) حاکمیت مطلق عقل و برخورداری این قوه از حکمت

۲۱۳- از بررسی و تطبیق دیدگاه افلاطون و ارسطو درباره انسان و اخلاق به کدام مورد نمی‌توان نائل شد؟

- (۱) دستیابی به دیدگاهی پیچیده درباره انسان و اخلاق
- (۲) کشف رابطه میان دیدگاه اخلاقی و انسان‌شناسی
- (۳) فهم وجود رابطه‌ای میان انسان‌شناسی و فلسفه اخلاق
- (۴) پی بردن به تأثیر انسان‌شناسی بر فلسفه اخلاق

۲۱۴- با توجه به آرای فیلسوفان نامدار دوره یونان باستان، کدام عبارت درست است؟

- (۱) ارسطو هم‌چون افلاطون، معیار فعل اخلاقی را میان همه انسان‌ها، ثابت و مشترک می‌داند.
- (۲) اصول اخلاقی نزد ارسطو بسته به تفاوت فرهنگ‌ها و جوامع، متغیر و متفاوت است.
- (۳) افلاطون برخلاف ارسطو، معیار فعل اخلاقی را نسبی و مطابق سلیقه افراد می‌داند.
- (۴) تمایز میان فعل طبیعی و فعل اخلاقی در فلسفه افلاطون و ارسطو مشاهده نمی‌شود.

۲۱۵- کدام عبارت درست است؟

- (۱) نظرات کانت با نظرات فیلسوفان دوره یونان باستان درباره معیار فعل اخلاقی تفاوت جدی ندارد.
- (۲) نزد کانت، فعلی که بنا به دستور ادیان الهی صورت می‌گیرد، همواره خیر و فضیلت شمرده می‌شود.
- (۳) کانت با این عبارت که «فعل اخلاقی با سعادت و نیک‌بختی حقیقی آدمی رابطه دارد» موافق است.
- (۴) کانت، قابل تعمیم بودن و عدم دخالت انگیزه‌ها را جزء معیارهای اخلاقی بودن یک فعل تلقی می‌کند.

۲۱۶- کدام مورد از مشترکات آرای اخلاقی فیلسوفان طبیعت‌گرا و ماتریالیست است؟

- (۱) کشف قواعد اخلاقی به منظور دستیابی به سعادت حقیقی
- (۲) جست‌وجوی ریشه‌های فعل اخلاقی در رفتار طبیعی انسان
- (۳) انجام هر کاری براساس فرمان عقل یا منافع عام طبیعی
- (۴) مبتنی بودن اصول اخلاقی بر تمایلات و گرایش‌های عالی انسانی

۲۱۷- از این عبارت توماس هابز «هرگاه انسانی بخواهد در برابر دیگران آزادی زیادی داشته باشد، باید به دیگران هم حق بدهد که در برابر او به

همان میزان آزاد باشند» کدام مطلب، به درستی قابل استنباط است؟

- (۱) برگرداندن همه فضیلت‌ها به آزادی و عدالت
- (۲) ابداع قواعد اخلاقی جهت رعایت منافع همدیگر
- (۳) عدم تمییز میان فضیلت‌های اخلاقی و عقلی
- (۴) تقسیم فضیلت‌ها بر پایه مساوات افراد در حقوق

۲۱۸- کدام عبارت درست است؟

- (۱) به عقیده فیلسوفان طبیعت‌گرا، بیان نظرات فلاسفه دوره یونان و تأمل در آن‌ها می‌تواند ما را برای رسیدن به یک دیدگاه روشن درباره معیار فعل اخلاقی کمک کند.
- (۲) مفهوم «اعتدال» در دیدگاه اخلاقی ارسطو به مفهوم «عدالت» در دیدگاه اخلاقی افلاطون به معنی هماهنگی میان ابعاد و قوای وجودی انسان نزدیک‌تر است.
- (۳) از نظر کانت، هر چند سلیقه در فعل اخلاقی دخالت کم‌تری دارد، اما می‌بینیم که در جاهایی می‌توان براساس سلیقه و تمایلات طبیعی، امور اخلاقی را تنظیم کرد.
- (۴) توماس هابز نظر کانت در مورد معیار فعل اخلاقی را می‌پذیرد اما یک نکته کلیدی به آن می‌افزاید، مبنی بر این‌که اصول اخلاقی برای زندگی اجتماعی ضروری هستند.

- ۲۱۹- نظر فیلسوفان مسلمان دربارهٔ فضیلت‌هایی مانند عدل، احسان، خویشتن‌داری و شجاعت در کدام گزینه درست نیست؟
- (۱) جزء کمالاتی‌اند که باعث رشد و کمال روح می‌شود.
(۲) به دلیل مطابقت با عقل فضیلت شمرده می‌شوند.
(۳) به خودی خود ارزش حقیقی ندارند و فضیلت نیستند.
(۴) انجام آن‌ها رضایت درونی انسان را فراهم می‌سازد.
- ۲۲۰- با توجه به نظر فیلسوفان مسلمان، کدام عبارت درست است؟

- (۱) انتخاب فضائل و عمل به آن‌ها چندان آسان نیست، زیرا همواره کسب فضیلت‌ها با منافع و تمایلات مادی و حیوانی انسان در تضاد است.
(۲) یکی از موانع کسب فضیلت‌ها و سوق دادن انسان به سوی رذیلت‌ها، قوی‌تر بودن برخی تمایلات مادی نسبت به تمایلات بُعد روحی است.
(۳) انسان موجودی مختار است، لذا علاقه‌اش به فضائل می‌تواند باعث گرایش وی به سوی آن‌ها شود و عمل به فضیلت را قطعی و حتمی کند.
(۴) فضیلت‌های اخلاقی مانند احسان، خویشتن‌داری و شجاعت صرفاً برای حل مسائل زندگی اجتماعی لازم‌اند و انسان ملزم به رعایت آن‌هاست.

روانشناسی

- ۲۲۱- به ترتیب هر یک از عبارتهای زیر به کدام مفهوم مرتبط است؟

- فرد باید از بین انتخاب‌های مختلف، بهترین را برگزیند.
- می‌تواند شامل همهٔ گزینه‌های احتمالی باشد.
- در آن افراد به دنبال روش‌های موفق و کارآمد هستند.

- (۱) حل مسئله - تصمیم‌گیری - تصمیم‌گیری
(۲) تصمیم‌گیری - تصمیم‌گیری - حل مسئله
(۳) تصمیم‌گیری - حل مسئله - حل مسئله
(۴) حل مسئله - حل مسئله - تصمیم‌گیری

- ۲۲۲- در رابطه با خرید گوشی تلفن همراه به ترتیب، هر یک از عبارتهای زیر بیانگر کدام مرحلهٔ تصمیم‌گیری است؟

- انتخاب گوشی تلفن همراه از بین سه انتخاب
- ابراز رضایت از خرید

- انتخاب گوشی تلفن همراه با سیستم عامل ios

- (۱) مرحلهٔ دوم - مرحلهٔ هفتم - مرحلهٔ پنجم
(۲) مرحلهٔ سوم - مرحلهٔ هفتم - مرحلهٔ چهارم
(۳) مرحلهٔ سوم - مرحلهٔ دوم - مرحلهٔ ششم - مرحلهٔ اول
(۴) مرحلهٔ سوم - مرحلهٔ ششم - مرحلهٔ اول

- ۲۲۳- رئیس بانک با وجود این‌که از اختلاس یکی از کارمندان اطلاع دارد، اما همچنان معتقد است که کارمندان شریف و درستکاری دارد. این رئیس با کدام مانع تصمیم‌گیری مواجه است؟

- (۱) اعتماد افراطی
(۲) کوچک شمردن خود
(۳) کنترل نکردن هیجانات
(۴) سوگیری تأیید

- ۲۲۴- کدام گزینهٔ زیر به تعارض اجتناب - اجتناب اشاره دارد؟

- (۱) انتخاب بین دو خواستگار که هر دو شرایط مناسب ازدواج را دارند.
(۲) انتخاب رشتهٔ ورزشی جذاب پرتاب با نیزه با وجود خطرانی که این رشته دارد.
(۳) انتخاب بین این‌که اگر بیرون برویم، آلودگی هوا وجود دارد و اگر خانه بمانیم، به کارهایمان نمی‌رسیم.
(۴) انتخاب شغل مورد علاقه با وجود ساعات کاری زیاد و حقوق کم

- ۲۲۵- هر یک از ضرب‌المثل‌ها یا عبارتهای زیر به کدام سبک تصمیم‌گیری اشاره دارد؟ (به ترتیب)

- به ساز دیگران رقصیدن

- چرا عاقل کند کاری که باز آرد پشیمانی

- عقل را به دل سپردن

- (۱) احساسی - تکانشی - وابسته
(۲) احساسی - اجتنابی - احساسی
(۳) وابسته - تکانشی - احساسی
(۴) وابسته - اجتنابی - وابسته

۲۲۶- کدام عبارت زیر صحیح است؟

- ۱) اگر فردی به خاطر روزه‌داری، گرسنگی را تحمل کند، این عامل اشاره به انگیزش دارد.
- ۲) انگیزش در پاسخ به چرایی رفتار و نگرش در پاسخ به چگونگی رفتار مطرح می‌شود.
- ۳) موتور حرکتی انسان، نگرش است.
- ۴) نگرش تحت تأثیر عوامل مختلف فرازیستی قرار دارد.

۲۲۷- عامل شکل‌دهندهٔ باور در کدام گزینهٔ زیر با بقیه متفاوت است؟

- ۱) احساس می‌کنم توانمندی لازم را برای رسیدن به اهداف خود ندارم.
- ۲) هر جا بروی، آسمان همین رنگ است.
- ۳) اگر خانواده‌ام حمایتگر من بودند، موفق می‌شدم.
- ۴) هر کاری می‌کنم، باارزش محسوب نمی‌شود.

۲۲۸- کدام عامل شکل‌دهندهٔ نگرش، فرد را از بیراهه رفتن و اتلاف منابع انرژی خود مصون می‌دارد؟

۱) باور	۲) اراده
۳) هدف	۴) هماهنگی شناختی

۲۲۹- فردی که می‌گوید: «دوست دارم پزشک شوم اما از مواجهه با خون اجتناب می‌کنم» در کدام وضعیت زیر قرار دارد؟

۱) درماندگی آموخته‌شده	۲) باور غلط
۳) ناهماهنگی شناختی	۴) ادراک کارایی کاذب

۲۳۰- اسناد در هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب چگونه است؟

- مغزم کشش یادگیری زبان عربی را ندارد و هر چه بخوانم، یاد نمی‌گیرم.

- اگر تحریم نبودیم، اقتصاد بهتری داشتیم.

- ۱) درونی، پایدار، غیرقابل کنترل - بیرونی، پایدار، غیرقابل کنترل
- ۲) درونی، ناپایدار، قابل کنترل - بیرونی، ناپایدار، قابل کنترل
- ۳) بیرونی، ناپایدار، قابل کنترل - درونی، ناپایدار، قابل کنترل
- ۴) بیرونی، پایدار، غیرقابل کنترل - درونی، پایدار، غیرقابل کنترل

آزمون‌های سراسر کاج

گزینه‌دورسورا انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

دفترچه شماره ۳

آزمون شماره ۱۸

جمعه ۱۴۰۱/۱۲/۱۹

پاسخ‌های تشریحی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سوال: ۱۹۰	مدت پاسخگویی: ۱۹۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

مدت پاسخگویی	شماره سؤال		تعداد سؤال	مواد امتحانی		ردیف
	تا	از				
۳۰ دقیقه	۱۵	۱	۱۵	ریاضی و آمار ۳	ریاضیات	۱
	۲۵	۱۶	۱۰	ریاضی و آمار ۱		
	۳۵	۲۶	۱۰	ریاضی و آمار ۲		
۱۰ دقیقه	۴۵	۳۶	۱۰	اقتصاد		۲
۲۵ دقیقه	۶۰	۴۶	۱۵	علوم و فنون ادبی ۳	علوم و فنون ادبی	۳
	۷۰	۶۱	۱۰	علوم و فنون ادبی ۱		
	۸۰	۷۱	۱۰	علوم و فنون ادبی ۲		
۳۰ دقیقه	۹۰	۸۱	۱۰	جامعه‌شناسی ۳	جامعه‌شناسی	۴
	۱۰۰	۹۱	۱۰	جامعه‌شناسی ۱		
	۱۱۰	۱۰۱	۱۰	جامعه‌شناسی ۲		
۲۰ دقیقه	۱۳۰	۱۱۱	۱۰	زبان عربی (اختصاصی)		۵
۲۰ دقیقه	۱۴۰	۱۳۱	۱۰	تاریخ ۳	تاریخ	۶
	۱۵۰	۱۴۱	۱۰	تاریخ ۱		
	۱۶۰	۱۵۱	۱۰	تاریخ ۲		
۲۰ دقیقه	۱۷۰	۱۶۱	۱۰	جغرافیا ۳	جغرافیا	۷
	۱۸۰	۱۷۱	۱۰	جغرافیای ایران		
	۱۹۰	۱۸۱	۱۰	جغرافیا ۲		
۳۰ دقیقه	۲۰۰	۱۹۱	۱۰	فلسفه ۲	فلسفه و منطق	۸
	۲۱۰	۲۰۱	۱۰	منطق		
	۲۲۰	۲۱۱	۱۰	فلسفه ۱		
۱۰ دقیقه	۲۳۰	۲۲۱	۱۰	روان‌شناسی		۹

آزمون‌های سراسر گاج

دروس	طراحان	ویراستاران علمی	
ریاضیات	محمد یگانه	ندا فرهختی - مریم ولی‌عابدینی مینا نظری	
اقتصاد	سیدامیرحسین میراسکندری	مریم پارسائیان - احمد منصوری	
عربی	بهرز حیدریکی روح‌اله اصغری	شاهو مرادیان - پریسا فیلو	
علوم و فنون ادبی	امیرنجات شجاعی	اسماعیل محمدزاده - مسیح گرجی مریم اسدی	
تاریخ	ملیحه گرجی	مریم پارسائیان - زهرا فروغی	
جغرافیا	ملیحه گرجی		
جامعه‌شناسی	الهه همایون‌زاده		
فلسفه و منطق	فلسفه		حیدر جلالی
	منطق		ابراهیم امینی
روان‌شناسی	نگار کاغذگران		

آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزرعتی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: سارا نظری - مینا نظری

بازبینی دفترچه: بهاره سلیمی - عطیه خادمی

ویراستاران فنی: ساناز فلاحی - مروارید شاه‌حسینی - مریم پارسائیان - سپیده‌سادات شریفی - عاطفه دستخوش

سرپرست واحد فنی: سعیده قاسمی

صفحه‌آرا: فرهاد عبدی

طراح شکل: آرزو گلفر

حروف‌نگاران: مینا عباسی - مهناز کاظمی - فرزانه رجبی - ربابه الطافی - حدیث فیض‌الهی

فروشگاه مرکزی گاج: تهران - خیابان انقلاب
نیش بازارچه کتاب

اطلاع‌رسانی و ثبت نام
۰۲۱-۶۴۲۰

نشانی اینترنتی
www.gaj.ir

حقوق دانش‌آموزان در آزمون‌های سراسری گاج

داوطلب گرامی؛ با سلام در اینجا شما را با بخشی از حقوق خود در آزمون‌های سراسری گاج آشنا می‌نمایم:

۱- اطلاعات شناسنامه‌ای و آموزشی شما مانند نام، نام خانوادگی، جنسیت و گروه آزمایشی بایستی به صورت صحیح در بالای پاسخ‌برگ درج شده باشد.

۲- آزمون‌های سراسری گاج باید راس ساعت اعلام شده در دفترچه، شروع و خاتمه یابد.

۳- محل برگزاری آزمون باید از لحاظ سرمایش و گرمایش، نور کافی، نظافت و سایر موارد در حد مطلوب و استاندارد باشد.

۴- سؤالات آزمون‌های سراسری گاج بایستی نزدیک‌ترین سؤالات به کنکور سراسری باشد و عاری از هرگونه اشکال علمی و تایپی باشد.

۵- بعد از هر آزمون و به هنگام خروج از جلسه آزمون بایستی پاسخ‌نامه‌ی تشریحی هر آزمون را دریافت نمایید.

۶- کارنامه‌ی هر آزمون بایستی در همان روز آزمون به روش‌های ذیل تحویل شما گردد:

• مراجعه به سایت گاج به نشانی www.gaj.ir

• مراجعه به نمایندگی.

۷- خدمات مشاوره‌ای رایگانی که در طی ۱ مرحله آزمون (ویژه داوطلبان آزاد) ارائه می‌گردد شامل:

• برگزاری جلسه مشاوره حداقل یکبار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.

• تماس تلفنی حداقل ۱ بار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.

• تماس تلفنی با اولیا حداقل یکبار در هر فاز [آزمون‌های سراسری گاج در چهار فاز تابستانه، ترم اول، ترم دوم و جامع برگزار می‌گردد].

• بررسی کارنامه آزمون توسط رابط تحصیلی در هر آزمون.

چنانچه در هر یک از موارد فوق کمبود و یا نقصی مشاهده نمودید لطفاً بلافاصله با تلفن ۰۲۱-۶۴۲۰ تماس حاصل نموده و مراتب را اطلاع دهید.

در گاج، بهترین صدا،

صدای دانش‌آموز است.

۳ ۶

$$a_v = 0, a_f = -9 \Rightarrow d = \frac{a_m - a_n}{m - n} = \frac{a_v - a_f}{v - f} = \frac{0 - (-9)}{7 - 4} = \frac{9}{3} = 3$$

$$a_v = a_1 + 6d \Rightarrow 0 = a_1 + 6(3) \Rightarrow a_1 = -18$$

مجموع n جمله اول این دنباله برابر ۱۸- است:

$$S_n = -18, n = ?, a_1 = -18, d = 3$$

$$S_n = \frac{n}{2}(2a_1 + (n-1)d) \Rightarrow -18 = \frac{n}{2}(2(-18) + (n-1)3)$$

$$\Rightarrow -18 = \frac{n}{2}(-36 + 3n - 3) \xrightarrow{\text{طرفین در ۲ ضرب}} -36 = n(3n - 39)$$

$$\Rightarrow 3n^2 - 39n + 36 = 0 \xrightarrow{\text{همه جملات تقسیم بر ۳}} n^2 - 13n + 12 = 0$$

$$\Rightarrow (n-1)(n-12) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n-1=0 \Rightarrow n=1 \\ n-12=0 \Rightarrow n=12 \end{cases}$$

$$\text{دنباله بازگشتی } 1 \quad 7 \quad a_{n+1} = 3 + a_n, a_1 = \frac{1}{2} \text{ مربوط به یک}$$

دنباله حسابی با جمله اول $a_1 = \frac{1}{2}$ و $d = 3$ است که S_{27} مورد نظر سؤال

است:

$$S_n = \frac{n}{2}(2a_1 + (n-1)d) \Rightarrow S_{27} = \frac{27}{2}(2(\frac{1}{2}) + (27-1)(3))$$

$$= \frac{27}{2}(1 + 78) = \frac{27}{2}(79) = \frac{27 \times 79}{2} = 1066 \frac{1}{2}$$

۳ ۸

$$a_v = \frac{27}{8}a_f \Rightarrow a_1 r^6 = \frac{27}{8}a_1 r^3$$

$$\xrightarrow{\text{طرفین بر } a_1 r^3 \text{ تقسیم}} \frac{a_1 r^3}{a_1 r^3} = \frac{27}{8} \frac{a_1 r^3}{a_1 r^3} \Rightarrow r^3 = \frac{27}{8} \Rightarrow r = \frac{3}{2}$$

$$a_8 = a_1 \times r^7 \Rightarrow 24 = a_1 \left(\frac{3}{2}\right)^7 \Rightarrow 24 = a_1 \times \frac{2187}{128}$$

$$\Rightarrow a_1 = \frac{24}{\frac{2187}{128}} = \frac{16 \times 24}{2187} = \frac{128}{2187}$$

۴ ۹

$$\frac{1}{2}, m, 8 \xrightarrow{\text{واسطه هندسی است } m} m^2 = \frac{1}{2} \times 8$$

$$\Rightarrow m^2 = 4 \xrightarrow{m > 0} m = 2$$

$$a_v = m = 2, a_{11} = 16$$

$$d = \frac{a_{11} - a_v}{11 - v} = \frac{16 - 2}{4} = \frac{14}{4} = \frac{7}{2}$$

$$a_v = a_1 + 6d \Rightarrow 2 = a_1 + 6\left(\frac{7}{2}\right) \Rightarrow 2 = a_1 + 21 \Rightarrow a_1 = -19$$

ریاضیات

۳ ۱

$$2n - 6 = 8 \Rightarrow 2n = 8 + 6 \Rightarrow 2n = 14 \Rightarrow n = 7$$

$$a_{2n-6} = \frac{2n-2}{n+2} \xrightarrow{n=7} a_{2(7)+2} = \frac{2(7)-2}{7+2} = \frac{14-2}{9}$$

$$\Rightarrow a_8 = \frac{12}{9} = \frac{4}{3}$$

در جمله nام دنباله حسابی، جمله n^2 نباید وجود داشته

باشد. پس:

$$2k - 3 = 0 \Rightarrow 2k = 3 \Rightarrow k = \frac{3}{2}$$

یعنی جمله nام دنباله حسابی به صورت $a_n = \frac{3}{2}n - 5$ است و جمله پنجم

آن برابر است با:

$$a_n = \frac{3}{2}n - 5 \xrightarrow{n=5} a_5 = \frac{3}{2}(5) - 5 = \frac{15}{2} - 5 = \frac{5}{2} = 2 \frac{1}{2}$$

۱ ۳

$$\begin{cases} a_5 = 13 \\ a_{13} = 5 \end{cases} \Rightarrow d = \frac{a_{13} - a_5}{13 - 5} = \frac{5 - 13}{8} = -\frac{8}{8} = -1$$

$$a_5 = 13 \Rightarrow a_5 = a_1 + 4d \Rightarrow 13 = a_1 + 4(-1) \Rightarrow a_1 = 17$$

$$a_{25} = a_1 + 24d = 17 + 24(-1) = 17 - 24 = -7$$

۴ ۴

$$a_{13} + a_{15} + a_{17} = -24$$

می‌دانیم a_{15} واسطه حسابی بین a_{13} و a_{17} است. پس:

$$2a_{15} = a_{13} + a_{17} \Rightarrow 2a_{15} = -24 \Rightarrow 3a_{15} = -24 \Rightarrow a_{15} = -\frac{24}{3} = -8$$

در نتیجه: $a_v + a_{23} = ?$ حال داریم:از طرفی a_{15} واسطه حسابی بین a_v و a_{23} نیز هست. پس:

$$2a_{15} = a_v + a_{23} \xrightarrow{a_{15} = -8} 2(-8) = a_v + a_{23} \Rightarrow a_v + a_{23} = -16$$

دنباله اعداد طبیعی دو رقمی بخش پذیر بر ۳ به

صورت ۹۹, ۱۸, ۱۵, ۱۲, ... است که می‌خواهیم مجموع آن‌ها را بیابیم.

برای این در ابتدا باید تعداد آن‌ها را بیابیم:

$$a_n = a_1 + (n-1)d \Rightarrow 99 = 12 + (n-1)3 \Rightarrow 99 = 12 + 3n - 3$$

$$\Rightarrow 99 - 9 = 3n \Rightarrow 90 = 3n$$

$$\Rightarrow n = \frac{90}{3} = 30$$

حال مجموع جملات از رابطه $S_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n)$ به دست می‌آید:

$$S_{30} = \frac{30}{2}(12 + 99) = 15(111) = 1665$$

۱۵ ۴

$$\frac{1}{3} + \frac{1}{6} + \frac{1}{12} + \dots + \frac{1}{768} = ?$$

اعداد داده شده یک دنباله هندسی با جمله اول $a_1 = \frac{1}{3}$ و نسبت

مشترک $r = \frac{\frac{1}{6}}{\frac{1}{3}} = \frac{1}{2}$ است. که ابتدا باید تعداد آن‌ها را بیابیم:

$$a_n = a_1 \times r^{n-1} \Rightarrow \frac{1}{768} = \frac{1}{3} \left(\frac{1}{2}\right)^{n-1} \xrightarrow[\frac{1}{3} \text{ تقسیم}]{\text{طرفین بر } \frac{1}{768}} \frac{1}{256} = \left(\frac{1}{2}\right)^{n-1}$$

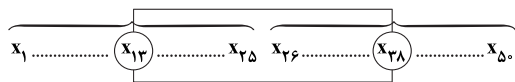
$$\Rightarrow \frac{3}{768} = \left(\frac{1}{2}\right)^{n-1} \Rightarrow \frac{1}{256} = \left(\frac{1}{2}\right)^{n-1} \Rightarrow \left(\frac{1}{2}\right)^8 = \left(\frac{1}{2}\right)^{n-1}$$

$$\Rightarrow n-1=8 \Rightarrow n=9$$

حال مجموع جملات دنباله را از رابطه $S_n = \frac{a_1(1-r^n)}{1-r}$ به دست می‌آوریم:

$$S_9 = \frac{\frac{1}{3} \left(1 - \left(\frac{1}{2}\right)^9\right)}{1 - \frac{1}{2}} = \frac{\frac{1}{3} \left(1 - \frac{1}{512}\right)}{\frac{1}{2}} = \frac{\frac{1}{3} \left(\frac{511}{512}\right)}{\frac{1}{2}} = \frac{2 \times 511}{3 \times 512} = \frac{511}{768}$$

۱۶ ۱ میانگین داده‌های داخل و روی جعبه را x فرض می‌کنیم:

۱۲ داده روی هر کدام از سبیل‌ها قرار دارند، ۲۶ داده داخل و روی جعبه قرار دارند:

$$\bar{x} = \frac{(12 \times 27) + (26 \times x) + (12 \times 40)}{50} = 35$$

$$\Rightarrow 324 + 26x + 480 = 1750$$

$$\Rightarrow 26x = 1750 - 804 \Rightarrow 26x = 946 \Rightarrow x = \frac{946}{26} = 36 \frac{1}{3}$$

۱۷ ۴ نمودار حبابی نوعی از نمودار پراکنش نگاشت است که در آن متغیر سوم متناسب با مساحت دایره‌ها است.

۱۸ ۱ در نمودار حبابی همواره روابط زیر برقرار است:

$$\frac{\text{متغیر سوم } A}{\text{متغیر سوم } B} = \frac{\text{مساحت دایره } A}{\text{مساحت دایره } B} \Rightarrow \frac{x}{2500} = \frac{\pi r_A^2}{\pi r_B^2}$$

$$\frac{r_A = \frac{3}{4} r_B}{2500} \rightarrow \frac{x}{2500} = \frac{\left(\frac{3}{4} r_B\right)^2}{(r_B)^2} \Rightarrow \frac{x}{2500} = \frac{9}{16} \frac{r_B^2}{r_B^2}$$

$$\Rightarrow \frac{x}{2500} = \frac{9}{16} \Rightarrow x = \frac{9 \times 2500}{16} = 5625$$

B و A حاصل دو صادرات میزان اختلاف $= 5625 - 2500 = 3125$

۱۰ ۱

پس از هر بار تزریق این ماده $20\% = 1.20 = 1.100 - 0.100$ از میکروب‌ها باقی می‌مانند. پس با یک دنباله هندسی با جمله اول $a_1 = 35 \times 10^4$ و $r = \frac{2}{100} = \frac{1}{50}$ مواجه هستیم که مقدار جمله چهارم (پس از سه بار تزریق) را می‌خواهیم:

$$a_4 = a_1 \times r^3$$

$$\Rightarrow a_4 = 35 \times 10^4 \times \left(\frac{1}{50}\right)^3 = 35 \times 10^4 \times \frac{1}{125000} = 35 \times 8 \times 10$$

$$= 280 \times 10 = 2800$$

۱۱ ۳

$$(x-6)^2 = (x+4)(x-4)$$

$(x-6)$ واسطه هندسی بین $x+4$, $x-4$ است پس:

$$\Rightarrow x^2 - 12x + 36 = x^2 - 16 \Rightarrow x^2 - 12x - x^2 = -16 - 36$$

$$\Rightarrow -12x = -52 \Rightarrow x = \frac{52}{12} = \frac{13}{3}$$

۱۲ ۲

$$r^{m+1} = \frac{b}{a} \Rightarrow r^{5+1} = \frac{81}{\frac{1}{9}} \Rightarrow r^6 = 9 \times 81 = 3^2 \times 3^4 = 3^6$$

$$\Rightarrow r^6 = 3^6 \Rightarrow r = 3$$

بزرگ‌ترین واسطه، یعنی جمله ششم دنباله جدید به وجود آمده:

$$a_6 = a_1 r^5 = \frac{1}{9} \times 3^5 = \frac{3^5}{3^2} = 3^3 = 27$$

۱۳ ۱

$$a_1 + a_2 = 36 \Rightarrow a_1 + a_1 r = 36 \Rightarrow a_1(1+r) = 36$$

$$a_2 + a_4 = 324 \Rightarrow a_1 r^2 + a_1 r^4 = 324 \Rightarrow a_1 r^2(1+r) = 324$$

$$\Rightarrow \frac{a_1 r^2(1+r)}{a_1(1+r)} = \frac{324}{36} \Rightarrow r^2 = 9 \xrightarrow{r>0} r = 3$$

$$a_1(1+r) = 36 \xrightarrow{r=3} a_1(1+3) = 36 \Rightarrow 4a_1 = 36 \Rightarrow a_1 = \frac{36}{4} = 9$$

$$a_8 = a_1 r^7 = 9 \times 3^7 = 9 \times 81 = 729$$

۱۴ ۳

نیمه عمر یک ماده مدت زمانی است که طول می‌کشد تا هر بار مقدار جسم، نصف شود:

حداقل پنج دوره (پنج نیمه‌عمر) باید بگذرد تا مقدار اولیه (180 گرم) به کم‌تر از 6 گرم برسد که معادل $5 \times 8 = 40$ سال است.

۳ ۱۹

داده‌های داخل جعبه یعنی داده‌های بین $7/5$ و $14/5$ که عبارت‌اند از:

۸, ۹, ۱۰, ۱۱, ۱۲, ۱۳, ۱۴

$$\bar{x} = \frac{8+9+10+11+12+13+14}{7} = \frac{77}{7} = 11$$

$$\sigma^2 = \frac{(8-11)^2 + (9-11)^2 + (10-11)^2 + (11-11)^2}{7}$$

$$+ \frac{(12-11)^2 + (13-11)^2 + (14-11)^2}{7}$$

$$= \frac{9+4+1+0+1+4+9}{7} = \frac{28}{7} = 4 \Rightarrow \text{انحراف معیار} = \sqrt{4} = 2$$

۳ ۲۴ بررسی گزینه‌ها:

(۱) از آن جا که عدد ۲۵، میانه یا چارک دوم است پس 5% درصد داده‌ها از آن کم‌تر و 5% درصد از آن بیشتر هستند. (صحیح است)

$$(2) R = X_{\max} + X_{\min} = 39 - 12 = 27 \quad (2)$$

$$IQR = Q_3 - Q_1 = 28 - 19 = 9$$

$$\frac{\text{دامنه تغییرات}}{\text{دامنه میان چارکی}} = \frac{27}{9} = 3 \quad (\text{صحیح است})$$

(۳) از آن جا که عدد ۲۸ چارک سوم داده‌هاست پس 75% درصد داده‌ها کم‌تر از ۲۸ هستند. (نادرست است)

(۴) از آن جا که طول میله (سیل) سمت راست بیشتر از سایر بخش‌ها است پس میزان پراکندگی داده‌ها در این قسمت بیشتر است. (صحیح است)

۲ ۲۵ ابتدا زاویه گروه خونی O را می‌یابیم:

$$O \quad 36^\circ - 294 = 66^\circ = 36^\circ - (118/3 + 96/8 + 78/9)$$

$$O \quad \text{تعداد افراد با گروه خونی} \quad \frac{66^\circ}{36^\circ} = \frac{x}{144^\circ} \Rightarrow x = \frac{66 \times 144^\circ}{36^\circ} = 264$$

۲ ۲۶ از آن جا که در بین داده‌ها، داده دور افتاده وجود دارد پس باید

از روش نصف میانه خط فقر را به دست آورد. ابتدا داده‌ها را مرتب می‌کنیم:

۵, ۷/۵, ۸/۵, ۹, ۱۲, ۱۳/۵, ۱۶, ۱۸, ۵۹, ۸۰

۱۰ داده داریم:

$$\text{میانه} = \frac{\text{داده ششم} + \text{داده پنجم}}{2} = \frac{12 + 13/5}{2} = 12/75$$

$$\text{خط فقر} = \frac{12/75}{2} = 6/375$$

۱ ۲۷

$$\left. \begin{aligned} \text{درآمد هر فرد در خانواده ۲ نفره} &= \frac{10}{2} = 5 \\ \text{درآمد هر فرد در خانواده ۳ نفره} &= \frac{12}{3} = 4 \\ \text{درآمد هر فرد در خانواده ۱ نفره} &= \frac{16}{1} = 16 \\ \text{درآمد هر فرد در خانواده ۴ نفره} &= \frac{32}{4} = 8 \end{aligned} \right\}$$

$$\Rightarrow 4, 4, 4, 5, 5, 8, 8, 8, 8, 16$$

$$\text{تعداد متغیرها} = \frac{36^\circ}{\text{زاویه بین دو شعاع متوالی}}$$

یا

$$\text{تعداد متغیرها} = \frac{36^\circ}{\text{زاویه بین دو شعاع متوالی در نمودار راداری}}$$

از آن جا که تعداد متغیرها باید عدد طبیعی باشد پس داریم:

$$\text{تعداد متغیرها} = \frac{36^\circ}{22} \approx 16/3$$

$$\frac{36^\circ}{23} = 15/6$$

$$\frac{36^\circ}{24} = 15$$

$$\frac{36^\circ}{25} = 14/4$$

پس از بین اعداد داده شده، زاویه بین دو شعاع می‌تواند ۲۴ باشد.

۲ ۲۰

$$\text{امتیاز نحوه برخورد} = \frac{x}{42} = \frac{75}{100} \Rightarrow x = \frac{42 \times 75}{100} = 31/5$$

$$\text{امتیاز دقت عمل} = \frac{y}{44} = \frac{80}{100} \Rightarrow y = \frac{44 \times 80}{100} = 35/2$$

و مجموع امتیاز این دو برابر است با:

$$31/5 + 35/2 = 66/7$$

۳ ۲۱ ابتدا درصد گروه علوم انسانی (a) را می‌یابیم:

$$a = 100 - (9/1 + 12/4 + 19/6 + 23/9) = 100 - 65 = 35$$

یعنی ۳۵ درصد افراد جامعه آماری در گروه علوم انسانی هستند که قطعاً بزرگ‌ترین زاویه را در نمودار دایره‌ای خواهد داشت زیرا طول میله آن از سایرین بیشتر است:

$$\frac{35}{100} = \frac{x}{36^\circ} \Rightarrow x = \frac{35 \times 36^\circ}{100} = 126^\circ$$

۳ ۲۲ ۲۲ داده داریم و میانه برابر است با:

$$\text{میانه} = \frac{\text{داده دوازدهم} + \text{داده یازدهم}}{2} = \frac{27 + 29}{2} = 28$$

مد داده‌ها نیز ۲۹ است زیرا بیشترین فراوانی را دارد پس:

$$29 - 28 = 1 = \text{تفاضل مد و میانه}$$

۴ ۲۳ ابتدا داده‌ها را مرتب می‌کنیم:

$$\left. \begin{array}{l} \text{نیمه اول داده‌ها} \\ 3, 4, 7, 8, 9, 10, \end{array} \right\} \quad \boxed{11} \quad \left. \begin{array}{l} \text{نیمه دوم داده‌ها} \\ 12, 13, 14, 15, 18, 27 \end{array} \right\}$$

$$\downarrow$$

$$Q_2 = 11$$

سیزده داده داریم که جامعه را به دو نیمه تقسیم می‌کنیم:

$$Q_1 = \frac{7+8}{2} = 7/5$$

$$Q_3 = \frac{14+15}{2} = 14/5$$

۴ ۳۲

جمعیت بیکار + جمعیت شاغل = جمعیت فعال

$$\Rightarrow 340 = 300 + x \Rightarrow 340 - 300 = x \Rightarrow x = 40 \text{ (بیکار) هزار نفر}$$

اگر a شغل جدید ایجاد شود:

$$\text{جمعیت بیکار} \times 100 = \frac{\text{جمعیت فعال}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 \Rightarrow 5 = \frac{40 - a}{340} \times 100$$

$$\Rightarrow \frac{5}{100} = \frac{40 - a}{340} \Rightarrow \frac{5}{100} = \frac{40 - a}{34} \Rightarrow \frac{1}{20} = \frac{40 - a}{34}$$

$$\Rightarrow 80 - 2a = 34 \Rightarrow 80 - 34 = 2a \Rightarrow 46 = 2a$$

$$\Rightarrow a = \frac{46}{2} = 23 \text{ هزار شغل جدید}$$

۲ ۳۳

شاخص پایه آموزش
[(میانگین تعداد کلمات در هر سطر + درصد کلمات دشوار) $\times \frac{4}{100}$]

$$= \left[\frac{4}{100} (15 + 11) \right] = \left[\frac{4}{100} (26) \right] = \left[\frac{104}{100} \right] = [1.04] = 1.0$$

پس این کتاب برای دانش آموزانی مناسب است که پایه دهم را تمام کرده‌اند.

۲ ۳۴

$$\text{وزن (کیلوگرم)} \\ \text{مجدور قد (متر)} \quad \text{(BMI)}$$

در حالت جدید وزن فرد را x در نظر می‌گیریم:

$$25 = \frac{x}{2/89} \Rightarrow x = 25 \times 2/89 = 72/25 = 2.88$$

مقدار کاهش وزن برابر $7.75 - 2.88 = 4.87$ کیلوگرم است.

۴ ۳۵

$$\text{شاخص در سال ۹۰} - \text{شاخص در سال ۱۴۰۰} = \frac{\text{شاخص در سال ۹۰}}{\text{شاخص در سال ۹۰}} \times 100 = \text{درصد تغییر}$$

$$\Rightarrow \text{شاخص} = \frac{5-3}{3} \times 100 = \frac{2}{3} \times 100 = 66.6\%$$

$$\bar{x} = \frac{10 + 12 + 16 + 32}{2 + 3 + 1 + 4} = \frac{70}{10} = 7$$

$$\text{خط فقر} = \frac{y}{p} = 3/5 \text{ (میلیون تومان)}$$

خط فقر به ازای هر نفر، ماهیانه ۳/۵ میلیون تومان است و هیچ فردی کم‌تر از ۳/۵ میلیون تومان درآمد ندارد.

۴ ۲۸

شاخص کل =

$$\frac{\text{قیمت} \times \text{مقدار مصرف B در سال مورد نظر} + (\text{قیمت} \times \text{مقدار مصرف A در سال مورد نظر})}{\text{قیمت} \times \text{مقدار مصرف B در سال پایه} + (\text{قیمت} \times \text{مقدار مصرف A در سال پایه})}$$

$$= \frac{(a \times 300) + (40 \times 250)}{(20 \times 300) + (25 \times 250)} \times 100 \Rightarrow 220 = \frac{300a + 10000}{6000 + 6250} \times 100$$

$$\Rightarrow \frac{300a + 10000}{12250} = 22 \Rightarrow 300a + 10000 = 22 \times 12250$$

$$\Rightarrow 300a = 26950 - 10000 \Rightarrow 300a = 16950 \Rightarrow a = \frac{16950}{300} = 56.5$$

۱ ۲۹

$$\frac{\text{هزینه گروه مواد غذایی در سال ۱۴۰۰}}{\text{هزینه گروه مواد غذایی در سال ۹۵ (پایه)}} = \frac{\text{شاخص سال ۱۴۰۰}}{\text{شاخص سال ۹۵ (پایه)}}$$

$$\Rightarrow \frac{260}{100} = \frac{x}{18} \Rightarrow x = \frac{260 \times 18}{100} = 46.8 \text{ میلیون تومان}$$

$$\frac{\text{هزینه بخش سلامت در سال ۱۴۰۰}}{\text{هزینه بخش سلامت در سال ۹۵ (پایه)}} = \frac{\text{شاخص سال ۱۴۰۰}}{\text{شاخص سال ۹۵ (پایه)}}$$

$$\Rightarrow \frac{290}{100} = \frac{x}{5} \Rightarrow x = \frac{5 \times 290}{100} = 14.5 \text{ میلیون تومان}$$

$$\text{مجموع هزینه گروه مواد غذایی و بخش سلامت} = 46.8 + 14.5 = 61.3$$

↓
میلیون تومان

۳ ۳۰

$$\text{هزینه در سال پایه} - \text{هزینه در سال مورد نظر} = \frac{\text{درصد تورم}}{\text{هزینه در سال پایه}} \times 100$$

$$90 = \frac{817 - x}{x} \times 100 \Rightarrow \frac{90}{100} = \frac{817 - x}{x}$$

$$\Rightarrow \frac{9}{10} = \frac{817 - x}{x} \Rightarrow 9x = 8170 - 10x \Rightarrow 9x + 10x = 8170$$

$$\Rightarrow 19x = 8170 \Rightarrow x = \frac{8170}{19} = 430 \text{ هزار تومان}$$

۱ ۳۱

میلیون نفر $36 - 8 = 28$ = جمعیت ۱۶ سال و بالای ۱۶ سال

$$\text{درصد نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 \Rightarrow \frac{8}{100} = \frac{x}{28}$$

$$x = \frac{8 \times 28}{100} = \frac{224}{100} = 2.24 \text{ میلیون نفر} = 2240000 \text{ نفر}$$

اقتصاد

۴ ۳۶

الف و ب) برای پاسخ به این سؤال باید تمام اقلام تولیدی را با هم جمع کنیم تا GDP یا همان تولید ناخالص داخلی به دست بیاید:

$$GDP = \frac{625,000,000}{2,500,000,000} \times 250 + \frac{17,400,000,000}{1,450,000,000} \times 12,000$$

$$= \frac{437,500,000}{1,150,000,000} + \frac{125,000,000}{1,450,000,000} = 19,612,500,000$$

حال با تقسیم آن بر جمعیت، شاخص سرانه به دست می‌آید:

$$\text{تولید ناخالص داخلی سرانه} = \frac{19,612,500,000}{800,000,000} = 245/15$$

۲ ۳۷

این‌که کشوری ثروت زیادی دارد یا درآمد قسمتی از مردم مناسب است، لزوماً به این معنا نیست که همه مردم برابر هستند و فقیر وجود ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) عدالت اجتماعی لزوماً در نتیجه رشد مطلوب پدید نمی‌آید.

(۳) قاعده‌ای در اقتصاد بر این مبنا که افزایش تولید منجر به برابری درآمدهای موجود می‌شود، وجود ندارد.

(۴) همه اقتصادهای موفق گرفتار این موضوع نیستند.

۳ ۳۸

$$۸ - ۲/۳ = ۵/۳ \Rightarrow ۲/۳ - \text{دهک پنجم} = \text{دهک سوم}$$

$$۳ + ۸ = ۱۱ \Rightarrow \text{دهک اول} = \text{دهک ششم}$$

$$۱۸ - ۱/۵ = ۱۶/۵ \Rightarrow \text{دهک دهم} = \text{دهک نهم}$$

(ب)

$$\begin{cases} \frac{18}{3} = 6 \\ \frac{20}{4} = 5 \end{cases} \Rightarrow \text{وضعیت کشور اول بدتر از کشور دوم است.}$$

۲ ۳۹

الف) وقف‌نامه‌هایی از دوران شکوفایی اسلامی بر جای مانده است که نشان‌دهنده مالکیت زنان ایرانی است.

ب) در دوران پهلوی، دولت تبدیل به یک کارفرمای بزرگ و وابسته به خارج شده بود.

ج) در نیمه اول صفویه یکپارچگی در تمام ابعاد ایجاد شده که بعدها (در نیمه دوم) از بین رفت.

د) در دوران قاجار علی‌رغم برخی حرکتهای ملی و مذهبی، تغییری حاصل نشد.

۴ ۴۰ بررسی گزینه‌ها:

(۱) این منحنی حرکت از ناکارایی به سمت کارایی را نشان می‌دهد.

(۲) این منحنی صرفاً حرکت از یک نقطه به سمت نقطه دیگر را نشان می‌دهد که هر دو کارا هستند.

(۳) این منحنی رشد را نشان می‌دهد اما در هر دو کالا تولید افزایش می‌یابد.

(۴) در این منحنی هم رشد قابل مشاهده است، هم صرفاً افزایش تولید کالای X.

۱ ۴۱

الف) در تولید داخلی، تنها تولیدات نهایی محاسبه می‌شوند چرا که با محاسبه کالاهای واسطه‌ای اشتباهاً هر کالا را دو بار محاسبه کرده‌ایم.

ب) شاخص‌های کمی مثل GDP یا GNP مربوط به رشد و شاخص‌های کمی - کیفی مثل مصرف سوخت‌های فسیلی مربوط به توسعه است.

ج) در دوران قاجار، سیاست‌های رکودی و انقباضی به کار گرفته شده است.

۳ ۴۲

برای پاسخ به این سؤال نیاز است تا با کسر تورم از رشد تولید ناخالص غیرواقعی، میزان رشد واقعی را به دست بیاوریم:

$$-۴ = ۱۸ - ۲۲ \Rightarrow \text{رشد واقعی}$$

حال این اعداد را در فرمول نرخ رشد تولید می‌گذاریم تا تولید ناخالص داخلی واقعی سال جاری را به دست بیاوریم:

$$\frac{-۴}{۱۰۰} = \frac{X - ۵,۷۸۲,۰۰۰,۰۰۰}{۵,۷۸۲,۰۰۰,۰۰۰} \Rightarrow ۱۰۰X - ۵۷۸,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰$$

$$= -۲۳,۱۲۸,۰۰۰,۰۰۰ \Rightarrow ۱۰۰X = -۲۳,۱۲۸,۰۰۰,۰۰۰ + ۵۷۸,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰$$

$$\Rightarrow \frac{۵۵۵,۰۷۲,۰۰۰,۰۰۰}{۱۰۰} = \frac{۱۰۰X}{۱۰۰} \Rightarrow ۵,۵۵۰,۷۲۰,۰۰۰$$

با توجه به این‌که رشد منفی است، پس تولید ناخالص واقعی کاهش یافته است.

الف) تولیداتی که در داخل مرزهای یک کشور رخ ندهد،

۱ ۴۳

جزئی از تولید ناخالص داخلی نیست.

ب) در تولید ناخالص داخلی تنها کالاهایی محاسبه می‌شود که در همان سال به فروش برسد، نه سال بعد.

۱ ۴۴

الف) هر کشوری برای بهره‌مندی از مواهب رشد اقتصادی در آینده، باید چیزهایی را در زمان حال در اقتصاد فدا کند. (هزینه فرصت)

ب) اقتصاد مقاومتی، اقتصادی است پیشرفته، مردمی و دانش‌بنیان که در برابر تهدیدات و تکانه‌های داخلی و خارجی، مصون است.

۲ ۴۵ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

الف) رشد و توسعه در کشور ما، تنها بخشی از پیشرفت است، نه همه آن.

د) بعد از انقلاب سال ۱۳۵۷ خواسته‌های امام خمینی (ره) و مردم در خطوط کلی قانون اساسی تجلی یافت.

علوم و فنون ادبی

۴۶ ۲ در دهه ۶۰ از نویسندگانی هم‌چون محمود دولت‌آبادی با رمان

«روزگار سپری‌شده مردم سال‌خورده»، احمد محمود با رمان «مدار صفر درجه» و «زمین سوخته»، اسماعیل فصیح با رمان «زمستان ۶۲»، هوشنگ گلشیری با داستان «آینه‌های دردار» و دیگران که کار نویسندگی را در دوره‌های پیش آغاز کرده بودند، می‌توان نام برد. (سفر ششم: علی مؤذنی)

۴۷ ۲ نام اثر مورد نظر: آتش خاموش

۴۸ ۳ شاعر سؤال بندهای آغازین ققنوس نیماست که در سال

۱۳۱۶ شمسی سروده شده است.

۴۹ ۴ بو: ۱- رایحه ۲- امید و آرزو

۵۰ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) ایهام تناسب: بر (مصراع دوم): ۱- آغوش (معنی مورد نظر) ۲- ثمر (معنی غایب / تناسب با «باغ»)

۲) ایهام تناسب: میان (اول): ۱- میانه (معنی مورد نظر) ۲- کمر (معنی غایب / تناسب با «کمر» و «میان» (دوم))

۴) ایهام تناسب: تنگ (اول): ۱- بار شکر (معنی مورد نظر) ۲- مقابل فراخ (معنی غایب / تناسب با «گره و تنگ»)

۵۱ ۳ ایهام تناسب: روی: ۱- رویه و سطح (معنی درست) ۲- چهره (معنی نادرست / تناسب با «دست»)

اغراق: این‌که در اثر برداشتن استخوان شاعر، آتش از بال‌ها برخیزد.

۵۲ ۱ بررسی ابیات:

الف) ایهام: دار: ۱- خانه ۲- چوبه دار

ب) ایهام: راست: ۱- به راستی ۲- راست‌قامتی

ج) ایهام: مهر: ۱- محبت ۲- خورشید

د) ایهام: سودا: ۱- عشق ۲- سیاه ۳- معامله

ه) ایهام: دل‌نشین: ۱- دلپذیر ۲- دلدوز و بر دل‌نشیننده (صفت تیر)

۵۳ ۳ ایهام: دور از رخت: ۱- در هجران رخ تو ۲- از رخ تو دور باشد.

ایهام تناسب: طاق (دوم): ۱- بی‌مانند و یکتا (معنی مورد نظر) ۲- سقف محدب (معنی غایب / تناسب با ابرو و طاق اول)

۵۴ ۳ تقطیع ابیات سؤال:

بلند بودن هجای پایان مصراع

(۲)

به کار بردن فاعلاتن به جای فعلاتن (۱)

من	خ	ذ	ر	می	گ	ن	مَز	عشقی	و	لی	فا	ی	د	نیست
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-
خ	ذ	ر	ز	بی	ش	ب	لا	یی	ک	س	ز	جا	م	نست
U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-

↑ (۳)

بلند بودن هجای پایان مصراع

به کار بردن فاعلاتن به جای فعلاتن (۴)

(۵) ابدال

آ	ف	ت	سینل	پ	هم	سا	ی	ر	سا	ند	رو	زی
-	U	U	U	U	-	-	U	U	-	-	-	-
سخت	با	ری	ذ	ن	این	این	ک	بر	با	م	م	نست
U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U

↑ (۷)

بلند بودن هجای پایان مصراع

۵۵ ۳ تقطیع گزینه (۳):

با	ت	خ	یا	ت	زن	د	گی	بی	ت	ف	نا	و	م	د	نا
-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	U	-	-
ز	ک	ا	یا	ف	تا	پ	جان	بی	ت	ب	و	د	ف	س	د
-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	U	-	-

تقطیع سایر گزینه‌ها:

(۱)

با	ل	پ	او	چ	خش	ب	و	د	گف	ت	ش	نی	د	ما	ج	را
-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	-	U	U	-	U	-	-
خا	ص	ک	در	گ	شا	ی	د	گو	ید	خا	چ	ان	د	را	-	-
-	U	U	-	U	-	U	-	U	-	-	-	-	-	U	-	-

↑ ابدال

↑ تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

مفاعِلن

مفتعلِن

مفاعِلن

مفتعلِن

(۲)

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند بلند بودن هجای پایان نیم مصراع

ما	کا	ن	ز	ز	سی	میم	دش	من	گ	جا	ست	زر	را
-	-	U	U	U	-	U	-	-	U	-	U	-	-
از	ما	ر	س	سد	عا	دت	یا	ز	غ	دو	ی	ما	را
-	-	U	-	U	-	-	-	U	U	-	U	-	-

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

مفعول	فاعلان	مفعول	فاعلان
-------	--------	-------	--------

(= مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن)

(۴)

به کار بردن فاعلاتن به جای فعلان

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند حذف همزه

از	گ	ل	ب	ل	گر	بر	گ	ن	وا	می	ط	ل	بی	
-	U	U	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	
هم	چ	نی	در	گ	د	زر	بر	گ	ن	وا	با	ز	گ	دار
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-

به کار بردن فاعلاتن به جای فعلان بلند بودن هجای پایان مصراع حذف همزه

(= فاعلاتن فاعلاتن فعلان فعلان)

۵۶ | ۴ تقطیع گزینه (۴):

آب	گه	کر	دی	پ	تن	را	ست	ب	لا	ح	س	فر
-	-	-	-	U	-	-	U	U	-	U	-	-
گ	له	ها	دی	پ	سر	دش	ن	ز	دی	بر	م	پای
U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-	U	-

قلب

مفتعلن	فاعلان	مفتعلن	فاعلان
--------	--------	--------	--------

۵۷ | ۲ در وزن «مفعول فاعلاتن // مفعول فاعلاتن» امکان به کارگیری اختیار ابدال وجود ندارد.

۵۸ | ۳ تقطیع گزینه (۳):

حذف همزه

گر	ی	گ	نم	تا	م	گر	زب	ز	ا	شا	زت	گ	نی
-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-	U	-
و	لی	ز	با	را	ن	من	غم	ن	خ	رد	طا	ق	ث
-	U	-	-	-	U	-	-	U	U	-	-	U	-

قلب

مفتعلن	فاعلان	مفتعلن	فاعلان
--------	--------	--------	--------

بلند بودن هجای پایان مصراع

۵۹ | ۱ تقطیع گزینه (۱):

آ	گ	رت	دب	و	ط	بب	عت	ش	ک	ند	پند	چ	ی	عقل
U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-
چ	گ	ند	آ	هو	ی	وحشی	چ	ش	د	ود	صید	د	پ	لنگ
U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-

فاعلان	فاعلان	فاعلان	فاعلان
--------	--------	--------	--------

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲)

به کار بردن فاعلاتن به جای فعلان

رو	ح	را	کس	ند	گ	ند	دست	ش	نف	س	خ	سیس	
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-
عا	ق	لا	آ	پ	ن	ی	چیل	ند	ف	رس	تند	ب	زنگ
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-

فاعلان	فاعلان	فاعلان	فاعلان
--------	--------	--------	--------

به کار بردن فاعلاتن به جای فعلان

(۳)

به کار بردن فاعلاتن به جای فعلان

رو	ب	زین	قب	ل	ب	گر	دای	ک	ند	ما	زی	ند	ب	ود
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-
رو	ب	مح	را	ب	ند	ظر	در	ع	ق	ب	شا	ه	د	شنگ
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-

فاعلان	فاعلان	فاعلان	فاعلان
--------	--------	--------	--------

به کار بردن فاعلاتن به جای فعلان

۷۸ ۴ وزن گزینه (۴): مفعول فاعلاتن // مفعول فاعلاتن (= مستفعلن فعلون // مستفعلن فعلون)

وزن سایر گزینه‌ها:

- (۱) مفاعیل فاعلاتن // مفاعیل فاعلاتن
(۲) مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن
(۳) مفتعلن مفاعیل // مفتعلن مفاعیل

۷۹ ۱ وزن گزینه (۱): مفعول فاعلاتن // مفاعیل فاعلن

وزن سایر گزینه‌ها:

- (۲) مفعول مفاعیلن // مفعول مفاعیلن (= مستفعل مفعولن // مستفعل مفعولن)
(۳) مفتعلن فاعلن // مفتعلن فاعلن
(۴) فَعَلات فاعلاتن // فَعَلات فاعلاتن

۸۰ ۲ تقطیع گزینه (۲):

گَر	دِ	اَلَم	دَر	عِش	قِ	تِ	دِی	وَا	نِ	شُد	عِی	بِش	مَ	کُن
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
بَد	ر	بِی	نُف	صَا	نُ	زَر	بِی	عِی	بُ	کُل	بِی	خَا	ر	نِیست
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن

وزن مشترک سایر گزینه‌ها: مفتعلن مفاعیلن // مفتعلن مفاعیلن

۷۱ ۳ با توجه به ویژگی‌هایی چون «به کار گرفتن آرایه‌های اسلوب معادله و تمثیل»، «نظام تک‌بیتی» و «کاربرد واژه‌های چون بخیه در شعر» می‌توان ابیات سؤال را متعلق به یکی از شاعران سبک هندی (مثل صائب تبریزی) دانست.

۷۲ ۴ طولانی بودن جملات، یکی از ویژگی‌های زبانی رایج سبک نثر دوره هندی است.

۷۳ ۱ اضافه تشبیهی: رخس امل / عرصه تقلید / میدان حقایق (۳ مورد)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) خار جفا / نهال مودت (۲ مورد)
(۳) برگ عیش / گلستان روزگار (۲ مورد)
(۴) پسته دهان (۱ مورد)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) کبوتر: استعاره از دل عاشق / شاهین: استعاره از معشوق
(۲) گلبرگ: استعاره از رخ معشوق / سنبل: استعاره از زلف معشوق
(۴) نرگس [در مصراع اول]: استعاره از چشم معشوق

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) «آتش در خرمن کسی زدن»: کنایه از نابود کردن او / «جگرسوز» کنایه از بسیار آزاردهنده
(۳) «عنان از چنگ شدن»: کنایه از بی‌اختیاری و از خود بی‌خودی
(۴) «خوشه‌چینی»: کنایه از تهی دستی / «خرمن‌سوز» کنایه از بی‌اعتنایی به امور دنیوی

۷۶ ۴ اضافه تشبیهی: لعل لب

اضافه استعاری: —

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) اضافه تشبیهی: ملک قناعت
اضافه استعاری: عنان عزم
(۲) اضافه تشبیهی: بار غم
اضافه استعاری: روی زمین / پشت فلک
(۳) اضافه تشبیهی: گوی مقصود / چوگان قناعت
اضافه استعاری: پنجه نفس / بازوی ریاضت

۷۷ ۴ وزن مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): مفتعلن مفاعیلن //

مفتعلن مفاعیلن

وزن سایر گزینه‌ها:

- (۱) مفتعلن فاعلاتن // مفتعلن فع
(۲) مفتعلن مفعولن // مفتعلن مفعولن
(۳) مفتعلن مفتعلن // مفتعلن مفتعلن

۸۷ ۲ با ظهور جهان متجدد، دولت‌هایی با هویت‌هایی براساس قومیت و نژاد تشکیل شدند. در دوران متجدد، سیاست رایج هویتی، مدل همانندسازی بود، در حالی‌که الگوی مطلوب فرآنی، تکثر و تنوع نژادی و زبانی در عین وحدت و همدلی است.

۸۸ ۴ رقابت امری ضروری است اما نقطه شروع رقابت یکسان نیست:

طرفداران قشربندی اجتماعی (مدل لیبرالیستی)

رعایت میانه‌روی ضروری است: طرفداران عدالت اجتماعی

نکته: رویکرد عدالت اجتماعی، یک رویکرد میانه‌رو است و به این ترتیب نه با رهاسازی مطلق موافق است، نه با کنترل مطلق.

تمام وسایل تولید در مالکیت عموم است: مخالفان قشربندی اجتماعی (مدل کمونیستی)

۸۹ ۳ جامعه‌شناسی انتقادی با پذیرش رویکرد تفسیری، معتقد است

که تمام معانی و ارزش‌ها، حاصل اراده افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها است؛ پس چون هر فرد، گروه و فرهنگی اراده مخصوص به خود را دارد، معانی ویژه‌ای برای خود خلق می‌کند.

۹۰ ۱ جامعه‌شناسی تفسیری و تبیینی هر دو محافظه‌کارند و به

همین دلیل انسان را در برابر شرایط موجود، منفعل می‌کنند.

سن و هوش هر دو، از تفاوت‌های رتبه‌ای و نابرابری‌های طبیعی هستند.

مدل عدالت اجتماعی و مدل لیبرالیستی در حوزه رقابت، مشترک‌اند.

۹۱ ۴ قدرت دارای مقبولیت، قدرتی است که بدون استفاده از تهدید

و با رضایت طرف مقابل به دست می‌آید.

قدرت مشروع قدرتی است که براساس یک نظام عقیدتی و ارزشی خاص اعمال شود.

الف) زندانی کردن یک مجرم: قدرت مشروع و غیرمقبول

ب) تشویق شاگرد اول کلاس: قدرت مقبول و مشروع

ج) نظام‌های دیکتاتوری در کشورهای غربی: قدرت نامشروع و غیرمقبول

۹۲ ۲ خواست و اراده افراد: مدار مقبولیت، خواست و اراده افرادی

است که قدرت بر آن‌ها اعمال می‌شود؛ همچنین در قدرت و تبعیت با رضایت کاری می‌کنیم که افراد با میل و رضایت درونی خود مطابق خواسته ما عمل کنند.

ایدئولوژی‌های ساختگی: اگر قدرت مبتنی بر ایدئولوژی‌های ساختگی باشد، مشروعیت دروغین دارد.

دین‌مداری یا دنیامداری: ارسطو از دو معیار تعداد افراد تصمیم‌گیرنده و روش تصمیم‌گیری استفاده کرده است و فابری علاوه بر این دو معیار، از یک معیار دیگر به نام دین‌مداری یا دنیامداری نیز استفاده می‌کند.

منابع قدرت	ابزار اعمال قدرت	ارزش‌های اجتماعی	مثال	موارد نقض
شخصیت	تنبیهی	قدرت	هرکول و شارل دوگل	ناپلئون بناپارت
مالکیت	تشویقی	ثروت	فئودال‌ها و کارخانه‌داران	سهامداران شرکت‌های بزرگ
سازمان	اقتناعی	دانش	نظام مهندسی	مدیران خیره‌ها

۸۲ ۲ بررسی گزینه‌ها:

(۱) درست - درست

(۲) نادرست (این نظام تنها حقایق و فضایی را که مستقل از خواست مردم باشد، به رسمیت نمی‌شناسد، نه همه حقایق را). - درست

(۳) درست - درست

(۴) نادرست (آزادی مهم‌ترین ارزش اجتماعی لیبرال دموکراسی است). - نادرست (در این نظام فقط می‌توان از مقبولیت قدرت حرف زد).

۸۳ ۴ عبارت‌های «ب» و «ج» مربوط به رویکرد تفسیری و

عبارت‌های «الف» و «د» مربوط به رویکرد تبیینی نسبت به پدیده سیاست است.

۸۴ ۳ بررسی گزینه‌ها:

(۱) درست - نادرست (قدرت مستقلاً دارای اهمیت شد). - نادرست (شخصیت)

(۲) درست - درست - نادرست (مالکیت)

(۳) درست - درست - درست

(۴) درست - نادرست (قدرت وجه عینی و محسوس سیاست است). - درست

۸۵ ۱ بررسی گزینه‌ها:

(۱) درست - درست - درست

(۲) درست - نادرست - درست

(۳) درست - درست - نادرست

(۴) نادرست - نادرست - نادرست

۸۶ ۴ روش جامعه‌شناسی تفسیری: تفسیر و نگاه از درون

موضوع جامعه‌شناسی تبیینی: پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی (ردگزینه‌های (۲) و (۳))

هدف جامعه‌شناسی انتقادی: انتقاد از وضع موجود، تجویز وضع مطلوب و ارائه پیشنهادها و راه‌حل برای رسیدن به آن (ردگزینه (۱))

۹۸ ۱ الف) راه گسترش هر فرهنگ، شناختن یا تفکر، پذیرفتن و عمل کردن به آن است.

ب) کاهش جمعیت به معنای محدود شدن گستره آن و زمینه‌ساز تسلط جهان‌های اجتماعی دیگر است.

ج) اولین شرط بقای هر جامعه، جمعیت آن است.

۹۹ ۱ ایران، آرمان بازسازی هویت اقتصادی خود را با ۱- اجرای قانون اساسی و ۲- سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، تعقیب می‌کند.

کشورهایی که مورد تهاجم استعمارگران قرار گرفته‌اند، واکنش‌هایی را از خود نشان می‌دهند؛ زیرا اقتصاد، روزنه ورود استعمار و نابودی هویت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع است.

۱۰۰ ۲

علت	معلول
افزایش تعداد یهودیان و اجرای طرح‌های توسعه‌طلبانه در فلسطین اشغالی	۱- حذف فیزیکی اعراب مسلمان ۲- آواره کردن آن‌ها ۳- جذب یهودیان مهاجر
تأمین سلطه اروپاییان در قاره آمریکا	نسل‌کشی در این مناطق
پذیرش رویکرد سکولار در جوامع غیرغربی	پیدایش هویت سرمایه‌داری در جوامع غیرغربی

۱۰۱ ۲ جنبش عدالتخانه از آن جهت که ساختار سیاسی جامعه را تغییر داد، یک انقلاب اجتماعی بود و منورالفرکان در جریان بست‌نشینی در سفارتخانه انگلستان، نام مشروطه را برای آن برگزیدند.

۱۰۲ ۳ در جنبش عدالتخانه، هدف اصلاح شیوه زمامداری و به دنبال آن تأسیس مجلسی بود که قوانین عادلانه را تدوین کند و شاه را ملزم سازد تا در چارچوب قوانین عادلانه الهی عمل کند. در فقه اجتماعی و سیاسی تشیع، این نوع حاکمیت آرمانی نبود. (در واقع این نوع حاکمیت تمام آن‌چه که مورد نظر فقه اجتماعی تشیع برای حاکمیت مطلوب است را برآورده نمی‌کرد).

۱۰۳ ۱

فعالیت اجتماعی - سیاسی	ویژگی	نمونه تاریخی
مقاومت منفی	همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه	تدوین رساله‌های جهادیه
فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی	اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت	جنبش تنباکو
انقلاب اجتماعی	تغییر ساختار سیاسی	جنبش عدالت‌خانه، انقلاب مشروطه

۹۳ ۳ لیبرالیسم به معنای اباحت و مباح دانستن همه امور برای انسان‌ها است. دموکراسی به معنای حاکمیت مردم است.

پس لیبرال دموکراسی، نظامی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد. این نظام، با رویکرد دنیوی و این‌جهانی فرهنگ غرب سازگار است.

۹۴ ۱ تأثیر نظام فرهنگی بر نظام سیاسی: نظام فرهنگی عقاید، ارزش‌ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی را تعیین می‌کند و اگر عملکرد نظام سیاسی در جهت این عقاید باشد، نظام فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را تأمین می‌کند و برعکس اگر نظام سیاسی از اصول و ارزش‌های فرهنگی عدول کند، نظام فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را کاهش می‌دهد.

تأثیر نظام سیاسی بر نظام فرهنگی: اگر نظام سیاسی به ارزش‌های جامعه وفادار بماند با استفاده از مدیریت سیاسی خود، به توسعه فرهنگ کمک می‌کند و اگر از ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگی دور بماند، زمینه تعارضات و بحران‌های فرهنگی و هویتی را به وجود می‌آورد.

۹۵ ۲ قدرت اجتماعی زمانی پدیدار می‌شود که فرد بتواند برای رسیدن به هدف خود بر اراده و آگاهی دیگران اثر بگذارد و کار ارادی آن‌ها را به خدمت بگیرد. برای این‌که بتوانیم کار ارادی دیگران را به خدمت بگیریم، باید تبعیت آن‌ها را جلب کنیم.

اقتدار، قدرتی است که با مقبولیت همراه باشد و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد.

هر زمان قدرت برای رسیدن به هدفی معین سازمان پیدا کند، سیاست به وجود می‌آید؛ به همین دلیل سیاست را اعمال قدرت سازمان یافته برای رسیدن به هدفی معین می‌نامند.

نکته: نظام سیاسی مجموعه سازوکارهایی است که برای اعمال سیاست‌های جهان اجتماعی وجود دارند.

۹۶ ۳ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

الف) در صورتی که جهان اجتماعی با کاهش یا رشد جمعیت روبه‌رو شود، نهاد سیاست که مسئولیت هماهنگی نهادها را بر عهده دارد، برای حل مشکل جمعیت چاره‌اندیشی می‌کند.

ب) برخی کشورهای سلطه‌گر غرب که اقتصاد را اساس همه‌چیز می‌دانند، پاشنه آشیل ایران اسلامی را اقتصاد آن می‌دانند.

۹۷ ۴ اقتصاد وابسته به نفت حالت ناپایداری را به وجود می‌آورد که در آن افراد احساس رفاه بیشتر به صورت کوتاه‌مدت همراه با نوسانات شدید دارند.

زبان عربی (اختصاصی)

■ مناسب‌ترین گزینه را در جواب برای ترجمه یا تعریب یا واژگان مشخص

کن. (۱۱۹ - ۱۱۱):

۱۱۱ ۴ ترجمه کلمات مهم: لِيُنْفِقُ: باید انفاق کند / ذوسعة: توانمند

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) «چون» اضافی است.

(۲) برای این‌که «لِيُنْفِقُ» فعل امر است.

(۳) دارای توانایی «توانمند»، باید انفاق می‌کرد «باید انفاق کند»

۱۱۲ ۲ ترجمه کلمات مهم: ما أَجْمَلُ: چه زیباست / يُقَفِّةً: دانا کند /

إِنَّمَا: فقط، تنها

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) آن‌چه زیباتر است «چه زیباست»، آن را به جاهل یاد دهد «نادان را

دانا کند»، «إِنَّمَا» در جای درستی ترجمه نشده است.

(۳) دانشی «دانش»؛ «العلم» معرفه است، «آموخته» «بیاموزد»، نادانی

«نادان»؛ «الجاهل» معرفه است.

(۴) بسیار زیباست «چه زیباست»، برانگیخته است «برانگیخته شده

است»؛ «بُعِثَ» مجهول و «النَّبِيُّ» نائب فاعل است.

۱۱۳ ۲ ترجمه کلمات مهم: لَمْ يَقْبَلِ الْوَالِدُ ... إِلَّا ...: پدر نبوسید ...

مگر ...، (با) پدر فقط ... را بوسید / مین اولاده: از فرزندانش / ابْنَةُ الصَّغِيرِ: پسر

کوچکش را / انزَعَجَ النَّبِيُّ (ص): پیامبر (ص) آزرده شد / قَالَ: فرمود، گفت /

لَمْ: برای چه / تَفَرَّقَ: تفاوت می‌گذاری، تبعیض قائل می‌شوی

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) «مین اولاده» ترجمه نشده است، «لَمْ تَفَرَّقَ» کاملاً اشتباه ترجمه شده

است.

(۳) عبارت حصر است و اگر مثبت ترجمه می‌شود باید همراه واژه حصر «فقط،

تنها» بیاید، «انزَعَجَ» لازم است: آزرده خاطر شد، «تَفَرَّقَ» مضارع است نه

ماضی (چرا تفاوت گذاشتی = لَمْ فَرَّقْتَ)، زائد بودن «پس»

(۴) «مین» ترجمه نشده است، ضمیر «كَ» در «بَيْنَ أَوْلَادِكَ» ترجمه نشده است.

۱۱۴ ۴ ترجمه کلمات مهم: مِّنْ مَّهْدَاتِ الطَّبِيعَةِ: از تهدید

کننده‌های طبیعت / الأمطار: باران‌ها (جمع المَطَر) / الحَمْضِيَّةُ: اسیدی / الَّتِي:

که / يُسَبِّئُهَا تَلَوُّثُ الْهَوَاءِ: آلودگی هوا باعث آن می‌شود

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) «طبیعی» نادرست است، «الطَّبِيعَةِ» صفت نیست بلکه مضاف‌إلیه است،

«باعث آلودگی هوا می‌شود» نادرست است.

(۲) «بارش» نادرست است: الأمطار: باران‌ها، «سبب آلوده شدن هوا می‌شود»

نادرست است.

(۳) «تهدیدکننده‌های طبیعی» نادرست است: تهدیدکننده‌های طبیعت،

«الأمطار» جمع است نه مفرد.

۱۰۴ ۴ انقلاب اسلامی ایران، بازگشت مردم ایران به حرکت ناتمامی بود

که در مشروطه آغاز کرده بودند.

منظور از فعالیت رقابت‌آمیز، ورود فعال به عرصه زندگی اجتماعی و سیاسی در

جهت رقابت با قدرت حاکم است.

تعامل عالمان شیعی با قاجار، براساس مقاومت منفی بود.

۱۰۵ ۳ مقاومت منفی (تدوین رساله‌های جهادیه) ← فعالیت

رقابت‌آمیز اصلاحی در قالب اصلاح رفتار (جنبش تنباکو) ← تغییر ساختار و

انقلاب اجتماعی (جنبش عدالتخانه و مشروطه) ← شکست رهبران دینی

در انقلاب مشروطه ← بازگشت به مقاومت منفی ← بازگشت به فعالیت

رقابت‌آمیز (اعتراض امام خمینی (ره) به کاپیتولاسیون و رفتار استعماری شاه

← انقلاب اجتماعی (انقلاب اسلامی ایران)

۱۰۶ ۴ بررسی گزینه‌ها:

(۱) درست - درست

(۲) درست - درست

(۳) نادرست (کشورهای غیرغربی صحیح است). - درست

(۴) درست - نادرست (به جای انقلاب فرانسه، رنسانس صحیح است.)

۱۰۷ ۲ روشنفکران نسل دوم در کشورهای اسلامی، عقیده داشتند

مسائلی که در جهان اسلام رخ می‌دهد از نوع مشکلاتی است که در نظام

لیبرالیسم غربی اتفاق افتاده و برای مواجهه با غرب باید رویکرد مارکسیستی

و سوسیالیستی داشت. این گروه در خصوص مسئله فلسطین، اقدام به

تشکیل جبهه مقاومت و پایداری کردند و گروه‌های مبارز فلسطینی به این

رویکرد ملحق شدند.

۱۰۸ ۱ عبارت‌های «الف» و «ب» مربوط به نظریه پایان تاریخ

فوکویاما و عبارت‌های «ج» و «د» مربوط به نظریه جنگ تمدن‌ها هستند.

۱۰۹ ۱ الف) دولت‌های غربی سلسله انقلاب‌های کشورهای عربی را

که حکایت از بیداری اسلامی داشت، بخشی از فرآیند غربی شدن این کشورها

بیان کردند و آن را بهار عربی نامیدند.

ب) قسمت دوم همه گزینه‌ها صحیح است.

ج) بیداری اسلامی حاصل انتقال بیداری از سطح نخبگان به سطح عامه

مردم است و محدود به سطح خاصی از جامعه نمی‌شود.

۱۱۰ ۳ تبلیغ معنویت‌های کاذب و سکولار در کشورهای غربی به

منظور جبران خلأهای معنوی فرهنگ غرب، صحیح است.

■ متن زیر را با دقت بخوان سپس متناسب با آن به سؤالات آمده پاسخ بده
(۱۲۴ - ۱۲۰):

زبان یک وسیله ارتباطی میان موجودات زنده است و زبانی که انسان از آن برای بیان آن چه درونش است یا برای ارتباط یا غیر از آن‌ها استفاده می‌کند به فرهنگش (انسان) و ارتباط آن (زبان) با دیگر زبان‌ها از قدیم تاکنون مرتبط است. همان‌طور که می‌بینیم زبان‌شناسان اقدام به پژوهش‌هایی فراوان دربارهٔ مثل‌هایی کرده‌اند که میان هر امتی رواج یافته و آن‌ها چیزهایی هستند که تعبیر می‌کنند با کلامی بلیغ‌تر و شیواتر از آن چه که گوینده مدنظر دارد و بر مخاطب به شکل زیاد و سریع اثر می‌نهد. و اصل این مثل‌ها نزد هر ملتی به یک حادثهٔ تاریخی یا دینی یا اجتماعی باز می‌گردد که گوینده از آن مفهوم و مضمونش را قصد می‌کند، به گونه‌ای که بسیاری از شاعران در سروده‌هایشان یا نویسندگان در نوشته‌ها یا داستان‌هایشان از آن‌ها بهره برده‌اند. و اما عمدهٔ مردم نیز گاهی آن‌ها را به کار می‌گیرند. خواه در گفت و گوهای روزمره‌شان یا تابلوهایی که در آن‌ها، آن مثل‌ها نوشته شده بر روی دیوار خانه‌ها برای تزئین یا توجه به آن‌ها آویخته می‌شود.

۱۲۰ ۱ ترجمهٔ گزینه‌ها:

- ۱) هم‌چنان در جهان برخی زبان‌ها بر برخی دیگر اثر می‌گذارند.
- ۲) زبان، برگرفته از مثل‌هاست.
- ۳) اگر گوینده تأثیر سریع‌تری بر مخاطبش می‌خواهد، هیچ نیازی به ذکر یک مثل نیست.
- ۴) تابلوهایی از مثل‌ها در منازل قرار داده می‌شود تا مردم از آن‌ها در گفت و گوهای روزمره‌شان استفاده کنند.

۱۲۱ ۴ [گزینه] نادرست را دربارهٔ مثل‌ها مشخص کن:

ترجمهٔ گزینه‌ها:

- ۱) به دلیل ویژگی‌های خاص و معانی ارزشمندشان توجه زبان‌شناسان را برانگیخته است.
- ۲) در آن آن چه که را توجه‌شان را جلب می‌کند و ما را به نمونه‌هایی تربیتی که راهنمایی می‌کند، می‌یابیم.
- ۳) در آن در واژگانی اندک، جملات بلیغ و شیوایی هست.
- ۴) آن‌ها بین امت‌ها مشترک‌اند و اختلافی در میان آن‌ها نمی‌یابیم.

۱۲۲ ۲ ترجمهٔ گزینه‌ها:

- ۱) زبان به انسان‌ها منحصر نیست، چرا که همهٔ موجودات زبان ویژه خود را دارند.
- ۲) کم‌تر می‌بینیم که مردم در زندگی‌شان مثل‌ها را به کار بگیرند به دلیل دشواری‌شان در بیان.
- ۳) فرهنگ بر شکل‌گیری مثل‌ها بسیار اثر گذاشته است.
- ۴) می‌بینیم که مثل‌ها در نظم و نثر، به کار گرفته شده‌اند.

۱۱۵ ۱ ترجمهٔ کلمات مهم: کثیری من الناجحین: بسیاری از افراد

موفق / وُلِدُوا: متولد شدند، به دنیا آمدند / فقیران، اما این‌جا معنای «فقیر» می‌دهد. / أو: یا / مُعَوِّقِينَ: معلولان، اما این‌جا معنای «معلول» می‌دهد. / المشاكل: مشکلات / لم تَمَعَهُمْ: آنان را بازداشت، مانع آنان نشد / تَيْسِلِ الأهداف: رسیدن به اهداف

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- ۲) «بیشتر = أكثر!»؛ «در فقر یا معلولیت» نادرست است و باید به صورت حال ترجمه شود، ضمیر «شان» اضافی است، «هرگز» معادلی ندارد، «تیل» مربوط به موفقیت (التَّجَاح) نیست!
- ۳) «أو: یا» نه «و!»؛ «این» معادلی ندارد، «نتوانسته است» معادلی ندارد، «تیل» در جای نادرست ترجمه شده است.
- ۴) «بیشتر» نادرست است، «أو: یا»، «در هنگام تولد ... بوده‌اند» ترجمهٔ نادرستی از فعل «وُلِدُوا» است، «أو: یا»

۱۱۶ ۲ بررسی و ترجمهٔ سایر گزینه‌ها:

- ۱) ترجمه: «همانند مخلصان خداوند را عبادت کنید!»
- ۳) «قُدْرَات» جمع است نه مفرد؛ توانایی‌ها، «إِدْرَاكًا» مفعول مطلق تأکیدی است و در ترجمه باید با قیدهایی مانند: حتماً، قطعاً، بی‌شک، و ... ؛ ترجمه: «هر کس به توانایی‌های خود تکیه کند، حتماً به موفقیت دست می‌یابد!»
- ۴) قید «حتماً» اضافی است، ضمیر «تان» اضافی است و معادلی ندارد، ترجمه: درس‌هایتان را دقیق مطالعه کنید تا در امتحانات موفق شوید.

۱۱۷ ۱ «كَانَ + فعل مضارع» معادل ماضی استمراری است؛ كَانْ يُعِينُ:

کمک می‌کرد

۱۱۸ ۴ گزینه (۴) «صاز: شد» نادرست است، دقت کنید در گزینه (۳)

«كَانَ» در برخی عبارات می‌تواند معنای مضارع داشته باشد. بنابراین گزینه (۳) نادرست نیست.

۱۱۹ ۲ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- ۱) ترجمه: گنج: آن چه با آن روی تخته سیاه و مانند آن نوشته می‌شود! (✓)
- ۲) ترجمه: کور: کسی که بینایی ضعیفی دارد و مؤنث آن: «الأعمیة» است! (✗)؛ کور ضعف بینایی ندارد. فاقد قدرت بینایی است. ضمناً مؤنث آن: «العمیاء» است.
- ۳) ترجمه: گر: کسی که هیچ قدرت شنیداری ندارد و مؤنث آن «الصماء» است! (✓)
- ۴) ترجمه: کمربند: آن چه دور وسط انسان قرار داده می‌شود و جمع آن «الأحزِمَة» است! (✓)

تاریخ

۱۳۱ ۴ از کودتای سپاه ۱۲۹۹ تا ۱۳۰۴ و تشکیل مجلس مؤسسان

← ۵ سال

بعد از کودتا به عنوان فرمانده ارتش لقب سردار سپه گرفت. از فاصله سال‌های ۱۳۰۰ تا ۱۳۰۲ در سمت وزارت جنگ بود و از سال ۱۳۰۲ تا ۱۳۰۴ به نخست‌وزیری منصوب شد.

۱۳۲ ۲ پس از سرکوبی شورش خزل و بعضی شورش‌های پراکنده دیگر،

با توجه به امنیتی که رضاخان به وجود آورده بود، محبوبیت او افزایش یافت.

۱۳۳ ۳ شرایط نابسامان ایران در اواخر قاجار، قدرت ایلات را افزایش

داد و منجر به بروز شورش آن‌ها در برخی مناطق شد. رضا شاه با هدف مهار کردن نیروی رزمی عشایر، اقدام به اسکان اجباری آن‌ها نمود.

۱۳۴ ۳ نظام حکومتی ایتالیا پیش از موسولینی، پادشاهی مشروطه

بود. پادشاه ایتالیا به تشویق صاحبان صنایع، زمین‌داران و نظامیان که خواستار ایجاد دولتی مقتدر بودند، موسولینی را به نخست‌وزیری منصوب کرد.

۱۳۵ ۳ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

(ج) بعد از جنگ جهانی دوم، قدرت سیاسی از اختیار امپراتور و فرماندهان نظامی خارج شد.

(د) در جنگ جهانی اول، ژاپن در کنار اتریش - مجارستان، آلمان و ایتالیا جزء کشورهای اتحاد مثلث بود و در جنگ جهانی دوم به همراه آلمان و ایتالیا دولت‌های محور را تشکیل داد.

۱۳۶ ۴ کشور انگلستان بعد از جنگ جهانی اول، بیشترین سهم را از

تقسیم دنیا میان فاتحان به دست آورد.

۱۳۷ ۳ دولت انگلستان پس از خرید ۵۱ درصد سهام شرکت نفت

پارس و انگلیس، حق نظارت کامل بر آن شرکت را به دست آورد.

۱۳۸ ۲ نمایندگان مخالف قرارداد الحاقی در مجلس شانزدهم،

ضمن مخالفت با این قرارداد، طرح ملی شدن صنعت نفت ایران را پیشنهاد کردند.

۱۳۹ ۱ دولت دکتر مصدق برای مقابله با تهدیدها و تحریم‌های

اقتصادی انگلستان، برنامه اقتصاد بدون نفت را اجرا کرد.

۱۴۰ ۴ در پی مخالفت محمدرضا شاه با درخواست دکتر مصدق مبنی

بر واگذاری وزارت جنگ و فرماندهی ارتش به او، مصدق استعفا نمود و شاه نیز احمد قوام را مأمور تشکیل دولت کرد. این اقدام با مخالفت گسترده عمومی مواجه شد و به قیام ۳۰ تیر ۱۳۳۱ انجامید، در نتیجه شاه به استعفا قوام و بازگشت مصدق رضایت داد.

■ گزینه نادرست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۱۲۴ و ۱۲۳):

۱۲۳ ۴ معرفة (علم) ← نكرة

۱۲۴ ۱ تفعّل ← تفعّل

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سؤال‌های زیر مشخص کن (۱۳۰ - ۱۲۵):

۱۲۵ ۴ «تسافر» سفر کند، بر وزن «تفاعل» مضارع معلوم از باب

«مفاعلة» است.

۱۲۶ ۳ ترجمه آیه مبارکه عبارت: «انسان چیزی جز آن‌چه را تلاش

کرده است، ندارد.»

بررسی گزینه‌ها:

(۱) به مفهوم آیه شریفه نزدیک است.

(۲) هم‌مفهوم با عبارت سؤال است.

(۳) «خداوند کسی را تکلیف نمی‌دهد، جز به اندازه توانش!»؛ (ارتباطی به مفهوم عبارت سؤال ندارد.)

(۴) «هر آن‌چه (از خوبی) کسب کرده به سود خودش و هر چه (از بدی) به دست آورده به زیان خودش است.»

۱۲۷ ۲ ترجمه عبارت: «می‌خواهیم که دانش‌آموزان را از تنبلی

بازداریم، پس باید به آن‌ها بگوییم ...»

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) ترجمه: تنبلی نمی‌کنید در حالی‌که شما باهوش هستید. (فعل نهی می‌خواهیم نه فعل نفی). (×)

(۲) ترجمه: تنبلی نکنید اگر موفقیت را می‌خواهید. (✓)

(۳) ترجمه: بی‌گمان شما برای رسیدن به هدف‌ها تنبلی نکردید. (×)

(۴) ترجمه: نباید تنبلی کنید که موفقیت از آن‌ها دور می‌شود. (چون می‌خواهیم با دانش‌آموزان صحبت کنیم، باید از فعل مخاطب استفاده کنیم). (×)

۱۲۸ ۱ بررسی گزینه‌ها:

(۱) «لا یَرُدُّ» خبر «کان» از نوع فعل است. دقت کنید که «خائباً» حال است.

(۲) «مثالیّة» خبر «کنت» از نوع اسم است.

(۳) «نشیطین» خبر «صرنا» از نوع اسم است.

(۴) «مَنْ» خبر «لیس» از نوع اسم است.

۱۲۹ ۲ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) ترجمه: «به دانش‌آموزانم گفتم: باید خواندن ادامه‌دار داشته باشید.» / «لِـ» معنای «به» می‌دهد. «یَجِبُ عَلَیْكُمْ» گولتان نزنند.

(۲) ترجمه: «اگر می‌خواهد که نزد مردم محبوب شود، باید فروتن باشد» / «لِـ» در «فَلْيَكُنْ» از نوع «جازه» و امر است. جواب شرط اگر فعل امر باشد با «ف» شروع می‌شود.

(۳) ترجمه: «برای این‌که از زمان‌هایم بهتر استفاده کنم، اقدام به برنامه‌ریزی کردم.»

(۴) ترجمه: «مسلمانان تلاش می‌کنند تا به جایگاهی والا در دانش‌ها دست یابند.»

۱۳۰ ۱ «عاملي» امر باب «مفاعلة» و مصدرش «مُعَامَلَة» است نه

«تعامُل»!

۱۵۱ ۴ بررسی عبارت نادرست:

ج) در قرن نهم هجری هنوز حکومت صفوی تشکیل نشده بود. در سده نهم هجری، مشایخ صفوی درگیر رقابت سیاسی با قراقویونلوها و آق قویونلوها شدند.

۱۵۲ ۲ شاه عباس صفوی به منظور ایجاد ثبات سیاسی و برقراری نظم

و امنیت در داخل کشور، امرای سرکش و طغیانگر قزلباش را سرکوب کرد و قدرت سیاسی و نظامی آنان را کاهش داد.

۱۵۳ ۱ یکی از اقدامات شاه عباس اول به منظور بهبود وضع مردم و

رفاه و آسایش عمومی، گسترش مناسبات اقتصادی با کشورهای اروپایی بود، او همچنین به انگیزه بهره‌برداری از دانش نظامی و فنی اروپاییان و توسعه تجارت خارجی کوشید تا مناسبات دوستانه‌ای با کشورهای اروپایی برقرار کند.

۱۵۴ ۳ شاخص‌ترین چهره فلسفی عصر صفوی ملاصدرا

(صدرالمتألهین) از شاگردان شیخ بهایی و میرداماد بود. او فلسفه مشاء، اشراق، کلام و عرفان را در هم آمیخت و مکتب فلسفی «حکمت متعالیه» را بنا نهاد.

۱۵۵ ۲ نماد معماری صفوی، میدان نقش جهان است و مهم‌ترین

ویژگی آن شکوه و عظمت و کاربردهای متنوع آن بود.

۱۵۶ ۱ شاه اسماعیل صفوی با فتح هرات، کمال‌الدین بهزاد را با

خود به تبریز برد و به ریاست کتابخانه دربار منصوب کرد. بهزاد و شاگردانش با خلق آثار بی‌ظنیر و ترکیب مکتب هرات با عناصر جدید، مکتب تبریز را پایه‌گذاری کردند.

۱۵۷ ۳ شارلمانی هم‌چون پدر و نیای خود، با پاپ متحد شد و از او

در برابر دشمنان و رقیبانش پشتیبانی کرد. پاپ نیز لقب «امپراتور مقدس روم» را به او داد.

۱۵۸ ۳ جنگ‌های صلیبی با پیروزی مسلمانان و بیرون‌راندن

صلیبیان از آخرین پایگاهشان در سواحل شام پایان یافت.

۱۵۹ ۱ همه عبارت‌ها درباره اندیشه اومانیت‌ها، صحیح هستند.

۱۶۰ ۲ با کشف قاره آمریکا، خرید و فروش برده به سرعت افزایش

یافت؛ زیرا اروپاییانی که مزارع وسیعی را در آن قاره تصاحب کرده بودند به نیروی کار مجانی و ارزان نیاز داشتند. به همین دلیل پرتغالی‌ها تجارت برده از آفریقا به آمریکا را در انحصار خود گرفتند.

۱۴۱ ۴ هنر مادی متکی بر تجربه و دستاوردهای هنری بومیان

غرب فلات ایران بود. از دوره مادی، آثار هنری مختلفی به دست آمده که نشان می‌دهد، هنرمندان مادی در فلزکاری، جواهرسازی و سفالگری مهارت زیادی داشته‌اند.

۱۴۲ ۳ ویژگی‌های هنری دوره هخامنشی:

۱- تأثیرپذیری از دستاوردهای هنری اقوام و ملت‌های تابع آن حکومت

۲- نمایش شکوه شاهانه و تشریفات و تجملات درباری

۳- طبیعت‌گرایی و استفاده از عناصر موجود در طبیعت

نکته: رومیان هم‌زمان با اشکانیان و ساسانیان بودند.

۱۴۳ ۴ قدیمی‌ترین بناهای دوره هخامنشی که آثاری از آن‌ها

برجامانده، در پاسارگاد (اولین پایتخت هخامنشی) برپا شدند.

۱۴۴ ۳ پژوهشگران با مقایسه نقش برجسته‌های دوره هخامنشی با

دوران پیش از آن، دریافته‌اند که سنگ‌تراشان هنرمندی که در خدمت هخامنشیان بوده‌اند، از نقش برجسته‌های بین‌النهرین و به ویژه نقش برجسته‌های آشوری الهام و الگو گرفته‌اند.

۱۴۵ ۱ جامه‌های پر نقش و نگار و تزیین شده پادشاه و سپاهیان

در نقش برجسته‌ها، نشان می‌دهد که در عصر هخامنشی هنر بافندگی در اوج قرار داشته است.

۱۴۶ ۱ ظریف‌ترین آثار هنری دوران هخامنشیان را می‌توان در

فلزکاری‌های نفیس و جواهرات ممتازی یافت که اختصاصاً برای پادشاه و درباریان ساخته شده‌اند.

۱۴۷ ۳ از دوران اشکانی، نقش برجسته‌هایی باقی مانده، اما از نظر فنی

و هنری در سطح نقش برجسته‌های هخامنشی و ساسانی نیستند.

در دوره اشکانی، سفال‌ها طرح و نقش متنوعی نداشتند اما دارای لعابی اغلب به رنگ سبز بودند.

۱۴۸ ۱ در دوره ساسانی و اشکانی، طرح و نقشه شهرها به شکل

دایره بود.

۱۴۹ ۲ بررسی عبارت نادرست:

ه) مهم‌ترین آثار معماری دوره ساسانی را کاخ‌ها، آتشگاه‌ها، پل‌ها، کاروانسراها، قلعه‌ها و بندها تشکیل می‌دادند.

۱۵۰ ۲ معماری ساسانی با بنای کاخ اردشیر در فیروزآباد فارس آغاز

شد و با ساخت کاخ تیسفون به اوج رسید.

کاخ تیسفون به عنوان یکی از باشکوه‌ترین بناهای ساسانی، در کنار رود دجله ساخته شد، طاق یا ایوان کسری بخشی از آن کاخ بود.

جغرافیا

۱۶۱ | ۴

در پنجاه سال اخیر، تقاضای حمل و نقل مسافر و بار در جهان رشد چشمگیری داشته است. این تقاضا، هم به صورت کمی، یعنی تقاضای افزایش مسیرها و وسایل حمل و نقل و هم از نظر کیفی، یعنی بهبود سرعت، کاهش زمان و هزینه‌ها، رفاه و ایمنی بیشتر و ... بوده است.

۱۶۲ | ۳

مدیریت حمل و نقل عبارت است از کلیه فعالیت‌های برنامه‌ریزی و اجرایی با هدف بهینه کردن سامانه‌های حمل و نقل.

۱۶۳ | ۲

هر چه مسیر کوتاه‌تر باشد، هزینه‌ی احداث کم‌تر است و بالعکس ← مستقیم

هر چه حجم محموله بیشتر باشد، هزینه‌ی حمل آن کم‌تر می‌شود. ← معکوس
هر چه قیمت انرژی مصرف‌شده در یک شیوه‌ی حمل و نقل بیشتر باشد، هزینه‌ی حمل بیشتر می‌شود. ← مستقیم

۱۶۴ | ۴

برای رفتن از یک مکان به مکان‌های دیگر، هر چه تعداد نقاطی که بر سر راه قرار می‌گیرند کم‌تر باشد، قابلیت دسترسی آن مکان مطلوب‌تر است، زیرا تعداد نقاط بیشتر به معنای تراکم رفت و آمد و تأخیر زمانی بیشتر است. تنها عبارت «ج» نادرست است. زیرا، هزینه‌ی احداث مسیر به عواملی چون طول مسیر، موانع و میزان انحراف مسیر بستگی دارد.

۱۶۵ | ۲

به طور کلی در مدیریت و برنامه‌ریزی حمل و نقل به عواملی چون دسترسی، نوع و حجم محموله‌ها، سرعت و زمان انتقال، هزینه، تقاضا، ویژگی‌های طبیعی، محیط‌زیست و ایمنی توجه می‌شود.

بررسی گزینه‌ها:

۱) تأثیر ویژگی‌های طبیعی بر مدیریت سامانه‌های حمل و نقل

۲) نقش میزان و نوع تقاضا در مدیریت حمل و نقل

۳) تأثیر ویژگی‌های طبیعی بر مدیریت سامانه‌های حمل و نقل

۴) تأثیر ویژگی‌های طبیعی بر مدیریت سامانه‌های حمل و نقل

۱۶۶ | ۲

مخاطرات طبیعی از نظر منشأ شکل‌گیری:

۱- مخاطرات طبیعی با منشأ درون‌زمینی، که ناشی از فرایندهای درونی زمین هستند (دینامیک درونی) ← زمین‌لرزه، آتشفشان، سونامی (امواج ناشی از زمین‌لرزه‌های دریایی)

۲- مخاطرات طبیعی با منشأ برون‌زمینی، که ناشی از فرایندهای بیرون از زمین مانند فرایندهای اقلیمی هستند (دینامیک بیرونی) ← سیل، صاعقه، طوفان و خشکسالی

۱۶۷ | ۴

هر چه عمق کانونی زمین‌لرزه بیشتر باشد، یعنی امواج مجبور به پیمودن مسیر طولانی‌تری برای رسیدن به سطح باشند، تخریب و خسارت کاهش می‌یابد.

۱۶۸ | ۲

همگرایی صفحات عربستان و اقیانوس هند - اوراسیا موجب چین‌خوردگی و شکستگی بالای سرزمین ایران شده و در نهایت، علت اصلی لرزه‌خیزی آن منطقه است.

۱۶۹ | ۴

از آن‌جا که دما از سطح زمین به سمت عمق آن افزایش می‌یابد، در گوشته فوقانی، حرکت همرفتنی مواد موجب حرکت صفحات نسبت به هم می‌شود.

۱۷۰ | ۳

کانون زمین‌لرزه نقطه‌ای در عمق زمین است که در آن انرژی انباشته‌شده در سنگ برای نخستین بار آزاد می‌شود و گسل شروع به از هم گسیختن می‌کند.

۱۷۱ | ۲

عوامل طبیعی اثرگذار مانند آب، خاک، شیب زمین و ... نه تنها در پیدایش سکونتگاه‌ها، بلکه در تغییرات به وجود آمده در آن‌ها نقش دارد.

۱۷۲ | ۳

قدیمی‌ترین نوع سکونتگاه که در ایران شناخته شده است، سکونتگاه عشایری است. عشایر به طور مستقیم از منابع طبیعی استفاده می‌کنند.

۱۷۳ | ۱

شهرها با توجه به چگونگی پیدایش و کارکردهای مختلف خود، شکل‌های متفاوت دارند.

در شهرهای شعاعی (ستاره‌ای)، شهر دارای یک مرکز اصلی (میدان) بوده و خیابان‌ها و شبکه‌های مهم از آن مرکز منشعب می‌شوند.

۱۷۴ | ۱

بررسی عبارت‌های نادرست:

ب) تغییرات سکونتگاه‌ها در شیوه‌ی زندگی اجتماعی - اقتصادی آن‌ها نیز اثر داشته است.

ج) در ایران به شهرهایی که جمعیت بیش از یک میلیون نفر داشته باشد، کلان‌شهر می‌گویند.

۱۷۵ | ۴

شهرهای خطی، حول محورهای ارتباطی و یا در امتداد رود، دریا و دریاچه شکل گرفته‌اند. مانند بوشهر.

شهر بوشهر از جمله شهرهای بندری ایران است.

شهر اصفهان به دلیل وجود کارخانه‌های مهم و متعدد، نقش صنعتی دارد.

۱۷۶ | ۲

بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) تولید انواع میوه‌های گوناگون مربوط به فعالیت‌های باغداری است.

د) وجود نیروی متخصص و روند رو به رشد صنایع تبدیلی، موجب رشد فعالیت‌های دامداری شده است.

۱۷۷ | ۴

عدم تعادل در پراکندگی قطب‌های صنعتی در سطح کشور نشان می‌دهد که به توان و ظرفیت‌های محیطی ایران به طور کامل توجه نشده است.

۱۸۹ ۱ رابطه عوامل جغرافیایی با سیاست و قدرت از گذشته‌های

دور مورد توجه اندیشمندان بوده و توجه به آن موجب پیدایش نظریه‌های ژئوپلیتیکی شده است.

۱۹۰ ۱ در کشورهای طویل و چند تکه، نظارت حکومت بر همه

قسمت‌های کشور با مشکل مواجه می‌شود.

۱۷۸ ۳ بخش صنعت، محرک اصلی رشد، موفقیت و نوآوری کشورها به

شمار می‌رود و در تجارت، تحقیق، توسعه و بهره‌وری سهم قابل توجهی دارد. امروزه بخش خدمات کمک زیادی به ترسیم سایر بخش‌های اقتصادی می‌کند.

۱۷۹ ۱ بررسی عبارت نادرست:

د) گردشگری برای کشور میزبان می‌تواند اشتغال‌زایی، توسعه، رونق اقتصادی و ارتباطات جهانی سازنده ایجاد کند.

۱۸۰ ۳ مزایای استفاده از کشت گلخانه‌ای: کاهش مصرف آب - تولید

در طول سال و همه جا - کنترل بهتر وضعیت کشت.

۱۸۱ ۲ هر کشور مستقل که نظام حکومتی مستقلی دارد، یک

ناحیه سیاسی ملی محسوب می‌شود.

۱۸۲ ۴ شبه جزیره کریمه در شمال دریای سیاه و جنوب اوکراین واقع

شده و تا پیش از فروپاشی شوروی، بخشی از خاک اوکراین بود.

۱۸۳ ۱ تونل مانس میان کشورهای انگلستان و فرانسه احداث شد و

موجب اتصال انگلستان به قاره اروپا شد.

۱۸۴ ۱ حاکمیت ← نشان‌دهنده استقلال و اقتدار سیاسی یک کشور

است.

سرزمین (قلمرو یا فضای جغرافیایی) ← عرصه‌ای برای فعالیت‌های اقتصادی

و کار و زندگی مردم آن کشور محسوب می‌شود.

مرزهای سیاسی ← حدود حاکمیت و اداره یک حکومت را تعیین می‌کنند.

۱۸۵ ۳ به آب‌های پشت خط مبنا (به طرف ساحل) آب‌های داخلی

می‌گویند که کشور مجاور دریا مالک آنهاست.

از خط مبنا به سمت دریا تا حدود ۱۲ مایل دریایی، دریای سرزمینی نامیده

می‌شود که آن هم متعلق به کشور مجاور دریاست.

۱۸۶ ۴ اداره امور سرزمین ← حراست از قلمرو و مرزهای کشور،

دفاع در برابر هجوم دشمنان، حفظ منابع طبیعی و بهره‌برداری از آنها.

اداره ساختار انسانی ← وضع قوانین و مقررات، رسیدگی به اختلافات،

قضاوت، خدمات‌رسانی به مردم و رفاه و تأمین اجتماعی، برقراری نظم و

امنیت

۱۸۷ ۳ بررسی عبارت نادرست:

الف) در نظام سیاسی تک‌ساخت (یکپارچه)، قدرت سیاسی از یک کانون

(پایتخت)، به سایر نواحی کشور اعمال می‌شود.

۱۸۸ ۳ از مناطق ژئوپلیتیکی جهان امروز می‌توان به خلیج فارس،

دریای خزر، قفقاز و اتحادیه اروپا اشاره کرد.

فلسفه و منطق

۱۹۱ | ۱

لوگوس هم به معنای یک وجود و حقیقت متعالی است و هم به معنای نطق و سخن و کلمه؛ پس می‌توان گفت که لوگوس هم به معنای حقیقت برتر است و هم به معنای عقل می‌باشد و هم مفهوم «کلمه» را در خود دارد و هم به معنای صحبت کردن و سخن گفتن (کلام یا نطق) است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) هر اکلیتوس با به کار بردن مفهوم «لوگوس» به هر دو کاربرد عقل توجه داشته است؛ یعنی لوگوس هم به حقیقت برتر و هم به عقل انسان اشاره دارد.
۳) جهان و اشیا ظهور آن وجود و آن حقیقت متعالی و برتر هستند. (یعنی همه چیز ظهور لوگوس و وجهی از آن است).
۴) عقل و نطق دو مصداق لوگوس به شمار می‌روند.

۱۹۲ | ۳

فرانسیس بیکن روش تجربی را بهترین روش برای پیشرفت زندگی بشر می‌دانست و از نظر اوگوست کنت نیز عقل فقط از طریق علم تجربی می‌تواند به شناخت واقعیت نائل شود. پس آنان روش عقلی محض را مورد انتقاد قرار می‌دادند، نه همه راه‌ها و روش‌های رسیدن انسان به دانش و معرفت بشری را.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۴) فرانسیس بیکن از فیلسوفان خواست که از بت‌هایی که فلاسفه قدیم برای ما ساخته‌اند، دست بردارند و بیش از گذشته بر تجربه تکیه کنند. پس وی تفسیری تجربه‌گرایانه از جهان داشت و بر نارسایی روش فیلسوفان قدیم تأکید می‌کرد. وی استفاده فلاسفه از استدلال عقلی محض را مانع اصلی پیشرفت دانش بشری می‌دانست.
۲) از نظر اوگوست کنت، عقل صرفاً آن‌گاه که با روش تجربی و حسی وارد عمل می‌شود، به واقعیت دست می‌یابد و به علم می‌رسد.

۱۹۳ | ۴

دیوید هیوم، فیلسوف قرن هجدهم انگلستان، تجربه را تنها راه رسیدن انسان به دانش و معرفت دانست و کاملاً از عقل‌گرایان جدا شد. بنابراین وی نمی‌تواند به عالم عقل به عنوان یک عالم برتر و متعالی معتقد باشد. دکارت نیز به عالم عقل به عنوان یک عالم برتر و متعالی در جهان، عقیده‌ای نداشت و عقل را صرفاً همان دستگاه تفکر و استدلال به حساب می‌آورد که می‌تواند ابزار شناخت انسان قرار بگیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) دکارت برخلاف هیوم به همه توانایی‌های عقل، مانند بدیهیات عقلی، استدلال‌های عقلی محض و نیز تجربه توجه داشت.
۲) دکارت برخلاف هیوم، عقل را دستگاه تفکر و استدلال به حساب می‌آورد که می‌تواند ابزار شناخت انسان قرار بگیرد.
۳) دکارت برخلاف هیوم معتقد بود عقل می‌تواند وجود خدا و نفس مجرد و غیرمادی انسان و اختیار او را اثبات کند.

۱۹۴ | ۳

شکل دوم مخالفت با عقل، به صورت مخالفت با فلسفه ظهور کرد، بدین معنا که دانش فلسفه از یونان وارد جهان اسلام شده و دربر دارنده عقاید کسانی مثل سقراط، افلاطون و ارسطوست و این عقاید با عقاید اسلامی سازگار نیست. در پاسخ به این سخن، فلاسفه می‌گویند، جدا از این‌که بسیاری از آرای سقراط، افلاطون و ارسطو با آموزه‌های اسلامی سازگاری دارد، باید توجه کنیم که فلسفه دانش و شاخه‌ای از معرفت است که هر فردی از هر ملت و نژادی می‌تواند وارد این شاخه از دانش بشود و درباره مسائل آن، که مربوط به هستی و حقیقت اشیاست، بیندیشد و تحقیق کند. دانش فلسفه به معنی پیروی و تقلید از فیلسوفان نامدار نیست، بلکه به معنای بحث استدلالی درباره حقیقت اشیا است. البته همان‌طور که در سایر شاخه‌های دانش می‌توان از آرا و نظرات دیگران استفاده کرد، در این دانش نیز بهره‌گیری از دستاوردهای متفکران دیگر ضروری است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در دانش فلسفه، بهره‌گیری از دستاوردهای متفکران دیگر ضروری است، لکن این استفاده باید همراه با نقد و بررسی سخنان آن فلاسفه باشد.
۲) فقط با استدلال است که می‌توان درباره درستی یا نادرستی یک دانش نظر داد و داوری کرد، نه با یونانی یا ایرانی یا چینی بودن صاحب آن دانش.
۴) هر چند بسیاری از آرای سقراط، افلاطون و ارسطو با آموزه‌های اسلامی سازگاری دارد، اما این سخن به معنای سازگاری با تمام مبانی عقلی و آموزه‌های دینی و اسلامی نیست.

۱۹۵ | ۲

چهارمین و آخرین مرحله، عقل بالمستفاد نام گرفته است، زیرا در این مرحله انسان به طوری بر دانش‌هایی که کسب کرده مسلط است که از هر کدام که بخواهد می‌تواند استفاده نماید، مانند یک استاد ریاضی که هر مسئله ریاضی را جلوی او بگذارند، به راحتی حل می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) به عقل بالقوه اشاره دارد و آن هنگامی است که انسان هیچ ادراک عقلی ندارد، اما استعداد و آمادگی درک معقولات را دارد، به طور مثال، نوزادی که تازه متولد شده، گرچه استعداد نوشتن را دارد، اما نمی‌تواند چیزی بنویسد. بنابراین می‌توان گفت که همه انسان‌ها از همان ابتدا در این عقل شریک‌اند.
۳) عقل فعال یا عقل دهم، یکی از عقول عالم عقل است که عامل فیض‌رسانی به عقل انسان‌هاست.
۴) اشاره به عقل فعال دارد که دارای وجودی مستقل است، در حالی‌که عقل بالمستفاد، آخرین مرحله از مراحل چهارگانه عقل انسان است و وجود مستقل از آن ندارد.

۱۹۹ ۲ فارابی مدینه فاضله را به بدنی سالم تشبیه می‌کند که هر عضو آن متناسب با ویژگی خود وظیفه‌ای برعهده دارد و آن وظیفه را به نحو احسن انجام می‌دهد. همان‌گونه که در اعضای بدن، برخی بر برخی تقدم دارند، برخی از اعضای جامعه نیز بر برخی دیگر مقدم‌اند؛ مثلاً همان‌طور که قلب بر همه اعضای بدن ریاست دارد، در مدینه فاضله هم باید کسی که ویژگی‌های ممتازی دارد، بر مردم ریاست کند.

۲۰۰ ۲ به عقیده فارابی، پیامبر می‌تواند با فرشته وحی اتصال دائمی داشته باشد. این ویژگی برای امامان و جانشینان پیامبر هم هست و همین اتصال پیوسته با عالم بالا به پیامبران امکان می‌دهد که جامعه را به درستی و در جهت نیل به سعادت حقیقی رهبری کنند.

۲۰۱ ۴ فقط در شکل اول قیاس اقترانی است که قیاس‌های معتبری داریم که در نتیجه آن‌ها هر چهار قضیه محصوره (موجبه کلیه، موجبه جزئی، سالبه کلیه و سالبه جزئی) به دست می‌آید. لازم به ذکر است قضایایی که نتیجه آن‌ها موجبه کلیه و سالبه کلیه است، براساس قاعده تداخل دارای نتیجه معتبر جزئی هم هستند.

هر الف ب است. بعضی الف ب است.

هر ب ج است. هر ب ج است.

هر الف ج است. بعضی الف ج است.

هر الف ب است. بعضی الف ب است.

هیچ ب ج نیست. هیچ ب ج نیست.

هیچ الف ج نیست. بعضی الف ج نیست.

۲۰۲ ۲ وقتی دو مقدمه قیاس اقترانی، کلی باشد، نتیجه الزاماً کلی و یا جزئی نخواهد بود؛ در شکل سوم، تمام قیاس‌های معتبر آن، دارای نتیجه جزئی است حتی اگر هر دو مقدمه کلی باشد. اما در شکل اول و دوم از دو مقدمه کلی الزاماً نتیجه کلی معتبر به دست می‌آید. هم‌چنین در شکل چهارم فقط در یک قیاس، نتیجه کلی به دست می‌آید اگر چه براساس قاعده تداخل نتیجه معتبر جزئی نیز به دست می‌آید؛ هیچ ج الف نیست. هر ب ج است ←
هیچ الف ب نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) وقتی یک مقدمه قیاس موجب باشد، به صورت قطعی نمی‌توانیم بگوییم که نتیجه آن موجب است. شاید مقدمه دیگر آن سالبه باشد؛ در آن صورت نتیجه قیاس سالبه خواهد بود نه موجب.

(۳) وقتی یک مقدمه قیاس اقترانی معتبر سالبه باشد، نتیجه قیاس قطعاً سالبه خواهد بود.

(۴) وقتی دو مقدمه قیاس اقترانی کلی باشد، نتیجه الزاماً کلی و یا جزئی نخواهد بود.

۱۹۶ ۴ از نظر فیلسوفان مسلمان، استدلال عقلی، شهود و وحی هر سه ما را به حقیقت واحد می‌رسانند و تأییدکننده و کمک‌کننده به یکدیگر هستند؛ گرچه هر کدام روش خاص خود را دارند و از مسیرهای متفاوتی در جست‌وجوی حقیقت هستند. البته ما انسان‌ها چون توانمندی‌های عقلی محدود و متفاوتی داریم، ممکن است در استدلال عقلی و یا در فهم وحی دچار اشتباه شویم و به نتیجه‌های نادرست برسیم و احساس کنیم میان دستاوردهای عقلی ما و داده‌های وحی تعارض‌هایی وجود دارد. در این قبیل موارد باید تلاش علمی خود را افزایش دهیم و از دانش دیگران بهره ببریم تا بتوانیم خطاهای خود را اصلاح نموده و از گمان تعارض میان یافته‌های عقلی و دستاوردهای وحیانی رهایی یابیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱، ۲ و ۳) فیلسوفان مسلمان، اصلاً تعارضی میان دستاوردهای عقل و داده‌های وحی نمی‌بینند اما برای رهایی از گمان تعارض میان یافته‌های عقلی و دستاوردهای وحیانی راهکارهایی ارائه داده‌اند.

۱۹۷ ۴ فارابی در کتابی به نام «اغراض ارسطو فی کتاب مابعدالطبیعه» با دقت و توانایی بسیار، نظرات ارسطو را شرح می‌کند و نکات پیچیده آن را آشکار می‌سازد؛ چنان‌که بعدها راهنمای ابن‌سینا در فهم کتاب ارسطو می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در فلسفه سیاست نظریه پرداز بود و دیدگاه ویژه‌ای را مطرح کرد که به دیدگاه افلاطون نزدیک است.

(۲ و ۳) فارابی با میراث فلسفی یونان، به خصوص آرای افلاطون و ارسطو، به خوبی آشنا بود و توانست نقاط مشترک اندیشه‌های آن دو را بیابد و در کتابی با عنوان «الجمع بین رأی الحکیمین» ارائه کند.

۱۹۸ ۳ از نظر فارابی، انسان موجودی مدنی بالطبع است که به حسب فطرت و طبع خود به جامعه گرایش دارد و می‌خواهد با هموعان خویش زندگی کند. این اولین مبنای وی برای ورود به مباحث اجتماعی و فلسفه سیاسی است. به عقیده فارابی، مسیر سعادت و کمال انسان از زندگی اجتماعی می‌گذرد و به همین جهت باید هدف اصلی جامعه و مدینه نیز سعادت انسان در دنیا و آخرت باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) از نظر فارابی، انسان موجودی مدنی بالطبع است که به حسب فطرت و طبع خود به جامعه گرایش دارد. پس گرایش به اجتماع در بشر غیراکنسای است.

(۲) از نظر فارابی، انسان می‌خواهد با هموعان خویش زندگی کند. پس بشر آگاهانه و به خواست خویش و به منظور دستیابی به سعادت به تشکیل اجتماع روی آورده است.

(۴) به عقیده فارابی، مسیر سعادت و کمال انسان از زندگی اجتماعی می‌گذرد. پس بدون زندگی اجتماعی، دستیابی به سعادت غیرممکن است.

۲۰۶ ۳ منظور از «درخت» در مقدمه اول، لفظ «درخت» و در مقدمه دوم، مصداق «درخت» است. منظور از «دوش» در مقدمه اول مصداق و نمونه خارجی «دوش» و در مقدمه دوم لفظ «دوش» است. پس در هر دو استدلال حد وسط از لحاظ معنی تکرار نشده و مغالطه عدم تکرار حد وسط در دو مقدمه روی داده است.

تذکر: مغالطه اشتراک لفظ مربوط به حوزه الفاظ (درس دوم) است. بنابراین اگر در یک استدلال حد وسط تکرار نشود (چه از لحاظ لفظ و چه از لحاظ معنا)، مغالطه عدم تکرار حد وسط اولویت دارد تا مغالطه اشتراک لفظ.

۲۰۷ ۲ یک قیاس معتبر شکل دوم به دست می‌آید؛ بعضی ج ب است. هیچ الف ب نیست ← . بعضی ج الف نیست. **تذکر:** تشخیص مقدمه اول و دوم از روی موضوع و محمول نتیجه است. موضوع نتیجه در هر مقدمه‌ای بیاید، آن مقدمه، مقدمه اول و محمول نتیجه در هر مقدمه‌ای بیاید، آن مقدمه، مقدمه دوم خواهد بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نتیجه مورد نظر در صورت سؤال سالبه است در حالی‌که هر دو مقدمه قیاس **موجبه** است. باید یکی از مقدمات سالبه باشد تا نتیجه سالبه باشد. (۳) شرط اول اعتبار قیاس را ندارد، یعنی هر دو مقدمه **سالبه** است. بنابراین قیاس **نامعتبر** است. (۴) مقدمه دوم یک قضیه کلیه نیست. بلکه معادل با دو قضیه **موجبه جزئیه** و سالبه جزئیه است. حال اگر با سالبه جزئیه قیاس تشکیل دهیم، قیاس **نامعتبر** است. چون «الف» در نتیجه علامت مثبت می‌گیرد و در مقدمات علامت منفی می‌گیرد:

بعضی ج ب است. بعضی الف ب نیست ← . بعضی ج الف نیست.

اگر مقدمه دوم **موجبه جزئیه** باشد، باز قیاس **نامعتبر** است؛ چون در آن صورت حد وسط در هر دو مقدمه علامت منفی می‌گیرد؛ هم‌چنین نتیجه مورد نظر در صورت سؤال **سالبه جزئیه** است نه **موجبه جزئیه**:
بعضی ج ب است. بعضی الف ب است ← . بعضی ج الف است.

۲۰۸ ۴ **شکل اول است؛** چون نتیجه **موجبه کلیه** فقط در قیاس معتبر شکل اول به دست می‌آید.

هر الف+ب- است. هر ب+ج- است ← . هر الف+ج- است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) شکل اول است اما محمول در مقدمه دوم علامت منفی می‌گیرد.

(۲) شکل اول است اما محمول در هر دو مقدمه علامت منفی می‌گیرد.

(۳) «الف» در مقدمات علامت مثبت و «ج» در مقدمات علامت منفی دارد.

۲۰۳ ۳ از دو مقدمه قیاس معتبر شکل اول به دست می‌آید؛ هر الف ب است. هر ب ج است ← . هر الف ج است. براساس قاعده تداخل، «بعضی الف ج است» نیز صادق است.

تذکر: تشخیص مقدمه اول و دوم در قیاس اقترازی از روی موضوع و محمول نتیجه است؛ موضوع نتیجه در هر مقدمه‌ای بیاید آن مقدمه، مقدمه اول و محمول نتیجه در هر مقدمه‌ای بیاید، آن مقدمه، مقدمه دوم خواهد بود. بنابراین مقدمه ذکرشده در صورت سؤال، مقدمه اول است و گزینه‌ها مقدمه دوم قیاس هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اگر با گزینه اول قیاس تشکیل دهیم، قیاس، **نامعتبر** خواهد بود؛ چون حد وسط در هر دو مقدمه علامت منفی (-) می‌گیرد. هم‌چنین نتیجه آن جزئی خواهد بود نه کلی:

هر الف ب است. برخی ب ج است ← . بعضی الف ج است.

(۲) اگر با گزینه دوم قیاس تشکیل دهیم، اگر چه قیاس معتبری به دست می‌آید اما نتیجه مورد نظر در صورت سؤال به دست نمی‌آید:

هر الف ب است. هر الف ج است ← . بعضی ب ج است.

(۴) با گزینه چهارم قیاس معتبر به دست می‌آید اما نه با نتیجه مورد نظر در صورت سؤال:

هر الف ب است. بعضی ج الف است ← . بعضی ب ج است.

۲۰۴ ۲

شکل دوم: هر الف ب است. هیچ ج ب است ← . هیچ الف ج نیست.

شکل سوم: هر الف ب است. هیچ الف ج نیست ← . بعضی ب ج نیست.

شکل اول: بعضی الف ب است. هر ب ج است ← . بعضی الف ج است.

۲۰۵ ۳ اگر مقدمه اول را نقیض کنیم، یک قیاس معتبر شکل سوم به دست خواهد آمد:

هر الف ب است. هر الف ج است ← . بعضی ب ج است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) سالبه جزئیه عکس مستوی لازم‌الصدق ندارد.

(۲) قیاس متشکل از متداخل مقدمه دوم عبارت است از قیاس «بعضی الف ب نیست. بعضی الف ج است ← . بعضی ب ج نیست» که **نامعتبر** خواهد بود، چون حد وسط در هر دو مقدمه علامت منفی می‌گیرد.

(۴) قیاس متشکل از متضاد مقدمه دوم عبارت است از قیاس «بعضی الف ب نیست. هیچ الف ج نیست ← . بعضی ب ج نیست» که **نامعتبر** خواهد بود، چون هر دو مقدمه سالبه هستند.

۲۰۹ | ۱

تعیین شکل اول و چهارم براساس موضوع و محمول نتیجه

صورت می‌گیرد:

۱- هر الف ب است. هر ب ج است ← ∴ هر الف ج است. شکل اول است.
 ۲- هر ب ج است. هر الف ب است ← ∴ هر الف ج است. باز هم شکل اول است.
 اگر فقط به مقدمات قیاس دوم نگاه کنیم و به نتیجه‌اش توجه نکنیم در نگاه اول می‌گوییم شکل چهارم است ولی وقتی نتیجه را بررسی می‌کنیم، می‌بینیم که این قیاس باز هم شکل اول است. چون موضوع نتیجه (الف) همیشه در مقدمه اول می‌آید. پس «هر الف ب است» در حقیقت مقدمه اول ما است با این‌که ظاهراً در جای مقدمه دوم آمده؛ و محمول نتیجه (ج) همیشه در مقدمه دوم می‌آید. پس «هر ب ج است» در حقیقت مقدمه دوم قیاس است اگر چه ظاهراً در جای مقدمه اول آمده. بنابراین قیاس شکل اول است. پس جابه‌جایی صرف مقدمات، شکل اول را به چهارم تبدیل نمی‌کند و باید از روی موضوع و محمول نتیجه، مقدمه اول و دوم قیاس را مشخص کنیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) اگر قیاس با نتیجه سالبه کلی و یا موجهه کلی معتبر باشد، براساس قاعدهٔ تداخل قطعاً با نتیجه جزئی هم معتبر خواهد بود:

هر الف ب است. هیچ ج ب نیست ← ∴ هیچ الف ج نیست. بعضی الف ج نیست.
 ۳) در هر چهار شکل اگر نتیجه قیاس، موجهه جزئی باشد، قطعاً شرط سوم اعتبار قیاس رعایت شده است، چون موضوع و محمول نتیجه هر دو علامت منفی می‌گیرند. اگر هر دو علامت منفی گرفتند به شرط داشتن سایر شرایط قیاس، قیاس معتبر خواهد بود.

۴) در قیاس شکل دوم، نتیجه معتبر قیاس، همیشه سالبه است نه موجهه اما ممکن است سالبه جزئی و یا کلیه باشد.

۲۱۰ | ۴

فقط قضایای کلی (موجهه کلیه و سالبه کلیه) دارای تضاد هستند. در گزینه (۴) چون نتیجه قیاس معتبر و صادق است، پس متضاد آن (هر الف ج است) قطعاً کاذب خواهد بود. هم‌چنین در عکس مستوی اگر قضیه اصلی (هیچ الف ج نیست) صادق باشد، عکس مستوی آن (هیچ ج الف نیست) نیز صادق خواهد بود.

قیاس‌های چهار گزینه:

هر الف ب است.	۲) هر ب الف است.
هر ج الف نیست.	هیچ ب ج نیست.
بعضی ب ج است / نیست	بعضی الف ج نیست.
هر الف ب است.	۴) هیچ ب الف نیست.
هر الف ج است.	هر ج ب است.
بعضی ب ج است.	هیچ الف ج نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۲) نتیجه قیاس‌های مذکور جزئی است؛ مقدمه دوم قیاس گزینه (۱) معادل با دو قضیه موجهه جزئی و سالبه جزئی است، حال هر کدام از این قضایا در مقدمه دوم قرار بگیرند، نتیجه قیاس جزئی خواهد بود در نتیجه تضاد ندارند. هم‌چنین نتیجه موجهه جزئی در گزینه (۱) دارای عکس مستوی لازم‌الصدق است اما نتیجه سالبه جزئی در گزینه‌های (۱) و (۲)، دارای عکس مستوی لازم‌الصدق نیست.

۳) نتیجه معتبر قیاس مذکور جزئی است، پس تضاد ندارد اما دارای عکس مستوی لازم‌الصدق است.

۲۱۱ | ۴

یکی از مسائل مورد توجه فیلسوفان در اخلاق این است که «اساساً معیار فعل اخلاقی چیست و از کجا نشئت می‌گیرد؟» فیلسوفان در این باره، نظرات مختلف و گاه متضادی بیان کرده‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) ارسطو، شاگرد افلاطون، درباره معیار فعل اخلاقی، نظری نزدیک به استاد خود دارد.

۲) دیدگاه‌های فیلسوفان نامدار یونان یعنی سقراط، افلاطون و ارسطو، در واقع، تکمیل‌کننده یک‌دیگر است نه کاملاً متضاد با هم.

۳) این سخن که بدون شناخت بهتر دیدگاه افلاطون، شناخت بهتر قواعد اخلاقی فیلسوفان بعدی غیرممکن است، سخن درستی نیست.

۲۱۲ | ۳

به اعتقاد ارسطو، شهوت و غضب همواره در معرض افراط و تفریط هستند اما عقل می‌تواند مانع این افراط و تفریط شود؛ البته شرط لازم برای چنین امری این است که خود عقل رشد کرده و به درجات مناسبی از معرفت دست یابد تا خودش دچار افراط و تفریط نشود، یعنی عقل متصف به صفت حکمت باشد.

۲۱۳ | ۱

وقتی دیدگاه هر فیلسوفی از جمله دیدگاه اخلاقی افلاطون و ارسطو را بر نظر آنان درباره انسان تطبیق می‌دهیم، متوجه می‌شویم که میان نظر آنان درباره انسان و اخلاق ارتباط و هماهنگی وجود دارد. یعنی به رابطه میان انسان‌شناسی و فلسفه اخلاق هر فیلسوفی پی می‌بریم و هم‌چنین می‌توانیم تأثیر انسان‌شناسی بر فلسفه اخلاق را به خوبی درک و مشاهده کنیم. این سخن به معنی کشف رابطه میان دیدگاه اخلاقی و انسان‌شناسی است.

۲۱۴ | ۱

از نظر افلاطون، انسانی که آراسته به چهار فضیلت «حکمت»، «خوبشستن‌داری»، «شجاعت» و «عدالت» است، نیک‌بخت است؛ این معیار میان همه انسان‌ها مشترک و ثابت است و با گذشت زمان تغییر نمی‌کند. از نظر ارسطو، اگر قوای وجودی در خط اعتدال باشند، انسان به سعادت می‌رسد. ارسطو نیز معتقد است این معیار، مشترک میان همه انسان‌هاست و عقل هر انسانی این اعتدال را درک می‌کند و آن را به عنوان امری درست می‌پذیرد. پس می‌توان گفت که ارسطو هم‌چون افلاطون، معیار فعل اخلاقی را میان همه انسان‌ها، ثابت و مشترک می‌داند.

۴ ۲۱۵

کانت، فیلسوف قرن هجدهم آلمان، عقیده دارد که معیار فعل اخلاقی را باید در «وجدان» جست‌وجو کرد. کانت می‌گوید هر انسان در درون خود حقیقتی به نام وجدان اخلاقی دارد که او را به سوی عمل خیر اخلاقی دعوت می‌کند. هر کاری که انسان آن را صرفاً برای اطاعت از وجدان خود انجام دهد و هیچ‌گونه هدف و منفعت شخصی در آن نداشته باشد، خیر اخلاقی شمرده می‌شود. مثلاً اگر انسان عدل را نه به خاطر تشویق و تمجید دیگران و نه حتی برای رسیدن به سعادت، بلکه فقط بدان جهت که وجدان بدان دعوت می‌کند، انجام دهد، فضیلت شمرده می‌شود. او می‌گوید: «بر طبق قاعده‌ای عمل کنید که بتوانید اراده کنید که قاعده مزبور، قانون کلی و عمومی شود.» پس نزد کانت فعلی اخلاقی است که:

۱- براساس حکم وجدان و به فرمان عقل صورت گیرد.

۲- احساسات در آن دخالتی نداشته باشد.

۳- برای انجام وظیفه اخلاقی صورت گیرد.

۴- کلی و قابل تعمیم باشد.

۲ ۲۱۶

فیلسوفان طبیعت‌گرا و ماتریالیست و عموم کسانی که بُعد روحی و معنوی را باور ندارند، ریشه‌های فعل اخلاقی را در همان رفتار طبیعی انسان جست‌وجو می‌کنند.

۲ ۲۱۷

فیلسوفان طبیعت‌گرا و ماتریالیست معتقدند از آن‌جا که انسان زندگی اجتماعی دارد، ناگزیر است منفعت دیگران را رعایت کند؛ زیرا در غیر این صورت، منفعت خودش نیز حفظ نمی‌شود. بر همین اساس، توماس هابز می‌گوید: «هرگاه انسانی بخواهد در برابر دیگران آزادی زیادی داشته باشد، باید به دیگران هم حق بدهد که در برابر او به همان میزان آزاد باشند.» بنابراین دیدگاه، انسان از زمانی که دریافته نفع او در گرو نفع دیگران است، قواعد اخلاقی را ابداع کرده و مثلاً گفته است: باید با دیگران راستگویی پیشه کرد.

۲ ۲۱۸

افلاطون می‌گوید: «اگر انسان به حکمت و شجاعت و خویشتن‌داری آراسته شد، هر یک از قوا به کمال مورد نظر و جایگاه ویژه خود در انسان می‌رسند و «عدالت» میان آن‌ها برقرار می‌شود.» ارسطو می‌گوید: «برای این‌که حکمت در قوه عقل و شجاعت در قوه غضب و خویشتن‌داری در قوه شهوت پدید آید، باید این قوا از افراط و تفریط خارج شوند و به «اعتدال» برسند.» پس می‌توان گفت مفهوم «اعتدال» در دیدگاه اخلاقی ارسطو به مفهوم «عدالت» در دیدگاه اخلاقی افلاطون به معنی هماهنگی میان ابعاد و قوای وجودی انسان نزدیک‌تر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) دیدگاه فیلسوفان طبیعت‌گرا با نظرات فلاسفه دوره یونان کاملاً متفاوت است، زیرا به عقیده فیلسوفان طبیعت‌گرا، خوب و بد عناوینی هستند که خود ما به هر کار می‌دهیم، بسته به این‌که آن کار به سودمان باشد یا به ضرمان، اما طبق دیدگاه فلاسفه دوره یونان، یک فعل اخلاقی به خودی خود و به دلیل مطابقت با عقل، فضیلت یا رذیلت به شمار می‌رود.

۳) کانت معیار فعل اخلاقی را در وجدان آدمی جست‌وجو می‌کند نه در تمایلات و سلیقه افراد.

۴) نظر توماس هابز با نظر کانت در مورد معیار فعل اخلاقی متفاوت است. به عنوان مثال کانت می‌گوید: «اگر انسان عدل را نه به خاطر تشویق و تمجید دیگران و نه حتی برای رسیدن به سعادت، بلکه فقط بدان جهت که وجدان بدان دعوت می‌کند، انجام دهد، فضیلت شمرده می‌شود.» اما هابز می‌گوید: «عدالت در واقع ارزش حقیقی ندارد و حقیقتاً فضیلت شمرده نمی‌شود اما چون برای زندگی اجتماعی ضروری است و منفعت افراد در رعایت آن است، باید آن را مراعات کرد.»

۳ ۲۱۹

از نظر فیلسوفان مسلمان، عقل فضیلت‌هایی مانند عدل، احسان، خویشتن‌داری و شجاعت را کمالاتی می‌داند که باعث رشد و کمال روح می‌شود؛ درست مانند آب و غذا و اموری از این قبیل که جسم انسان را رشد می‌دهند. بنابراین هر انسانی فضیلت‌ها را دوست دارد و از رذائل اخلاقی مانند ظلم، بخل و ریاگریزان است. این رذائل اخلاقی به روح صدمه رسانده و آن را از کمال باز می‌دارند. بنابراین هر انسانی به دنبال کسب فضائل است و با کسب فضائل احساس نشاط و لذت می‌کند و به رضایت درونی می‌رسد.

۲ ۲۲۰

از نظر فیلسوفان مسلمان، اگر تمایلات حیوانی و مادی قوی باشند، انسان را به سوی خود می‌کشاند و مانع رسیدن او به فضیلت‌ها می‌شوند و حتی او را به سوی رذیلت‌ها سوق می‌دهند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) از نظر فیلسوفان مسلمان، علت انجام رذایل اخلاقی این است که گناه (نه همواره) میان فضیلت‌ها و منافع و تمایلات مادی و حیوانی انسان تلاقی پیدا می‌شود.

۳) از نظر فیلسوفان مسلمان، علاقه به فضائل به تنهایی نمی‌تواند باعث ترک رذیلت و کسب فضیلت شود و اگر خداوند هم ما را به کسب فضائل ترغیب و از رذایل منع نماید و برای آن‌ها پاداش و مجازات معین فرماید، در این صورت، میل به فضائل در انسان تقویت می‌شود. اما این سخن به این معنا نیست که عمل به فضیلت قطعی و حتمی می‌شود.

۴) از نظر فیلسوفان مسلمان، فضائل اخلاقی صرفاً برای حل مسائل زندگی نیست؛ بلکه این فضائل روح را کمال می‌بخشد و به مراتب عالی انسانی می‌رساند.

روان‌شناسی

۲۲۹ ۳ در این حالت، فرد با دو شناخت همزمان و متضاد یعنی علاقه

به پزشکی و دوری از خون مواجه شده است، پس وضعیت او **ناهماهنگی** شناختی نام دارد.

۲۳۰ ۱ عبارت اول اشاره به توانایی دارد، پس **اسنادی درونی، پایدار و**

غیرقابل کنترل است.

عبارت دوم اشاره به دشواری تکلیف دارد، پس **اسنادی بیرونی، پایدار و**

غیرقابل کنترل است.

۲۲۱ ۲ در **تصمیم‌گیری** فرد باید از بین انتخاب‌های مختلف، بهترین

را برگزیند.

اولویت‌های یک **تصمیم‌گیری** می‌تواند شامل همه گزینه‌های احتمالی باشد.

در **حل مسئله**، افراد به دنبال روش‌های موفق و کارآمد هستند.

۲۲۲ ۱ عبارت اول نشانگر شناسایی تعداد انتخاب‌ها یا اولویت‌های یک

تصمیم است، پس **مرحله دوم** تصمیم‌گیری است.

عبارت دوم نشانگر بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت مورد نظر است، پس

مرحله هفتم تصمیم‌گیری است.

عبارت سوم نشانگر اجرای بهترین اولویت است، پس **مرحله پنجم**

تصمیم‌گیری است.

۲۲۳ ۴ در **قاعده غلط سوگیری تأیید**، فرد از اطلاعاتی که دیدگاهش

را تأیید می‌کند (در این‌جا شریف و درستکار بودن کارمندانش) استفاده می‌کند.

۲۲۴ ۳ در **گزینه (۳)** فرد بین دو موقعیت ناخوشایند یعنی **آلودگی**

هوا و نرسیدن به کارهایش باید یکی را انتخاب کند، پس تعارض از نوع

اجتناب - اجتناب است.

۲۲۵ ۳ عبارت اول اشاره به اطاعت کورکورانه از دیگران و طبق رأی

آن‌ها عمل کردن دارد، پس **سبک وابسته** است.

عبارت دوم به **سبک تکانشی** اشاره دارد، زیرا عملی است که با پشیمانی همراه

است.

عبارت سوم به **سبک احساسی** اشاره دارد، یعنی طبق احساس و دل عمل

کردن.

۲۲۶ ۴ **عوامل شکل‌دهنده نگرش**، متنوع است و تحت **تأثیر نظام**

شناختی فرد، باورها و ارزش‌های او که همگی **فرازبستی** هستند، قرار دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) به **تأثیر نگرش بر رفتار** اشاره دارد.

(۲) **انگیزه و نگرش** هر دو در پاسخ به **چرایی رفتار** مطرح می‌شوند.

(۳) **موتور حرکتی انسان**، انگیزه است.

۲۲۷ ۳ هر سه **گزینه (۱)** (ناتوانی)، (۲) (نامیدی) و (۴) (بی‌ارزشی)

اشاره به عوامل درونی شکل‌گیری باورهای غلط دارد، اما **گزینه (۳)** اشاره به

حمایت اجتماعی و عامل بیرونی شکل‌گیری باورهای غلط دارد.

۲۲۸ ۳ **هدف معین**، فرد را از بیراهه رفتن و اتلاف منابع انرژی خود

مصون می‌دارد.